

RAPORT O STANIE MIASTA RZESZOWA ZA 2024 ROK

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POLITYK,
PROGRAMÓW I STRATEGII W 2024 ROKU**

Rzeszów, Maj 2025

Spis treści

I.	ROZDZIAŁ I. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	7
1.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO / ZMIANY MPZP	7
2.	PROJEKTY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (TRWAJĄCE PROCEDURY PLANISTYCZNE)	7
3.	PRACE NAD PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO MIASTA RZESZOWA	10
4.	REALIZACJA PROJEKTU „ZINTEGROWANY I USPOŁECZNIONY MODEL PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO POPRZECZ OPRACOWANIE STRATEGII PRZESTRZENNEJ RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO”	10
5.	POZOSTAŁE PRACE Z ZAKRESU URBANISTYKI I POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA.....	11
II.	ROZDZIAŁ II. PLANOWANIE STRATEGICZNE.....	11
1.	DIAGNOZA NA POTRZEBY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO 2035 R.	11
2.	PRACE NAD STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO 2035 R.	12
3.	PRACE NAD PLANEM ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ DLA RZESZOWA I RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (TZW. SUMP).	13
III.	ROZDZIAŁ III. REWITALIZACJA.....	14
IV.	ROZDZIAŁ IV. OCHRONA ZABYTEKÓW	15
1.	„GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024” (ZWANY DALEJ: GPONZ).....	15
V.	ROZDZIAŁ V. KULTURA.....	16
1.	STRATEGIA ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030	16
1.1.	ASPIRACJA RZESZOWA DO BYCIA ISTOTNYM OŚRODKIEM KULTURY W POLSCE I EUROPIE.....	17
1.2.	OKREŚLENIE TOŻSAMOŚCI RZESZOWA W OPARCIU O HISTORIĘ ORAZ OBECNE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	17
1.3.	ZWIĘKSZENIE POZIOMU FINANSOWANIA KULTURY.....	18
1.4.	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEGO OBSZARU MIASTA.....	19
1.5.	ROZWÓJ PROGRAMU EDUKACJI KULTURALNEJ MIASTA RZESZOWA	20
2.	STRATEGIA ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030	21
2.1.	POSZERZENIE PUBLICZNOŚCI I AKTYWIZACJA KULTURALNA MIESZKAŃCÓW I GOŚCI RZESZOWA.....	21

2.2.	ANALIZA I ZRÓWNOWAŻENIE OFERTY KULTURALNEJ DLA SZERSZEGO DOSTĘPU PUBLICZNOŚCI.....	22
2.3.	SPÓJNA STRATEGIA PROMOCJI KULTURY I KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI ODBIORCÓW.....	22
2.4.	PROFESJONALIZACJA I ROZWÓJ KADR KULTURY W RZESZOWIE.....	23
2.5.	MODERNIZACJA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ	24
2.6.	WZMOCNIENIE MIĘDZYNARODOWEGO I EUROPEJSKIEGO WIZERUNKU RZESZOWA JAKO MIASTA KULTURY	25
VI.	ROZDZIAŁ VI. MARKA	26
1.	PROMOCJA I TURYSTYKA	26
2.	WSPÓŁPRACA W RAMACH PODKARPACKIEJ REGIONALNEJ ORGANIZACJI TURYSTYCZNEJ....	27
2.1.	KRAINA TURYSTYCZNA „RZESZÓW – MIASTO I REGION”	27
2.2.	FORUM TURYSTYKI	28
2.3.	ZŁOTY CERTYFIKAT ZA NAJLEPSZY PRODUKT TURYSTYCZNY PODKARPACIA 2024 DLA RZESZOWSKICH PIWNIC.....	29
2.4.	WSPÓŁPRACA MIASTA RZESZOWA Z ŁOTEWSKĄ BRANŻĄ TURYSTYCZNĄ.....	29
2.5.	PROJEKT „GELATOn THE ROAD” REALIZOWANY W POROZUMIENIU Z RZESZOWSKĄ AGENCJĄ ROZWOJU REGIONALNEGO.....	30
2.6.	OPRACOWANIE STUDIUM "STUDIUM MARKI MIASTA RZESZÓW - STOLICA INNOWACJI"	30
2.7.	INNE DZIAŁANIA:	30
3.	MIASTA PARTNERSKIE RZESZOWA.....	31
4.	WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I PROMOCJA MIASTA ZA GRANICĄ	31
VII.	ROZDZIAŁ VII. SPORT	32
VIII.	ROZDZIAŁ VIII. EDUKACJA	35
1.	PROGRAM STYPENDIALNY MIASTA RZESZOWA PN. PRIMUS INTER PARES.....	35
1.1.	STYPENDIA PRIMUS	35
1.2.	STYPENDIA MISTRZ	35
1.3.	STYPENDIA MŁODY INŻYNIER	36
1.4.	STYPENDIA ARTYSTA	36
1.5.	STYPENDIA ZDOLNY UCZEŃ.....	37
1.6.	STYPENDIA ZAWODOWIEC	37
2.	WYSOKOŚĆ STYPENDIÓW	37

IX. ROZDZIAŁ IX. POLITYKA SPOŁECZNA	39
1. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030	39
2. MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025	41
2.1. SZKOLNE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE UWZGLĘDNIAJĄCE ORGANIZACJĘ POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH ORAZ ZAJĘĆ KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNYCH	41
2.2. PROGRAMY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH – PROMUJĄCE ORGANIZACJĘ IMPREZ BEZALKOHOLOWYCH REALIZOWANE PRZEZ URZĄD MIASTA I MIEJSKĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	42
2.3. DOTACJE PODMIOTOWE	42
3. PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2024 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART.3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2004 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE	44
4. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024 ..	45
5. MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025	48
6. MIEJSKI PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA ROK 2024.....	49
7. RZESZOWSKI PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2024-2026	50
8. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” dla jednostek samorządu terytorialnego – EDYCJA 2024	51
9. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCNIENIOWA” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – EDYCJA 2024	53
10. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2024 I PROGRAM OSŁONOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2024.....	54
11. POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024 – 2026	55
12. RZĄDOWY PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU" NA LATA 2024 – 2028	60
13. PROGRAM OSŁONOWY "POMOC GMINY MIASTO RZESZÓW W ZAKRESIE DOŻYWIANIA - POSIŁEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NA LATA 2024 - 2028"	60
X. Rozdział X. ZDROWIE	61
1. PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025	61

2. PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA	61
3. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA NOWOTWORÓW JELITA GRUBEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025	62
4. PROGRAM „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2025”	62
5. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA RAKA PIERSI WŚRÓD MIESZKANEK MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025	63
6. „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI WŚRÓD DZIECI KLAS III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIASTO RZESZÓW NA LATA 2024– 2028”	64
7. „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA OSTEOPOROZY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024–2028”	64
8. „PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024– 2030”	65
XI. ROZDZIAŁ XI. OCHRONA ZWIERZĄT	65
1. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW W 2024 R.....	65
XII. ROZDZIAŁ XII. GOSPODAROWANIE MIENIEM MIASTA RZESZOWA.....	67
1. PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021-2025	67
XIII. ROZDZIAŁ XIII. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA	69
XIV. ROZDZIAŁ XIV. OCHRONA ŚRODOWISKA	71
1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA	71
1.1. RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA ZA 2024 ROK.....	72
2. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ MIASTA RZESZOWA	77
3. PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030.....	81
3.1. DZIAŁANIA ADAPTACYJNE:	82
3.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (TERMOMODERNIZACJA) BUDYNKÓW MIESZKALNYCH (GMINNYCH I WSPÓLNOTOWYCH) NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.	85
3.3. ROZWÓJ SIECI ŚCIEŻEK ROWEROWYCH.	85
3.4. REKREACYJNO-SPORTOWE ZAGOSPODAROWYWANIE TERENÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM AKWENÓW I TERENÓW PRZYBRZEŻNYCH ZALEWU RZESZOWSKIEGO I RZEKI WIŚŁOK	86

3.5. ROZWÓJ SYSTEMU BŁĘKITNO-ZIELONEJ INFRASTRUKTURY NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.....	86
3.6. PROGRAM „MAŁA RETENCJA” ORAZ PROGRAM „MAŁA RETENCJA 2.0”.	89
3.7. POPRAWA STANU TECHNICZNEGO ROWÓW, POTOKÓW I RZEK, POD KĄTEM KONIECZNOŚCI ICH ODBUDOWY I PRZEBUDOWY, W CELU POPRAWY ICH NATURALNEJ RETENCJI 91	
3.8. BUDOWA/MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEJ KANALIZACJI DESZCZOWEJ W CELU PRZYSTOSOWANIA JEJ DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU.	93
4. PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2011-2032	93
5. AKTUALIZACJA ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2026	94
6. AGLOMERACJA RZESZÓW	95
XV. ROZDZIAŁ XV. TRANSPORT ZBIOROWY I ELEKTROMOBILNOŚĆ	96
1. PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO	96
XVI. ROZDZIAŁ XVI. STRATEGIA ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO	97
XVII. ROZDZIAŁ XVII. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY	98
1. PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025.....	98

I. ROZDZIAŁ I. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO / ZMIANY MPZP

W 2024 roku Rada Miasta Rzeszowa podjęła następujące uchwały w sprawie uchwalenia mpzp, które zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego i są obowiązujące:

- mpzp nr **325/1/2022** po północno-zachodniej stronie ul. Ciepłowniczej – uchwała nr XCIII/2075/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- mpzp nr **337/4/2023** w rejonie al. Tadeusza Rejtana – uchwała nr XCIV/2131/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- mpzp nr **314/9/2019** w rejonie ul. Błogosławionej Karoliny i ul. Strzyżowskiej – uchwała nr XCIV/2128/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- mpzp nr **253/5/2013** - III „Dworzec” – uchwała nr XCIV/2130/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- mpzp nr **331/7/2022** przy ul. Wierzyńka – uchwała nr XII/162/2024 z dnia 24 września 2024 r.;
- mpzp nr **326/2/2022** w rejonie skrzyżowania al. T. Rejtana i al. mjr. W. Kopisto – uchwała nr XCVI/2194/2024 z dnia 23 kwietnia 2024 r.;
- mpzp nr **268/5/2015** terenów strefy rekreacji w rejonie al. Sikorskiego - w części I – uchwała nr X/123/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r.;
- mpzp nr **336/3/2023** w sąsiedztwie galerii Millenium Hall – uchwała nr XII/155/2024 z dnia 24 września 2024 r.;
- mpzp nr **338/5/2023** w rejonie ronda im. Romana Dmowskiego – uchwała nr XII/154/2024 z dnia 24 września 2024 r.;
- zmiana nr **359/10/2024** mpzp nr 185/12/2009 na osiedlu Przybyszówka - część I. – uchwała nr XIII/184/2024 z dnia 29 października 2024 r.

Ponadto Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwałę nr XIV/234/2024 z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia mpzp nr **341/8/2023** Aula Miejska. Podjęta uchwała została uchylona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Podkarpackiego.

Projekty uchwalanych planów opracowało Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa.

2. PROJEKTY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (TRWAJĄCE PROCEDURY PLANISTYCZNE)

W 2024 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia:

- mpzp nr **350/1/2024** pomiędzy: al. Armii Krajowej, ul. Niemierskiego, ul. Witolda i potokiem Młynówka – uchwała nr XCII/2034/2024 z dnia 23 stycznia 2024 r.;
- mpzp nr **351/2/2024** przy ul. Bardowskiego – uchwała nr XCII/2035/2024 z dnia 23 stycznia 2024 r.;
- mpzp nr **352/3/2024** w rejonie ul. Miłocińskiej – uchwała nr XCIII/2070/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- mpzp nr **353/4/2024** w rejonie al. Wyzwolenia – uchwała nr XCIII/2071/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- mpzp nr **354/5/2024** przy al. Tadeusza Rejtana – uchwała nr XCIII/2072/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- mpzp nr **355/6/2024** „OZE 1” – uchwała nr XCIII/2076/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;

- mpzp nr **356/7/2024** w rejonie przystanku kolejowego Rzeszów-Osiedle – uchwała nr VIII/80/2024 z dnia 9 lipca 2024 r.;
- zmiany nr **357/8/2024** mpzp nr 156/11/2007 w rejonie „Rzeszów - Dworzysko” – uchwała nr XCIII/2069/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- mpzp nr **358/9/2024** „Plac Balcerowicza” – uchwała nr XCIII/2073/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.,
- zmiany nr **359/10/2024** mpzp nr 185/12/2009 na osiedlu Przybyszówka - część I – uchwała nr XCIV/2126/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- mpzp nr **360/11/2024** przy ul. Pogwizdowskiej – uchwała nr XCIV/2125/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- mpzp nr **361/12/2024** terenów pomiędzy północno-wschodnią granicą Miasta a Cmentarzem Komunalnym Wilkowyja – uchwała nr XCIV/2124/2024 z dnia 26 marca 2024 r.

Inne uchwały, podjęte przez Radę Miasta Rzeszowa w 2024 r. dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego to:

- w sprawie uchylenia uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 122/30/2005 przy ul. Wieniawskiego – uchwała nr XCII/2037/2024 z dnia 23 stycznia 2024 r.;
- w sprawie uchylenia uchwały Nr XXVIII/524/2012 Rady Miasta Rzeszowa w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 235/3/2012 „Prochownia”, w rejonie ul. Bałtyckiej, z późn. zm. – uchwała nr XCIV/2123/2024 z dnia 26 marca 2024 r.;
- w sprawie zmiany uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia MPZP nr 356/7/2024 w rejonie przystanku kolejowego Rzeszów-Osiedle – uchwała nr VIII/80/2024 z dnia 9 lipca 2024 r.;
- w sprawie uchylenia uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (uchylono 34 uchwały) – uchwała nr XCIII/2067/2024 z dnia 27 lutego 2024 r.;
- o zmianie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 343/10/2023 „Wisłok Śródmiejski” – uchwała nr XIII/183/2024 z dnia 29 października 2024 r.

W czasie prowadzenia procedury planistycznej, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prowadzono następujące prace oraz podejmowano następujące czynności formalno-prawne (Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa):

- prowadzono prace koncepcyjne i analizowano możliwości podjęcia miejscowych planów, przygotowano załączniki graficzne do uchwał w sprawie przystąpienia do opracowania mpzp i utworzono dane przestrzenne w związku z podjęciem uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp;
- sporządzono analizy zasadności przystąpienia do opracowania miejscowych planów;
- do 22 opracowań mpzp ogłoszono o przystąpieniu do ich sporządzenia i wyznaczono termin składania wniosków;
- do 22 opracowań mpzp zawiadomiono właściwe organy i instytucje o podjęciu uchwały o przystąpieniu do ich sporządzenia;
- analizowano wnioski złożone do projektów mpzp;

- przygotowano materiały planistyczne opracowywanych projektów mpzp/zmian mpzp lub sporządzano ich bieżące aktualizacje dot. struktury użytkowania gruntów, struktury własnościowej gruntów, uwarunkowań: komunikacyjnych, środowiskowych, z zakresu infrastruktury technicznej, z zakresu infrastruktury społecznej, z zakresu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań planistycznych (obowiązujące plany, wydane decyzje o wz. i pozwolenia na budowę); przygotowano wnioski wynikające z materiałów planistycznych; przeprowadzono inwentaryzacje w terenie;
- do 13 opracowań mpzp rozpatrzono wnioski złożone po ogłoszeniu i zawiadomieniu o przystąpieniu do ich sporządzenia;
- prowadzono prace koncepcyjne nad projektami mpzp – analizy wariantów rozwiązań;
- prowadzono prace projektowe nad miejscowymi planami, nad częścią tekstową i graficzną;
- zaopiniowano 27 projektów mpzp na posiedzeniach Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej; przygotowano prezentacje graficzne na MKUA;
- 19 opracowań mpzp przygotowano i przesłano do zaopiniowania i uzgodnień z właściwymi organami i instytucjami;
- 15 opracowań mpzp wyłożono do publicznego wglądu, opracowano graficzne prezentacje i obsłużyło wyłożenia;
- zorganizowano 15 dyskusji publicznych, nad rozwiązaniami przyjętymi w wyłożonych do publicznego wglądu projektach mpzp, opracowano graficzne prezentacje na dyskusje publiczne;
- dokonano wyboru form konsultacji społecznych dot. projektów mpzp, wg katalogu w związku z reformą planowania przestrzennego wprowadzoną z dniem 24.09.2023 r. i przygotowano nowe 4 wzory dokumentów np. ogłoszenia o konsultacjach społecznych, raportu z przeprowadzonych konsultacji wg nowych przepisów ustawy, po reformie planowania przestrzennego;
- do 6 projektów mpzp ogłoszono o rozpoczęciu konsultacji społecznych (do 4 opracowań przeprowadzono konsultacje społeczne), zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 r., zorganizowano 5 spotkań otwartych poprzedzonych prezentacją proj. mpzp, zorganizowano 9 dyżurów projektanta podczas konsultacji społecznych dotyczących proj. mpzp;
- przygotowano 8 Zarządzeń Prezydenta Miasta Rzeszowa w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do projektów mpzp;
- dla 27 opracowań, przygotowano materiały i prezentacje tematyczne na posiedzenia Komisji Gospodarki Przestrzennej Rady Miasta Rzeszowa i sesje Rady Miasta Rzeszowa;
- sporządzono: 20 opracowań ekofizjograficznych, 34 prognozy oddziaływania na środowisko, 20 prognoz skutków finansowych uchwalenia planu (wykonanie prognozy lub/i aktualizacji);
- utworzono dane przestrzenne, stanowiące załączniki do uchwał w sprawie uchwalenia mpzp;
- prowadzono dokumentację formalno-prawną na bieżąco dla wszystkich opracowywanych w BRMR miejscowych planów lub ich zmian (61 mpzp/zm. mpzp).

Ponadto prowadzono bieżący monitoring miejscowych planów będących w opracowaniu, analizowano wybrane zagadnienia projektowe pod kątem opinii dla Wydziału Architektury i informacji dla instytucji, organów, jednostek organizacyjnych i wydziałów UMRz oraz wyjaśnień udzielanych podmiotom zainteresowanym planem miejscowym (521 pism). Kontynuowano prace projektowe dla miejscowych planów, na różnym stopniu ich zaawansowania. Analizowano obszary objęte uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia planu pod kątem bilansu do planu ogólnego. Zorganizowano wiele spotkań z inwestorami w celu wypracowania konsensusu zapisów ustaleń miejscowych planów dotyczących konkretnych inwestycji.

Na koniec 2024 r.: 16,52% powierzchni miasta było objęte **obowiązującymi** miejscowymi planami, a 23,56% – projektami planów miejscowych pozostającymi **w opracowaniu**.

3. PRACE NAD PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO MIASTA RZESZOWA

Obowiązek sporządzenia planu ogólnego gminy (POG) został wprowadzony ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, która weszła z życie w dniu 24 września 2023 r. POG jest aktem prawa miejscowego sporządzanym obligatoryjnie dla obszaru całej gminy, stanowił będzie podstawę do sporządzania planów miejscowych oraz wydawania na niektórych terenach decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W dniu 28 maja 2024 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła Uchwałę Nr IV/22/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego miasta Rzeszowa. Projekt POG opracowywany jest w Biurze Rozwoju Miasta Rzeszowa. Prace nad projektem toczą się równolegle ze sporządzaniem Strategii rozwoju miasta Rzeszowa do 2035 r., z którą POG w zakresie polityki przestrzennej miasta musi być zgodny i komplementarny.

W okresie od 5 czerwca do 5 lipca miał miejsce etap przyjmowania wniosków. Wpłynęło ich 5 657. W 2024 r. prowadzono prace koncepcyjne i prace projektowe m.in. w zakresie stref planistycznych z profilami funkcjonalnymi podstawowymi i uzupełniającymi, parametrów zabudowy, obszarów uzupełnienia zabudowy, obszaru zabudowy śródmiejskiej oraz gminnych standardów urbanistycznych, w tym gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej. Prowadzono także prace nad bilansem chłonności terenów. Prowadzone prace w dużej mierze opierają się na rozwiązaniach planistycznych przyjętych w uchwalonym w 2023 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa. Ukończenie prac nad planem ogólnym przewidziane jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na koniec roku 2025.

4. REALIZACJA PROJEKTU „ZINTEGROWANY I USPOŁECZNIONY MODEL PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO POPRZECZ OPRACOWANIE STRATEGII PRZESTRZENNEJ RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO”

Projekt nr POWR.04.01-00-00-ROF1/19 pn. Zintegrowany i uspołeczniiony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego zrealizowany został w ramach Osi priorytetowej IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działania 4.1 Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. Rzeszów, na podstawie umowy partnerskiej, było partnerem w ww. projekcie. Głównym jego celem było zwiększenie możliwości rozwojowych miejskiego obszaru funkcjonalnego poprzez opracowanie modelu zintegrowanego planowania przestrzennego.

W ramach projektu opracowano dokument pn. Strategia przestrzenna ROF – zasady prowadzenia polityki przestrzennej ROF” przyjęty w dniu 25 kwietnia 2023 r. stosowną uchwałą Rady Miasta Rzeszowa.

W ramach projektu powołano także Zespół Ekspertski składający się z przedstawicieli Samorządu Województwa Podkarpackiego, Biura Stowarzyszenia ROF oraz poszczególnych gmin. Jego celem jest opiniowanie projektów dokumentów planistycznych – miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zgodności z założeniami Strategii przestrzennej ROF, w celu koordynacji prowadzonej polityki przestrzennej. Po zakończeniu projektu z końcem 2023 r., w ramach tzw. trwałości projektu zespół nadal kontynuuje swoje prace. W 2024 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu, podczas którego reprezentujący Rzeszów pracownicy BRMR przedstawili ogółem 20 projektów miejscowych planów z obszaru miasta Rzeszowa. Wszystkie prezentowane projekty uzyskały pozytywną opinię Zespołu Ekspertskiego.

5. POZOSTAŁE PRACE Z ZAKRESU URBANISTYKI I POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA.

Oprócz wyżej wymienionych zadań, w 2024 r. Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa realizowało inne zadania i prowadziło inne prace z zakresu urbanistyki oraz szeroko rozumianej polityki przestrzennej miasta. Wśród prowadzonych prac wymienić należy m.in.

- przygotowanie uwag do założeń dotyczących modelu Struktury funkcjonalno-przestrzennej kraju (we współpracy ze Stowarzyszeniem ROF, kwiecień 2024);
- przygotowanie opinii do projektu Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego opracowanego przez Samorząd Województwa Podkarpackiego przyjętej następnie uchwałą Rady Miasta Rzeszowa nr XV/270/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r.;
- opracowanie uwag i propozycji do projektu uchwały krajobrazowej dla Rzeszowa (styczeń 2024 r.), sporządzanej przez Biuro Architekta Miasta;
- opracowanie wniosków do projektów planów ogólnych gmin: Boguchwała, Krasne, Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn oraz wniosków do projektów planów miejscowych sporządzanych przez gminy ościenne lub opinii do nich – łącznie do 8 dokumentów;
- opiniowanie i wniesienie uwag do Action Plan CCC (dla Wydziału Klimatu i Środowiska UM);
- analiza materiałów związanych z przebudową linii kolejowej nr 91 oraz budową nowej linii kolejowej nr 58 relacji Rzeszów – Łętownia, w kontekście niezbędnych korekt wcześniejszego projektu mpzp nr 284/7/2016 „Kopiec Konfederatów Barskich” (w części II);
- szkice koncepcyjne dot. projektu mpzp nr 343/10/2023 „Wisłok Śródmiejski”, w tym analiza nowych przepraw pieszo-rowerowych;
- analiza koncepcyjna obszaru objętego projektem mpzp nr 215/1/2011 terenu w rejonie ulic Hoffmanowej i Langiewicza pod kątem ewentualnej kontynuacji prac projektowych na podstawie ustaleń obowiązującego Studium, w szczególności w kontekście zróżnicowania wysokościowego nowej zabudowy (wysokość podstawowa do 25 m) oraz rozmieszczenia punktowych skupisk zabudowy wysokiej (tzw. przewyższeń do wysokości 55 m);
- opracowanie koncepcji rozwiązań przestrzennych do projektu mpzp nr 332/8/2022 przy ul. Siemieńskiego.

II. ROZDZIAŁ II. PLANOWANIE STRATEGICZNE

1. DIAGNOZA NA POTRZEBY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO 2035 R.

Prace nad Diagnozą na potrzeby opracowania Strategii rozwoju miasta Rzeszowa do 2035 r. prowadzone były przez zespół projektowy Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa od listopada 2023 r.

Diagnoza stanowi wstępny etap prac nad nową Strategią rozwoju miasta Rzeszowa do 2035 r. Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, diagnoza obejmuje sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną miasta Rzeszowa, z uwzględnieniem jego obszaru funkcjonalnego, tj. Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Diagnoza nie jest integralną częścią samej strategii. Stanowi osobny dokument. Natomiast zgodnie z art. 10e ust. 3. ustawy o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy opracowanej na jej potrzeby.

W ramach prac nad diagnozą, szczególnie w zakresie jej wymiaru przestrzennego, w dużej mierze posłużyło się obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa. Jest to dokument uchwalony w 2023 r., a więc aktualny w zakresie uwarunkowań i wynikających z nich rozwiązań planistycznych określonych w jego części kierunkowej. Oprócz obowiązującego Studium, w trakcie prac korzystano z różnych źródeł, zarówno z dokumentów Miasta Rzeszowa, jak również analiz, raportów opracowywanych i udostępnianych zarówno przez podmioty publiczne jak i organizacje z sektora prywatnego.

Zawarte w diagnozie zjawiska przedstawiono w ujęciu dynamicznym, obejmującym najczęściej okres pięciu lat. Niektóre dane dotyczące miasta Rzeszowa porównano z danymi dla wybranych pięciu ośrodków miejskich: Białegostoku, Lublina, Kielc, Krakowa oraz Wrocławia.

W ramach prac nad diagnozą dokonano także próby wstępnej identyfikacji potencjalnych obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla rozwoju miasta, analizując zapisy wybranych dokumentów strategicznych i planistycznych miasta Rzeszowa oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Tekst diagnozy kończą wnioski pogrupowane wg. kluczowych problemów i zagadnień.

Prace nad dokumentem zakończono w lipcu 2024 r.

2. PRACE NAD STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO 2035 R.

Prace nad nową strategią rozwoju miasta prowadzone są przez zespół projektowy Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa. Ich podstawę stanowi Uchwała Nr X/122/2024 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Strategii rozwoju miasta Rzeszowa do 2035 r.” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Potrzeba opracowania nowej strategii wynika z faktu, iż obecnie obowiązujący dokument przyjęty Uchwałą nr XXII/452/2016 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 stycznia 2016 r. przestaje obowiązywać z końcem 2025 r. Ponadto, zgodnie z art. 10e ust. 1 znowelizowanej ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2026 r. opracowanie przez gminę strategii rozwoju staje się obligatoryjne. Po zmianach w systemie planowania przestrzennego wprowadzonych Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, strategia wraz z planem ogólnym gminy od 1 stycznia 2026 stanowić będzie podstawę prowadzenia przez gminy polityki przestrzennej, zastępując studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dlatego prace nad nową strategią oraz planem ogólnym gminy są prowadzone są równolegle oraz skoordynowane.

Strategia, oprócz celów strategicznych rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunków działań służących ich realizacji, wskazanych oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników ich osiągnięcia, określa m.in. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Prowadzone w 2024 r. prace koncentrowały się przede wszystkim nad wstępną identyfikacją głównych celów strategicznych i kierunków rozwoju miasta oraz sformułowaniem potencjalnych działań, które mogłyby służyć ich realizacji. W ramach prac członkowie zespołu projektowego uczestniczyli m.in. w spotkaniach Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Rzeszowa przygotowującej rekomendacje do projektu opracowywanej strategii.

Planowany termin zakończenia prac i uchwalenia dokumentu to czwarty kwartał 2025 r.

3. PRACE NAD PLANEM ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ DLA RZESZOWA I RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (TZW. SUMP).

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, czyli tzw. SUMP (ang. Sustainable Urban Mobility Plan) jest dokumentem strategiczno-operacyjnym będącym narzędziem służącym do osiągnięcia celów zrównoważonej mobilności. Powstaje on na podstawie „Wytycznych dotyczących opracowania i wdrożenia planu zrównoważonej mobilności w miastach” (edycja druga) opracowanych przez Komisję Europejską.

Celem dokumentu jest stworzenie optymalnych, komfortowych warunków przemieszczania się dla wszystkich uczestników ruchu w sposób bezpieczny i wygodny. W dokumencie SUMP określa się konkretne zadania z zakresu transportu i mobilności, oparte na podstawie zidentyfikowanych i zdefiniowanych potrzeb mieszkańców.

Plan sporządzany jest przez zespół projektowy Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa. Dokument swym zasięgiem obejmuje całość Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Sporządzany jest w horyzoncie czasowym do roku 2030 z perspektywą do 2035 r.

Formalną podstawą opracowania SUMP dla ROF było popisanie Porozumienia międzygminnego z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie sporządzenia wspólnego Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Stanowiło ono podstawę do rozpoczęcia współpracy między gminami w zakresie tworzenia i kompletowania danych przestrzennych o obszarze ROF. Na podstawie zebranych od gmin ROF danych, ze wsparciem informacji zawartych w kompleksowych badaniach ruchu wykonanych przez Politechnikę Rzeszowską oraz na podstawie analizy potrzeb mieszkańców powstał Raport diagnostyczno-strategiczny stanu istniejącego, będący inwentaryzacją stanu obecnego systemów transportowych zarówno w Rzeszowie, jak i w pozostałych gminach ROF.

Wnioski i analizy z Raportu posłużyły z kolei do opracowania dokumentu SUMP dla ROF, który zawierać ma szczegółowe propozycje zadań do zaimplementowania w celu poprawy funkcjonowania systemu transportu w całym ROF. SUMP odpowiadał będzie na potrzeby transportowe mieszkańców ROF w zakresie przede wszystkim: ruchu pieszego, rowerowego, drogowego, polityki parkingowej, bezpieczeństwa ruchu, transportu zbiorowego, zarządzania infrastrukturą transportową, działań promocyjnych i edukacji dot. zrównoważonej mobilności. Planowany czas zakończenia prac nad dokumentem to I połowa 2025 r.

III. ROZDZIAŁ III. REWITALIZACJA

UCHWAŁA NR VIII/71/2024 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 09.07.2024 R. W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW.

W 2024 r. Gmina Miasto Rzeszów nie posiadała obowiązującego programu rewitalizacji. Wraz z końcem 2023 r. upłynął okres obowiązywania dotychczasowego dokumentu, tj. „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Rzeszów do roku 2023”.

W 2024 r. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków przygotowało ostatni Raportu z monitoringu realizacji LPR dla Gminy Miasto Rzeszów za rok 2023.

W 2024 r. kontynuowane były przygotowania do opracowania nowego programu rewitalizacji, który w następnych latach będzie stanowił podstawę programowania procesu rewitalizacji w gminie. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, pierwszym etapem planowania procesu rewitalizacji w gminie jest wyznaczenie w drodze uchwały rady gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Stosowną uchwałę Rada Miasta Rzeszowa podjęła w dniu 9 lipca 2024 r. (Uchwała Nr VIII/71/2024).

Projekt ww. uchwały został sporządzony na podstawie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta Rzeszowa” opracowanej w 2023 r. przez zespół naukowców z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Diagnoza powstała na podstawie analizy pogłębionej 70 wskaźników o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Punktem odniesienia dla wskazania negatywnych zjawisk i natężenia ich koncentracji w mieście były jednostki pomocnicze (osiedla).

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego, autorzy Diagnozy przeanalizowali sytuację wszystkich 33 rzeszowskich osiedli pod kątem występowania na nich negatywnych zjawisk w sferach, o których mowa powyżej. Zgodnie z podjętą przez Radę Miasta Rzeszowa uchwałą jako obszar zdegradowany uznane zostały trzy osiedla: Śródmieście, 1000-lecia oraz Króla Stanisława Augusta. Jako obszar rewitalizacji wskazano zaś obszar osiedla Śródmieście. Osiedle to w szczególności wymaga podjęcia interwencji mającej na celu przede wszystkim poprawę sytuacji w obrębie sfery społecznej, ale także pozostałych sfer determinujących jego specyfikę oraz jakość życia mieszkańców. Z uwagi na szereg zróżnicowanych funkcji jakie realizowane są w tej części miasta (administracyjna, kulturalna, rozrywkowa, turystyczno-rekreacyjna, edukacyjna, komunikacyjna), obszar ten posiada szczególne znaczenie dla rozwoju miasta. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w ustawie, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. W drugiej połowie 2024 r. prowadzone były działania w kierunku dostosowania struktury organizacyjnej Urzędu Miasta Rzeszowa do realizacji zadania wynikającego z konsekwencji podjętej uchwały. W grudniu 2024 r. w budżecie Miasta Rzeszowa na 2025 r. zabezpieczone zostały środki w wysokości 60 000 zł z przeznaczeniem na zadania związane z opracowaniem gminnego programu rewitalizacji.

IV. ROZDZIAŁ IV. OCHRONA ZABYTEKÓW

1. „GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTEKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024” (ZWANY DALEJ: GPONZ)

UCHWAŁA NR LVI/1171/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 14 GRUDNIA 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTEKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024”.

„Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Rzeszowa na lata 2021-2024” został sporządzony przez Prezydenta Miasta Rzeszowa na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 z późn. zm.).

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wyrażonej pismem z dnia 3 grudnia 2021 r., znak Rdz-RDZ.5120.13.2021.JK, został przyjęty Uchwałą Nr LVI/1171/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta Rzeszowa na lata 2021-2024”. Okres jego obowiązywania zakończył się wraz z upływem 2024 r.

GPOnZ jest dokumentem strategicznym gminy w zakresie inicjowania, wspierania i koordynowania działań z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Przedmiotem GPOnZ jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego Miasta Rzeszowa. Program określa kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami: wskazuje konieczne do wykonania zadania i sugeruje sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych działań organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. W GPOnZ opisany został lokalny zasób zabytkowy Miasta Rzeszowa, jak również wskazane zostały założenia programowe, instrumentarium realizacji oraz sposoby monitorowania efektów jego wdrażania. Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prezydent miasta, co 2 lata, przedkłada radzie sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Szczegółowe sprawozdanie za lata 2023-2024 zostanie przedstawione Radzie Miasta Rzeszowa w 2025 r. (poprzednie zostało przedstawione w 2023 r.).

Założenia GPOnZ były realizowane i wdrażane na bieżąco poprzez szereg działań podejmowanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa oraz jednostki mu podległe.

Zadaniem stałym, realizowanym przez gminę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest prowadzenie przez Prezydenta Miasta Rzeszowa gminnej ewidencji zabytków. Gminna Ewidencja Zabytków Miasta Rzeszowa została przyjęta Zarządzeniem nr VII/168/2015 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa i jest na bieżąco aktualizowana.

W 2024 r. do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa włączono nowe karty adresowe zabytków czterech budynków, z czego dwa z nich nie były wcześniej ujęte w ewidencji (budynek II Koszar Obrony Krajowej wraz z ogrodzeniem przy ul. Bardowskiego 2 oraz kamienica przy ul. Jagiellońskiej 23). Pozostałe dwie karty opracowano dla obiektów ujętych wcześniej w gminnej ewidencji zabytków. Powodem opracowania nowych kart była konieczność aktualizacji danych

zawartych w dotychczasowych kartach. Sytuacja ta dotyczyła kamienic przy ul. Lisa Kuli 4 oraz ul. Mickiewicza 21/ul. Gałęzowskiego 1/ul. Gałęzowskiego 1a. Ponadto, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, w 2024 r. z gminnej ewidencji zabytków wyłączono karty adresowe czterech obiektów, tj. nieruchomości przy ul. Zbocze 7, ul. Stączka 9, ul. Reymonta 28 i Aleja Pod Kasztanami 16.

Na koniec 2024 r. w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa ujętych było 1383 zabytki, w tym układy urbanistyczne, obiekty sakralne, nieruchomości, parki i cmentarze, kapliczki oraz stanowiska archeologiczne.

Troska o lokalne zasoby zabytkowe wyraża się również poprzez udzielane co roku z budżetu Gminy Miasto Rzeszów dotacje celowe na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Gminy Miasto Rzeszów. W 2024 r. z budżetu Miasta Rzeszowa udzielone zostały trzy tego typu dotacje na łączną kwotę 224 351,47 zł, tj.:

- 1) dotacja celowa dla Fundacji DOMUS PACIS na prace remontowo-konserwatorskie elewacji budynku dworu z zespołu dworsko-parkowego w Rzeszowie-Słocinie (100 000 zł);
- 2) dotacja celowa dla Parafii pw. Chrystusa Króla w Rzeszowie na prace remontowe apsydy i dwóch przyległych zakrystii w kościele parafialnym (74 351,47 zł);
- 3) dotacja celowa dla Parafii pw. Zaśnięcia NMP w Rzeszowie na prace remontowo-konserwatorskie elewacji budynku cerkwi pw. Zaśnięcia NMP w Rzeszowie (50 000 zł).

W 2024 r. realizowane było także zadanie pn. „Działania w zakresie ochrony zabytków, opieki nad zabytkami oraz promocji lokalnego zasobu zabytkowego”, w ramach którego ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach konkursu udzielono trzech dotacji celowych na łączną kwotę w wysokości 55 710 zł. Dotacje przekazano wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert następującym podmiotom: Stowarzyszeniu Przyjaciół Staromieścia na realizację zadania pn. Staromiejskie spacer historyczne (6 460 zł); Fundacji Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego na realizację zadania pn. Co zrobić z zabytkiem archeologicznym? Poradnik dla inwestorów i mieszkańców Rzeszowa (25 500 zł) oraz Fundacji Szansa – Jesteśmy Razem na realizację zadania pn. Rzeszowski przewodnik dla osób z niepełnosprawnościami (23 750 zł). Podobne działania zaplanowane są na 2025 r.

V. ROZDZIAŁ V. KULTURA

1. STRATEGIA ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030

UCHWAŁA NR LXXXIII/1795/2023 Z DNIA 11 LIPCA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „STRATEGII ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030”.

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030 wyznacza pięć kierunków strategicznych rozwoju rzeszowskiej kultury:

- aspiracja Rzeszowa do bycia istotnym ośrodkiem kultury w Polsce i Europie,
- określenie tożsamości Rzeszowa w oparciu o historię oraz obecne uwarunkowania zewnętrzne,
- zwiększenie poziomu finansowania kultury,
- rozwój infrastruktury kulturalnego obszaru miasta,
- rozwój programu edukacji kulturalnej Miasta Rzeszowa.

1.1. ASPIRACJA RZESZOWA DO BYCIA ISTOTNYM OŚRODKIEM KULTURY W POLSCE I EUROPIE

Rzeszów dąży do tego, aby stać się jednym z kluczowych centrów kulturalnych w Polsce i Europie. W ankiecie wielokrotnie podkreślano, że miasto posiada duży potencjał, który wymaga lepszej promocji oraz organizacji większej liczby wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym.

W 2024 roku instytucje kultury w Rzeszowie zorganizowały łącznie 1726 wydarzeń, co świadczy o dynamicznym rozwoju życia kulturalnego miasta. Ponadto, aktywnie uczestniczyły w 27 konkursach grantowych, pozyskując środki na kolejne inicjatywy. Instytucje kultury na bieżąco śledziły trendy kulturalne w kraju i za granicą, dostosowując swoją ofertę do aktualnych tendencji i oczekiwań odbiorców.

W ramach tego procesu przeprowadziły także ewaluację potrzeb i oczekiwań kulturalnych mieszkańców, co pozwoliło na lepsze dopasowanie wydarzeń i programów artystycznych do ich zainteresowań. Wskazywano na konieczność budowania rozpoznawalnej marki kulturalnej Rzeszowa poprzez współpracę z artystami i organizacjami z kraju i zagranicy. Kluczowe znaczenie ma organizacja prestiżowych festiwali, koncertów i wystaw, które przyciągną turystów oraz twórców spoza regionu. Podkreślano również potrzebę rozwijania współpracy z europejskimi miastami oraz aplikowania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w kolejnych latach. W tym kontekście istotnym krokiem było dołączenie Estrady Rzeszowskiej do prestiżowych międzynarodowych sieci kulturalnych: Culture Next Network, Europejski Korpus Solidarności oraz European Volunteering Capital Candidate Network. Estrada została nowym członkiem organizacji, co otwiera nowe możliwości współpracy międzynarodowej i promocji Rzeszowa na arenie europejskiej. WiMBP brała także udział w programie wymiany Erasmus+, co przyczyniło się do rozwijania współpracy z europejskimi miastami.

1.2. OKREŚLENIE TOŻSAMOŚCI RZESZOWA W OPARCIU O HISTORIĘ ORAZ OBECNE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Jednym z najistotniejszych aspektów strategii rozwoju kultury w Rzeszowie jest określenie jego tożsamości w oparciu o bogatą historię oraz współczesne uwarunkowania. Ankieta wskazuje, że dziedzictwo regionu nie zawsze jest odpowiednio eksponowane w przestrzeni miejskiej oraz wydarzeniach kulturalnych. Wiele osób podkreślało unikalność historii Podkarpacia i wskazywało na konieczność jej lepszego wykorzystania w kreowaniu wizerunku miasta. Wskazano na potrzebę rewitalizacji zabytków oraz zastosowania nowoczesnych technologii, takich jak wirtualna rzeczywistość, do prezentowania dziejów Rzeszowa. Podczas projektowania wydarzeń kulturalnych instytucje zwracały szczególną uwagę na kulturalną tożsamość Rzeszowa. Przykładami takich inicjatyw są m.in. „Toast dla Tomasza Stańko” oraz Breakout Days organizowany przez Estradę Rzeszowską, „Spacer miejski po centrum Rzeszowa – Zatrzymanie w Kadrze II” realizowany przez Galerię Fotografii Miasta Rzeszowa, „Szajna-Grotowski-Kantor. Źródła Pamięci” w Teatrze Maski, „Dawne Tradycje Wesela Przybyszewskiego” organizowane przez Rzeszowski Dom Kultury, wykład A. Pawłowskiej-Stróż

„Wyobrazić niewyobrażalne – motyw Holocaustu w sztuce” w Biurze Wystaw Artystycznych, wydarzenie „KochajMY Rzeszów” przygotowane przez Muzeum Dobranoczek, a także liczne spotkania z historykami oraz pasjonatami dziedzictwa Rzeszowa i Podkarpacia, organizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie. WiMBP brała także udział w programie wymiany Erasmus+, co przyczyniło się do rozwijania współpracy z europejskimi miastami. Okrągła, 670 rocznica lokacji miasta Rzeszowa stała się doskonałą okazją do zorganizowania szeregu wydarzeń towarzyszących, które nie tylko upamiętniły ten wyjątkowy jubileusz, ale również zintegrowały lokalną społeczność oraz podkreśliły zarówno bogatą historię, jak i współczesny rozwój miasta. Jedną z ciekawszych inicjatyw był cykl spacerów miejskich „Oko na miasto” zorganizowana przez Rzeszowskie Piwnice – dzięki niej mieszkańcy mogli spojrzeć na Rzeszów z innej perspektywy i odkryć jego mniej znane, często niedostrzegane oblicze.

Konieczne jest także uwzględnienie dziedzictwa wielokulturowego, w tym historii mniejszości narodowych i etnicznych. Działania, które należy podjąć w tym zakresie, obejmują tworzenie miejskich szlaków historycznych, modernizację zabytkowych obiektów, organizację wydarzeń promujących dziedzictwo regionu oraz integrację elementów historii z nowoczesnymi inicjatywami kulturalnymi. Instytucje kultury aktywnie wspierały organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne w realizacji projektów o tematyce dziedzictwa kulturowego, co przyczyniło się do większego zaangażowania lokalnych społeczności w promocję historii Rzeszowa.

Rok 2024 przyniósł również imponującą frekwencję na wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury w Rzeszowie. Liczba uczestników wyniosła:

54 650 w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rzeszowie,
32 902 w Muzeum Dobranoczek,
22 868 w Biurze Wystaw Artystycznych,
85 450 w Rzeszowskim Domu Kultury,
42 802 w Teatrze Maski,
8 941 w Galerii Fotografii Miasta Rzeszowa,
60 000 na wydarzeniach organizowanych przez Estradę Rzeszowską.

Dane te potwierdzają rosnące zainteresowanie kulturą wśród mieszkańców oraz turystów, a także skuteczność działań podejmowanych na rzecz promocji dziedzictwa Rzeszowa.

1.3. ZWIĘKSZENIE POZIOMU FINANSOWANIA KULTURY

Kierunek strategiczny zwiększania poziomu finansowania kultury realizowany jest konsekwentnie od kilku lat. Ogólny poziom środków przeznaczanych na kulturę wzrastał w ostatnich latach zgodnie z przedstawionymi niżej danymi:

2022 – wydatkowano: 27 583 321,36 zł
2023 – wydatkowano: 29 730 153,36 zł
2024 – wydatkowano: 34 563 150,30 zł

Dane te pokazują skalę finansowego zaangażowania miasta w rozwój kultury. Środki finansowe ujęte w budżecie Miasta Rzeszowa na cele kulturalne są wykorzystywane na różnorodne inicjatywy, w tym organizację wydarzeń kulturalnych oraz uroczystości patriotycznych, takich jak obchody rocznic czy świąt narodowych. Istotną część wydatków na kulturę każdego roku stanowią dotacje

przekazywane miejskim instytucjom kultury, wsparcie dla stowarzyszeń i fundacji realizujących całoroczne programy kulturalne lub konkretne projekty, a także stypendia dla twórców i nagrody przyznawane przez Prezydenta Miasta Rzeszowa za osiągnięcia w dziedzinie kultury.

Sukcesywnie od 2023 roku zwiększane są środki przeznaczone na przyznawane młodym twórcom stypendia w zakresie twórczości artystycznej z kwoty 172 000,00 zł w 2023 roku do kwoty 220 000,00 zł w 2024 roku.

W ramach programów dotacyjnych Prezydenta Miasta Rzeszowa w 2024 roku zwiększono ilość realizowanych konkursów dotacyjnych o komponent (integracja europejska) oraz kwotę przeznaczoną na dofinansowanie z 1 140 000,00 w 2023 r. na kwotę 1 397 000,00 w 2024 r.

1.4. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEGO OBSZARU MIASTA

Aby kultura w Rzeszowie mogła się rozwijać, konieczna jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej. W ankiecie wskazywano na potrzebę stworzenia nowoczesnych przestrzeni dla kultury, zarówno dla instytucji publicznych, jak i twórców niezależnych.

Respondenci podkreślali, że wiele istniejących obiektów wymaga modernizacji, a miastu brakuje wielofunkcyjnego centrum sztuki i kultury, które mogłoby pełnić rolę głównej przestrzeni kulturalnej.

Instytucje kultury podejmowały działania na rzecz uzyskania nowych przestrzeni dla swojej działalności.

Estrada Rzeszowska dąży do adaptacji kamienicy przy ul. Króla Kazimierza 25 na potrzeby wydarzeń kulturalnych.

Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa planuje rozbudowę swojej siedziby w kamienicy przy ul. 3 Maja oraz poszukuje alternatywnych lokalizacji dla ekspozycji.

Rzeszowski Dom Kultury (RDK) rozwija działalność w nowych przestrzeniach, m.in. w Klubie Osiedlowym ZODIAK, Osiedlowym Domu Kultury 1000-lecia oraz Galerii Karlina Park Rzeszów.

Biuro Wystaw Artystycznych (BWA) otworzyło Galerię pod Ratuszem, co umożliwia prezentację sztuki w reprezentacyjnym miejscu miasta.

Muzeum Dobranocek aktywnie poszukuje nowej siedziby, aby móc lepiej wyeksponować swoje zbiory.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna (WiMBP) prowadzi szeroko zakrojone inwestycje infrastrukturalne. Zrealizowano modernizację Filii nr 2 dzięki środkom z Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego (RBO). Trwają prace nad projektem Biblioteka Nowa, w ramach którego opracowano program funkcjonalny oraz przeprowadzono uzgodnienia przed ogłoszeniem międzynarodowego konkursu architektonicznego. Z funduszy RBO pozyskano środki na realizację Letniej Czytelni na Rzeszowskich Bulwarach. Filia nr 15 jest w trakcie poszukiwania nowej lokalizacji, a w głównej siedzibie WiMBP przy ul. Sokoła 13 powstanie wypożyczalnia nowości oraz strefa wypoczynku, której realizacja obejmuje remont i zakup wyposażenia. Ponadto, biblioteka stale monitoruje rynek

nieruchomości w celu przeniesienia istniejących placówek na nowe osiedla lub utworzenia nowych filii.

Ważnym aspektem jest także dostępność infrastruktury – kultura powinna być dostępna dla wszystkich mieszkańców, w tym dla osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców peryferyjnych dzielnic. Należy inwestować w nowe przestrzenie wystawiennicze, modernizować domy kultury, teatry i biblioteki oraz tworzyć miejsca przeznaczone do działań artystycznych, takie jak pracownie dla twórców czy galerie sztuki współczesnej. Poprawa infrastruktury kulturalnej umożliwi lepsze funkcjonowanie instytucji kultury i zwiększy udział mieszkańców w życiu kulturalnym miasta.

1.5. ROZWÓJ PROGRAMU EDUKACJI KULTURALNEJ MIASTA RZESZOWA

Edukacja kulturalna to istotny element strategii rozwoju kultury w Rzeszowie. Ankieta wykazała duże zapotrzebowanie na programy edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych. Podkreślano, że szkoły i placówki oświatowe powinny ściślej współpracować z instytucjami kultury w celu promowania sztuki i kultury wśród uczniów. Istnieje również potrzeba organizacji warsztatów artystycznych, spotkań z twórcami oraz kursów rozwijających kompetencje kulturalne mieszkańców.

Wskazano na konieczność aktywizacji seniorów poprzez programy edukacyjne i artystyczne. Kampania „Młodzi w Kulturze” to inicjatywa wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego mająca na celu aktywizację młodego pokolenia poprzez zaangażowanie w życie kulturalne miasta. Projekt promuje twórczość młodych artystów, wspiera ich rozwój oraz stwarza przestrzeń do prezentacji talentów w różnych dziedzinach – od muzyki i sztuk wizualnych, po teatr i nowe media. Kampania podkreśla, że młodzi ludzie są nie tylko odbiorcami, ale również aktywnymi twórcami kultury w Rzeszowie.

Realizacja programu edukacji kulturalnej przyczyniła się do wzrostu zainteresowania kulturą i świadomego jej odbioru wśród mieszkańców Rzeszowa. Instytucje kultury zorganizowały szereg zajęć edukacyjnych o tematyce kulturalnej, w których uczestniczyła znaczna liczba osób:

- **Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna** – 617 zajęć, 12 432 uczestników,
- **Muzeum Dobranoczek** – 136 zajęć, 3 177 uczestników,
- **Biuro Wystaw Artystycznych** – 115 zajęć, 3 000 uczestników,
- **Rzeszowski Dom Kultury** – 32 zajęcia, 784 uczestników,
- **Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa** – 24 zajęcia, 715 uczestników,
- **Estrada Rzeszowska** – 237 zajęć, 151 982 uczestników,
- **Teatr Maski** – 265 zajęć, 4 265 uczestników.

W ramach rozwoju edukacji kulturalnej należy wdrożyć szeroki program warsztatów i szkoleń dla różnych grup wiekowych, wprowadzić projekty edukacyjne związane z lokalnym dziedzictwem oraz stworzyć inicjatywy integrujące różne pokolenia wokół kultury. Największym zainteresowaniem odbiorców cieszyły się koncerty, wystawy, warsztaty i spektakle, natomiast najmniejszym – spotkania autorskie.

Rozwój edukacji kulturalnej pozwoli na kształtowanie świadomego społeczeństwa, które będzie aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym miasta, jednocześnie sprzyjając budowaniu lokalnej tożsamości i wrażliwości artystycznej wśród mieszkańców.

2. STRATEGIA ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030

UCHWAŁA NR LXXXIV/1839/2023 Z DNIA 29 SIERPNIA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „STRATEGII ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030”.

Strategia rozwoju publiczności miasta Rzeszowa na lata 2023 – 2030 wyznacza sześć kierunków strategicznych rozwoju rzeszowskiej publiczności:

- Poszerzenie publiczności i aktywizacja kulturalna mieszkańców i gości Rzeszowa.
- Analiza i zrównoważenie oferty kulturalnej dla szerszego dostępu publiczności.
- Spójna strategia promocji kultury i komunikacji z różnymi grupami odbiorców.
- Profesjonalizacja i rozwój kadr kultury w Rzeszowie.
- Modernizacja i efektywne wykorzystanie infrastruktury kulturalnej.
- Wzmocnienie międzynarodowego i europejskiego wizerunku Rzeszowa jako miasta kultury.

2.1. POSZERZENIE PUBLICZNOŚCI I AKTYWIZACJA KULTURALNA MIESZKAŃCÓW I GOŚCI RZESZOWA

Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed rzeszowską kulturą jest poszerzenie grona odbiorców oraz pobudzenie aktywności kulturalnej mieszkańców i gości miasta. Istotnym aspektem jest angażowanie różnych grup społecznych – od młodzieży, przez osoby dorosłe, aż po seniorów.

Działania powinny uwzględniać także potrzeby osób z niepełnosprawnościami, oferując im dogodny dostęp do obiektów kulturalnych i dostosowane formy uczestnictwa. Ważnym krokiem w kierunku zwiększenia uczestnictwa w kulturze jest także promocja aktywności twórczej mieszkańców poprzez programy angażujące społeczność lokalną, takie jak warsztaty artystyczne czy projekty partycypacyjne.

W badanym roku instytucje kultury w Rzeszowie zrealizowały szereg projektów aktywizujących i partycypacyjnych:

- **Galeria Fotografii** – 4 projekty, m.in. Wokół fotografii (cykliczne spotkania z twórcami) oraz SOC_MODERNISTYCZNY FENOMEN (spacer miejski po osiedlu przy ul. Pułaskiego w Rzeszowie).
- **Estrada Rzeszowska** – konkurs grantowy DziałajMY oraz konkurs dotacyjny LET’S ACT CULTURE AND INCLUSION Open Call ESK2024.
- **Teatr Maski** – Dzień Teatru w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie.
- **Rzeszowski Dom Kultury (RDK)** – Program Grantowy dla Młodzieży #młodziwkuRZE.
- **Biuro Wystaw Artystycznych (BWA)** – 8 warsztatów plastycznych dla seniorów i dorosłych.
- **Muzeum Dobranocek** – 4 wydarzenia, m.in. Jak zaczyna się przygoda – ta na kartkach książeczek albo ta znana z ekranu oraz REHA FOR THE BLIND IN POLAND 2024 w Rzeszowie.
- **Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna (WiMBP)** – 1873 wydarzenia, w tym:
 - Aktywizujące – 886 przedsięwzięć, m.in. Dyskusyjne Kluby Książki i inne kluby czytelnicze.
 - Partycypacyjne – 987 przedsięwzięć, w tym kluby pasjonatów, spotkania autorskie, prelekcje i wykłady.

Instytucje kultury odnotowały wzrost liczby uczestników wydarzeń kulturalnych, artystycznych i edukacyjnych o 10-20%. Największy wzrost liczby uczestników wydarzeń kulturalnych odnotowało Biuro Wystaw Artystycznych, które zaprezentowało wystawę "Sztuka nowoczesna z kolekcji Książąt Lubomirskich" prezentującą obrazy Picassa, Chagala czy Dalego, dzięki czemu ta właśnie instytucja zanotowała imponujący wzrost frekwencji na poziomie 91–100%.

2.2. ANALIZA I ZRÓWNOWAŻENIE OFERTY KULTURALNEJ DLA SZERSZEGO DOSTĘPU PUBLICZNOŚCI

Aby kultura w Rzeszowie mogła dotrzeć do szerszego grona odbiorców, konieczne jest systematyczne analizowanie i dostosowywanie programu wydarzeń do potrzeb mieszkańców.

Potrzebne są wydarzenia interdyscyplinarne, które łączą różne formy sztuki i angażują odbiorców na wielu poziomach.

Kluczowe znaczenie ma także regularne zbieranie opinii mieszkańców na temat proponowanych wydarzeń oraz ich atrakcyjności. Istotnym elementem strategii powinno być zapewnienie równowagi między wydarzeniami komercyjnymi a inicjatywami non-profit, które promują kulturę wysoką i wspierają rozwój lokalnych twórców.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie publiczności instytucje kultury w Rzeszowie wprowadziły do swojej oferty nowe działania i inicjatywy.

- BWA zorganizowało dwa warsztaty plastyczne dla seniorów i dorosłych oraz oprowadzania kuratorskie i autorskie.
- Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa wprowadziła nowe działania i aktywności w przestrzeni social media, umożliwiając większą interakcję z odbiorcami.
- Muzeum Dobranocek zorganizowało cztery wydarzenia, takie jak Niedzielne popołudnie z Bolkiem i Lolkiem oraz Niedzielne popołudnie z Reksiem, skierowane do najmłodszych.
- Rzeszowski Dom Kultury udostępnił przestrzeń dla działalności Klubu Seniora na osiedlu Zalesie, zaktualizował ofertę zajęć w 20 filiach oraz rozszerzył liczbę pokazów Noce Rzeszowskich Legend.
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna chce wprowadzić Letnią Czytelnię na Bulwarach Rzeszowskich.
- Estrada Rzeszowska, w odpowiedzi na zapotrzebowanie, wprowadziła tłumacza polskiego języka migowego podczas spacerów Oko na miasto, aby zwiększyć dostępność wydarzeń dla osób niesłyszących.
- Teatr Maska dostosował godziny spektakli i zajęć edukacyjnych do potrzeb różnych grup wiekowych: spektakle szkolne oraz zajęcia edukacyjne odbywają się w godzinach porannych, natomiast spektakle dla widzów indywidualnych w niedziele o 16:30, a dla dorosłych i młodzieży w godzinach popołudniowych oraz sobotnich. Spektakle wyjazdowe są natomiast dostosowywane do potrzeb klientów, co pozwala na większą elastyczność oferty.

2.3. SPÓJNA STRATEGIA PROMOCJI KULTURY I KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI ODBIORCÓW

Skuteczna promocja wydarzeń kulturalnych w Rzeszowie wymaga kompleksowej strategii komunikacyjnej, skierowanej do różnych grup odbiorców.

W 2024 roku Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Miasta Rzeszowa zrealizował kampanię promocyjną „Młodzi w kulturze”.

Jej celem była promocja działań kulturalnych oraz budowanie skutecznej komunikacji z różnorodnymi grupami odbiorców, szczególnie z młodym pokoleniem. Kampania pokazała, że młodzież ma realny wpływ na kształtowanie życia kulturalnego miasta. Dzięki niej udało się stworzyć przestrzeń do dialogu i współpracy między instytucjami kultury a młodymi mieszkańcami Rzeszowa.

Konieczne jest rozwijanie nowoczesnych kanałów komunikacji, takich jak media społecznościowe, dedykowane aplikacje mobilne oraz transmisje online. Anketowani podkreślali również, że tradycyjne formy promocji, takie jak plakaty czy lokalne media, nadal odgrywają istotną rolę w dotarciu do starszych odbiorców. Aby zwiększyć rozpoznawalność rzeszowskiej kultury, warto inwestować w działania promocyjne obejmujące kampanie wideo czy interaktywne formy reklamy. Kluczowym aspektem skutecznej komunikacji jest także zapewnienie przejrzystych i łatwo dostępnych informacji o programie wydarzeń, najlepiej poprzez zintegrowaną platformę internetową obejmującą wszystkie instytucje kulturalne miasta. W odpowiedzi na potrzeby skutecznej promocji wydarzeń kulturalnych, instytucje kultury w Rzeszowie aktywnie korzystają z nowoczesnych kanałów komunikacji, takich jak Facebook, Instagram, TikTok oraz strony internetowe. Regularnie monitorują zmiany w trendach oraz analizują zasięgi swoich działań promocyjnych, zwracając uwagę na wzrosty i spadki popularności poszczególnych kanałów.

Dodatkowo, instytucje dostosowały się do standardów WCAG 2.1, co pozwala na zapewnienie dostępności treści dla osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie instytucje, które prowadzą działalność promocyjną, dbają o to, aby informacje o wydarzeniach były łatwo dostępne i przejrzyste dla odbiorców.

Teatr Maska oraz Estrada Rzeszowska opracowały i wdrożyły wieloletnie strategie marketingowe, co umożliwia im bardziej skoordynowane i efektywne działania promocyjne.

Pracownicy instytucji takich jak RDK, Estrada Rzeszowska i WiMBP uczestniczyli w kursach oraz szkoleniach z zakresu skutecznej promocji, marketingu komunikacji w sektorze kultury, co pozwala im lepiej odpowiadać na potrzeby współczesnego rynku kulturalnego.

2.4. PROFESJONALIZACJA I ROZWÓJ KADR KULTURY W RZESZOWIE

Rozwój sektora kultury w Rzeszowie nie jest możliwy bez inwestycji w kadry pracujące w instytucjach kulturalnych oraz wśród niezależnych twórców. Ankieta wykazała, że istnieje duża potrzeba podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w organizację wydarzeń kulturalnych, zarówno w zakresie zarządzania kulturą, jak i nowoczesnych narzędzi marketingowych. W odpowiedzi na te potrzeby zorganizowano łącznie 78 szkoleń z zakresu kultury, w których wzięło udział 210 osób zatrudnionych w instytucjach kultury. Szkolenia te miały na celu rozwijanie kompetencji pracowników, co w bezpośredni sposób przekłada się na jakość realizowanych wydarzeń i projektów. Instytucje kulturalne uczestniczyły również w wyjazdach studyjnych, m.in. „Digitalizacja aparatem cyfrowym” (Fundacja Archeologia Fotografii – Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa), IV Seminarium Muzealne w Wielopolu Skrzyńskim (Muzeum Dobranocek), Regionalne Centrum Kultur Pogranicza – RDK, a także 17 wizytach studyjnych w ramach projektu Erasmus+ (WiMBP) oraz wydarzeniu

międzynarodowym Visegrad Art Market – Happy to Share (Estrada Rzeszowska, Teatr Maska).

W większości instytucji kultury utworzono także nowe stanowiska pracy, co świadczy o wzroście znaczenia i profesjonalizacji tego sektora. Przykładowo, powołano takie funkcje jak zastępca dyrektora Estrady Rzeszowskiej, instruktor baletu w Rzeszowskim Domu Kultury, specjalista ds. administracji w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej, czy specjalista ds. organizacji i technicznej obsługi ekspozycji w Galerii Fotografii. Kluczowe znaczenie ma również dalsze organizowanie szkoleń, warsztatów oraz wymian doświadczeń pomiędzy instytucjami kulturalnymi. Istotnym elementem rozwoju kadr jest także wspieranie młodych twórców i animatorów kultury poprzez programy rezydencyjne, granty. Profesjonalizacja kadr kultury przyczyni się do podniesienia jakości organizowanych wydarzeń oraz zwiększenia efektywności działań promocyjnych i edukacyjnych.

2.5. MODERNIZACJA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ

Aby Rzeszów mógł skutecznie rozwijać swoją ofertę kulturalną, konieczna jest modernizacja istniejącej infrastruktury oraz jej lepsze dostosowanie do potrzeb publiczności. W ankiecie wielokrotnie podkreślano, że niektóre obiekty kulturalne wymagają remontów, a przestrzenie miejskie mogą być lepiej zagospodarowane na potrzeby działań kulturalnych. W odpowiedzi na te potrzeby, większość instytucji kultury w minionym roku przeprowadziła modernizacje, remonty lub przebudowy obiektów infrastruktury, znacząco poprawiając jakość i funkcjonalność dostępnych przestrzeni. Wprowadzono także liczne zmiany i udogodnienia, których celem było zwiększenie dostępności oraz poprawa komfortu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

Galeria Fotografii dostosowała godziny organizowanych wydarzeń, by ułatwić dostęp większej liczbie odbiorców.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna rozpoczęła prace nad uruchomieniem nowoczesnej wypożyczalni nowości w budynku głównym przy ul. Sokoła 13.

Rzeszowski Dom Kultury wprowadził dwujęzyczność przekazu w swoich mediach społecznościowych oraz strefy z lepszą widocznością dla osób poruszających się na wózkach.

Estrada Rzeszowska zadbała o dostępność wydarzeń dla osób z niepełnosprawnościami, wprowadzając tłumaczenie na język migowy podczas spacerów i wybranych wydarzeń oraz specjalne podesty podczas festiwali.

Teatr Maska wzbogacił swoją ofertę o spektakle z audiodeskrypcją, tłumaczeniem na Polski Język Migowy oraz rozszerzonymi napisami, umożliwiając osobom z różnymi potrzebami pełniejsze uczestnictwo.

Muzeum Dobranocek przeprowadziło okresowe malowanie ścian związane ze zmianą ekspozycji oraz zainstalowało półki dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku.

Biuro Wystaw Artystycznych zainwestowało w totom multimedialny i mobilną pętlę indukcyjną, zwiększając dostępność treści dla osób niedosłyszących.

Zapewnienie infrastruktury dostępnej dla mieszkańców różnych dzielnic oraz osób z niepełnosprawnościami staje się dziś standardem. Efektywne zarządzanie tą infrastrukturą pozwoli

na pełniejsze wykorzystanie potencjału miasta i stworzenie sprzyjających warunków dla organizacji różnorodnych wydarzeń.

2.6. WZMOCNIENIE MIĘDZYNARODOWEGO I EUROPEJSKIEGO WIZERUNKU RZESZOWA JAKO MIASTA KULTURY

Jednym z długoterminowych celów strategii rozwoju publiczności w Rzeszowie jest budowanie jego międzynarodowej renomy jako miasta kultury. Respondenci wskazali na potrzebę intensyfikacji współpracy międzynarodowej oraz organizacji wydarzeń o zasięgu europejskim.

Kluczowe znaczenie ma nawiązywanie kontaktów z instytucjami kulturalnymi z innych krajów, udział w międzynarodowych projektach artystycznych oraz zapraszanie zagranicznych twórców do współpracy. W tym kontekście szczególnie istotne są działania podejmowane przez rzeszowskie instytucje kultury — w minionym roku zrealizowały one łącznie 6 projektów kulturalnych we współpracy z miastami partnerskimi, wzmacniając tym samym swoją obecność na arenie międzynarodowej.

- Estrada Rzeszowska zrealizowała projekt Visegrad Art Market – Happy to Share w ramach grantu Visegrad Fund oraz przeprowadziła konkurs dotacyjny LET’S ACT – CULTURE AND INCLUSION.
- Rzeszowski Dom Kultury wziął udział w XXXI kursie języka angielskiego i kultury amerykańskiej „Pomost International”, organizowanym przez stowarzyszenie Pomost International w Buffalo w USA.
- Teatr Maska był gospodarzem festiwalu Maskarada 2024 pod hasłem NIE/GRZECZNI. W ramach wydarzenia zaprezentowano spektakl „Tajemnica Lisowiczki” w reżyserii Wołodymyra Pidcerkownyjego, w wykonaniu artystów Lwowskiego Teatru Lalek.
- Estrada Rzeszowska była również organizatorem jednego z największych wydarzeń kulturalnych w regionie – Wschód Kultury – Europejski Stadion Kultury. Zaangażowała się także w działania w ramach sieci European Volunteering Capital Candidate Network (EVCC), wspierając rozwój wolontariatu kulturalnego oraz międzynarodową wymianę doświadczeń.

Współprace te nie tylko wzbogaciły lokalną ofertę, ale również umożliwiły wymianę doświadczeń i dobrych praktyk z partnerami z innych krajów. Aby jeszcze skuteczniej docierać do zagranicznych odbiorców, instytucje kultury w Rzeszowie prowadzą newslettery i biuletyny w wersjach wielojęzycznych, co pozwala na komunikację z szerszą publicznością zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami.

Wiele instytucji posiada także specjalnie przygotowaną ofertę komunikacyjną skierowaną do zagranicznych odbiorców, obejmującą tłumaczenia treści, materiały promocyjne oraz informacje o wydarzeniach dostępne w językach obcych.

Istnieje także potrzeba dalszego promowania Rzeszowa jako miejsca atrakcyjnego kulturalnie, co można osiągnąć poprzez aktywną obecność w europejskich sieciach współpracy i organizowanie prestiżowych wydarzeń międzynarodowych.

Wprowadzenie programów wymiany artystycznej, partnerstw między miastami oraz międzynarodowych rezydencji twórczych może znacząco wpłynąć na postrzeganie Rzeszowa jako ważnego ośrodka kulturalnego w Europie.

Rozwijanie wymiaru międzynarodowego nie tylko wzbogaca lokalną ofertę kulturalną, ale również otwiera nowe możliwości promocji miasta, przyciąga zagranicznych turystów oraz sprzyja budowaniu wielokulturowej tożsamości Rzeszowa.

VI. ROZDZIAŁ VI. MARKA

UCHWAŁA NR XL/830/2020 Z DNIA 15 GRUDNIA 2020 W SPRAWIE PRZYJĘCIA „AKTUALIZACJI STRATEGII MARKI RZESZOWA ORAZ PROGRAMU PROMOCJI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2020 – 2025”

1. PROMOCJA I TURYSTYKA

Gmina Miasto Rzeszów ma na celu przedstawienie działań podejmowanych w celu promocji dynamicznie rozwijającego się miasta. Mocne pozycjonowanie wizerunku „Rzeszów - stolica innowacji” poprzez m.in. stworzenie submarek wokół dotychczasowego hasła pokazuje innowacyjność na terenie kraju i również na Świecie. Realizacja założeń zawartych w ww. dokumentach przez Wydział Marki Miasta, Współpracy Gospodarczej i Turystyki w 2024 opierała się m.in. na realizacji projektu:

- **„LOCAL PRODUCTS IN TOURISM” (tłum. „Produkty lokalne w turystyce”)** realizowanego przez Miasto Rzeszów, Nyiregyhazę i Koszyce w ramach grantów standardowych Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego w okresie 1 czerwca 2023 – 31 maja 2024 r.

Dzięki wymianie doświadczeń między partnerami oraz wdrożeniu dobrych praktyk przez nich wypracowanych będzie możliwe stworzenie innowacyjnej, zrównoważonej, opartej na doświadczeniu turystyki. Projekt przyczyni się do zwiększenia rozgłosu i widoczności lokalnych producentów/rzemieślników, a także poszerzenia istniejącej oferty turystycznej w miastach wszystkich partnerów. Dzięki projektowi nastąpi efektywny przepływ informacji pomiędzy lokalnymi producentami, turystami i innymi uczestnikami projektu. Głównym celem projektu jest dążenie do zrównoważonego rozwoju turystyki na poziomie lokalnym i regionalnym poprzez łączenie międzynarodowej wiedzy eksperckiej.

W ramach projektu zorganizowano bezpłatne warsztaty z lokalnymi producentami dla mieszkańców, podczas których uczestnicy poznali proces tworzenia produktu. a także zostały zobrazowane korzyści płynące z dokonywania zakupów u lokalnych producentów. Warsztaty miały charakter otwarty i wzięli w nich udział mieszkańcy, turyści oraz lokalni producenci.

W ramach wspólnych działań pracowano nad katalogiem oraz mapą o lokalnych producentach, przedstawiających ich działalność w języku polskim oraz angielskim. Przeprowadzono kampanię informacyjno – edukacyjną dotyczącą zrównoważonego rozwoju turystyki na poziomie lokalnym i regionalnym oraz utworzeniem zakładki o projekcie na stronie internetowej w celu promocji w mediach społecznościowych. Finalizacją projektu było zorganizowanie festiwalu produktów lokalnych w Nyiregyhazie, w którym przedstawiono producentów pochodzących z miast będących parterami projektu.

2. WSPÓŁPRACA W RAMACH PODKARPACKIEJ REGIONALNEJ ORGANIZACJI TURYSTYCZNEJ

2.1. KRAINA TURYSTYCZNA „RZESZÓW – MIASTO I REGION”

Kraina Turystyczna Rzeszów – miasto i region powstała w strukturach Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej w wyniku porozumienia zawartego 26 września 2022 r. pomiędzy partnerami:

- Gmina Miasto Rzeszów,
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
- Muzeum w Przeworsku,
- Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej,
- Powiat Strzyżowski.

W roku 2023 Kraina powiększyła się o następujące instytucje:

- Fundacja Rzeszowska,
- Ośrodek Garncarski MEDYNIA,
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie (Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz”).

W roku 2024 Kraina powiększyła się o:

- Muzeum - Zamek w Łańcucie.

Głównym celem współpracy jest zwiększenie efektywności rozwoju Krainy Turystycznej Rzeszów - miasto i region w zakresie produktów i ofert turystycznych, co skutkować ma zwiększeniem i ustrukturyzowaniem ruchu turystycznego a także obniżaniem kosztów związanych z pozyskiwaniem

i obsługą ruchu turystycznego. Generalnym założeniem partnerów jest stworzenie platformy współpracy dla wspólnych inicjatyw, ukierunkowanych na działania w zakresie informacji i promocji turystycznej, organizacji wydarzeń, zarządzania ruchem turystycznym oraz marketingu produktów i ofert turystycznych.

W roku 2024 Kraina Turystyczna Rzeszów – miasto i region zrealizowała wspólny projekt „Resovianka”, w wyniku, którego powstały materiały promocyjne w postaci zdjęć i filmu video.

2.2. FORUM TURYSTYKI

W ramach współpracy z Podkarpacką Regionalną Organizacją Turystyczną, Wydział Marki Miasta, Współpracy Gospodarczej i Turystyki uczestniczył w III Podkarpackim Forum Turystyki pod hasłem „Turystyka i zielone inwestycje”.

Podkarpacka branża turystyczna otrzymała sporą dawkę inspirujących prelekcji przedstawionych przez ekspertów z Polski i ze świata.

Zaprezentowano także Podkarpacki Barometr Turystyczny 2024, jak również raport ze stanu wdrożenia turystyki zrównoważonej w województwie podkarpackim.

Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna przeprowadziła kompleksowe badania dotyczące ruchu turystycznego na terenie Rzeszowa. Celem tych badań było zebranie istotnych danych i informacji dotyczących napływu turystów, ich zachowań, preferencji oraz wpływu turystyki na lokalną gospodarkę.

W ramach badania, PROT zbierał dane dotyczące liczby osób odwiedzających Rzeszów i region, zarówno z kraju, jak i zagranicy. Analizowano również trendy ruchu turystycznego, takie jak wzrost popularności miasta wśród turystów, zmiany demograficzne w grupach turystów czy preferencje dotyczące rodzaju atrakcji turystycznych.

**Zasięgnij inspiracji, które
wyrwą Cię z rutyny myślenia!**

PFT
Podkarpackie
Forum
Turystyki

DATA:
11 października 2024

MIEJSCE:
Hotel Bristol Tradition
& Luxury, Rzeszów

2.3. ZŁOTY CERTYFIKAT ZA NAJLEPSZY PRODUKT TURYSTYCZNY PODKARPACIA 2024 DLA RZESZOWSKICH PIWNIC

Co roku Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna organizuje konkurs na „Najlepszy Produkt Turystyczny Podkarpacia”, będący pierwszym etapem ogólnopolskiego plebiscytu prowadzonego przez Polską Organizację Turystyczną. Regionalny Certyfikat to prestiżowe wyróżnienie, które honoruje najciekawsze inicjatywy turystyczne regionu, przyciągające zarówno krajowych, jak i zagranicznych turystów.

Głównym wyróżnieniem w ramach konkursu jest przyznanie Złotego Certyfikatu. Otrzymuje go inicjatywa, która przyczynia się do promowania wyjątkowych walorów Podkarpacia, oferując unikalne doświadczenia i najwyższy standard usług. Laureat Złotego Certyfikatu uznawany jest za wzorcowy produkt turystyczny – atrakcyjny, inspirujący, a jednocześnie wspierający rozwój regionu i podtrzymujący jego dziedzictwo kulturowe. W roku 2024 certyfikat ten otrzymały Rzeszowskie Piwnice.

2.4. WSPÓŁPRACA MIASTA RZESZOWA Z ŁOTEWSKĄ BRANŻĄ TURYSTYCZNĄ

Miasto Rzeszów angażowało się również w promocję połączeń lotniczych między Rzeszowem a Rygą uruchomionych w listopadzie 2024 r., tj.:

- we współpracy z Ambasadą Republiki Łotwy w Polsce, Departamentem Turystyki Agencji Inwestycji i Rozwoju Łotwy (LATVIA.TRAVEL) oraz Liniami Lotniczymi airBaltic zorganizowane zostało seminarium dla branży turystycznej "Łotwa bliżej niż myślisz",
- zaangażowano się w promocję Rzeszowa w litewskiej rozgłośni radiowej Radio „Znad Wilii”, nadającej audycje w języku polskim,
- we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną zorganizowany został press-tour dla dziennikarzy z Łotwy, który zaowocował artykułami w internetowych w mediach łotewskich o turystycznych walorach Rzeszowa.

2.5. PROJEKT „GELATOn THE ROAD” REALIZOWANY W POROZUMIENIU Z RZESZOWSKĄ AGENCJĄ ROZWOJU REGIONALNEGO

W roku 2024 Miasto Rzeszów przystąpiło do międzynarodowego projektu pt. „GELATOn the ROAD”, finansowanego ze środków Programu Kreatywna Europa. Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności wybranych obszarów Europy poprzez stworzenie nowych atrakcji turystycznych związanych z przemysłem lodów rzemieślniczych, takich jak muzea tymczasowe, pokazy przygotowania lodów, konkursy, wydarzenia i szkolenia dla turystycznych organizatorów kultury, ale także promowanie kreatywności w smakach lodów rzemieślniczych, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania lokalnych składników i specjałów. Ważnym aspektem projektu jest również podnoszenie świadomości i promowanie zrównoważonego rozwoju środowiskowego wśród twórców lodów i klientów.

W projekt zaangażowanych jest 14 instytucji z 12 krajów Europy tj. z Włoch, Belgii, Grecji, Niemiec, Luksemburga, Serbii, Słowenii, Chorwacji, Austrii, Hiszpanii, Polski, Bułgarii.

2.6. OPRACOWANIE STUDIUM "STUDIUM MARKI MIASTA RZESZÓW - STOLICA INNOWACJI"

W roku 2024 opracowany został dokument „Studium marki miasta Rzeszów - Stolica Innowacji”. Opracowanie dla Miasta wykonywał Mateusz Zmyślony - strateg, doradca i ekspert w dziedzinie komunikacji społecznej, reklamy oraz marketingu miejsc. Prace nad dokumentem obejmowały przeprowadzenie badania potencjału Rzeszowa i jego marki, analizę ze wskazaniem kluczowych wniosków z perspektywy marki miasta oraz diagnozę ze wskazaniem kluczowych priorytetów i rozwiązań dla promowania wizerunku miasta Rzeszowa, w tym jego potencjału turystycznego.

2.7. INNE DZIAŁANIA:

- współorganizacja 16. Podkarpackiego Kalejdoskopu Podróżniczego - jednej z najstarszych i największych imprez podróżniczych w Polsce. Trzydniowy festiwal kultur świata obejmował spotkania z podróżnikami, himalaistami, dziennikarzami i sportowcami oraz liczne warsztaty,

- Jelcz Tour – weekendowa przejażdżka zabytkowym autobusem marki Jelcz po Rzeszowie
Kursy odbywały się z przewodnikiem, który opowiadał o rzeszowskich zabytkach, miejscach oraz osobowościach związanych z miastem,

- spacerzy miejskie – cykl spacerów organizowanych systematycznie w ciągu roku zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, pragnących lepiej poznać miasto,
- portal turystyczny <https://visitrzeszow.pl/> - to strona internetowa, na której turysta odwiedzający nasze miasto znajdzie wszystkie niezbędne informacje na temat Rzeszowa. Treści dostępne tam to m.in. dane o dostępnych hotelach, lokalach gastronomicznych, atrakcjach turystycznych oraz nadchodzących wydarzeniach. Wszystko znajduje się w jednym miejscu.

3. MIASTA PARTNERSKIE RZESZOWA

Miasto Rzeszów do końca roku 2024 nawiązało **19 partnerstw** międzynarodowych, z tego: 15 z miastami partnerskimi w Europie, 2 z miastami w Ameryce Pn. (USA) oraz 2 w Azji (Chiny/Korea). W Europie najwięcej partnerstw Miasto Rzeszów posiada z Ukrainą (7 z 14).

4. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I PROMOCJA MIASTA ZA GRANICĄ

- **Bruksela** – udział w konferencji “Digital Skills for the Future Workforce – the role of social partners” w Europejskim Komitecie Ekonomiczno – Społecznym (20-21.02.2024 r.)
- **Cannes** - Międzynarodowe Targi Inwestycji i Nieruchomości “MIPIM Cannes 2024” (11-15.03.2024)
- **Seattle – USA, Vancouver – Kanada** - A&DM Seattle na wspólnym stoisku Miasta Rzeszowa i Paliw wraz ze Stowarzyszeniem Dolina Lotnicza i firmami zrzeszonymi w stowarzyszeniu (11-13, 14-16.03.2024)

- **Tajpej** - Smart City Summit&Expo 2024, prezentacja "Smart City of Rzeszów" Wyjazd na zaproszenie Taipei Computer Association (17-24.03.2024)
- **Bukareszt** – Rada Europy (10-11.04.2024)
- **Berlin** - Obchody Konstytucji 3 Maja i 20 lecia wstąpienia Polski do UE organizowane przez Ambasadę RP w Berlinie (05-07.05.2024)
- **Kijów** - udział w International Summit of Cities and Regions (7-10.05.2024)
- **Sevilla** - udział w targach Aerospace and Defence Meetings (14-16.05.2024)
- **Nyíregyháza** - wyjazd na Festiwal Lokalnych Produktów w Nyireghazie (17-18.05.2024)
- **Truskawiec** - Misja Gospodarcza w Ramach inicjatywy ALL4 UA. (27-29.05.2024)
- **Kluż -Napoka** - coroczna konferencja EUROCIITIES. (29-30.05.2024)
- **Lwów** - spotkanie w ramach Rady Gospodarczej - Centrum rehabilitacji (Unbroken, Supehuman) (4.06.2024)
- **Berlin** - udział w targach ILA Berlin AirShow 2024 (5 - 7.06.2024)
- **Praga** - udział w wydarzeniu "Dni Polski w Pradze" organizowanym w ogrodach Ambasady (14-16.06.2024)
- **Toronto** - udział w targach Collision 2024 r. wspólnie z firmami z technologicznymi oraz startupami z Rzeszowa i regionu (17-20.06.2024)
- **Waszyngton** - udział w 10 edycji SelectUSA Investment Summit (23-29.06.2024)
- **Berlin** - Ukraine Recovery Conference 2024 (10-12.06.2024)
- **San Francisco** - Sympozjum (06-13.07.2024)
- **Lwów** - UNBROKEN City (13-14.07.2024)
- **Truskawiec** - obchody Dni Miasta Uzdrowiska (26-28.07.2024)
- **Rushmoor** - udział w targach lotniczych (23 - 26.07.2024)
- **Kijów** - otwarcie VCENTRI HUB - projekt Empatia (4-8.09.2024)
- **Chicago** - udział w Kongresie 60 Milionów oraz udział w targach Chicago Build (17-24.10.2024)
- **Bruksela** – promocja wolontariatu w Rzeszowie (29-30.10.2024)
- **Lwów** - Udział w Forum Integracji Europejskiej dla Społeczności Lokalnych (29-31.10.2024)
- **Orlean** - Udział w Forum Miast Partnerskich Francji, Polski i Ukrainy (5-7.11.2024)
- **Barcelona** - Udział w Targach Smart City Expo World Congress 2024 (4 – 7.11.2024)
- **Lwów** - II Forum Miast Partnerskich we Lwowie (25-26.11.2024)
- **Lille** - Udział w forum INSPIRE: "Europejska współpraca na rzecz sprawiedliwszej i bardziej zjednoczonej Europy" (02.-04.12.2024)

VII. ROZDZIAŁ VII. SPORT

STRATEGIA ROZWOJU SPORTU I REKREACJI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2025 – 2035

W roku 2024 trwały intensywne prace nad opracowaniem ww. dokumentu. We współpracy z firmą InventUR wyznaczono kierunki rozwoju rzeszowskiego sportu, na podstawie identyfikacji potrzeb różnych grup interesariuszy podczas realizacji badań socjologicznych. Zastosowano technikę badawczą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW), a badaniem objęte były trzy grupy respondentów:

- rodzice wszystkich uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, których gestorem był Urząd Miasta Rzeszowa;
- uczniowie wszystkich szkół ponadpodstawowych, których gestorem był Urząd Miasta Rzeszowa;

- mieszkańcy Rzeszowa.

W przypadku dwóch pierwszych grup respondentów próba miała charakter zupełny. Zaproszenie do rodziców, do udziału w badaniu wraz z linkiem do kwestionariusza ankiety, zostało rozesłane do wszystkich rodziców za pośrednictwem dziennika elektronicznego przez dyrekcję szkół i nauczycieli – wychowawców klas. Uczniowie mogli uczestniczyć w badaniu poprzez udostępnienie im linku do kwestionariusza ankiety CAWI przez wychowawców lub udział w badaniu w szkole podczas lekcji, na których uczniowie korzystali z sali komputerowej.

W przypadku badań mieszkańców zastosowano technikę kuli śnieżnej, wysyłając zaproszenie do udziału w badaniu do pierwszej grupy respondentów, proszono jednocześnie o przesłanie linku do ankiety do kolejnych, znajomych osób, będących mieszkańcami Rzeszowa.

Łącznie udało się zrealizować 791 ankiet, z czego wśród rodziców 418 ankiet, wśród uczniów 242 ankiety oraz wśród mieszkańców 131 ankiet.

Na potrzeby analizy zsumowano odpowiedzi dla wszystkich trzech grup respondentów – rodziców, uczniów oraz mieszkańców. Blisko osiemdziesiąt procent badanych jako najbardziej brakująca inwestycja w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wskazało aquapark (78,5% ogółu badanych). Siedemdziesiąt procent badanych uważa, że w Rzeszowie brakuje lodowiska (70,7%) oraz zagospodarowania na cele rekreacyjne terenów wzdłuż Wisłoka (70,3%). Blisko dwie trzecie respondentów uważa, że brakuje kąpielisk w różnych częściach miasta (65,6%). Ponadto blisko sześćdziesiąt procent badanych zwróciło uwagę na brak basenów (58,5%) oraz ścieżek rowerowych (56,1%). Badani w najmniejszym stopniu zauważają brak siłowni, siłowni plenerowych, kręgielni oraz kortów do squasha.

Wskaźnikiem, który zastosowano również do oceny potrzeb rozwojowych w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Rzeszowie, było pytanie o ocenę poszczególnych obiektów składających się na infrastrukturę sportową miasta. Całościowa, sumaryczna ocena wszystkich trzech grup respondentów wykazała, że najgorzej oceniane są następujące elementy infrastruktury sportowej Rzeszowa jak: lodowiska, stadiony lekkoatletyczne, ośrodki sportów konnych oraz strzelnice. Na najwyższą ocenę zasługują zaś siłownie, siłownie plenerowe, kręgielnie, ścieżki rowerowe, hale widowiskowo-sportowe, boiska oraz hale sportowe.

W roku 2024 zrealizowano szereg wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, których organizatorem, współorganizatorem lub partnerem była Gmina Miasto Rzeszów. Na terenie miasta odbyły się wydarzenia sportowe i rekreacyjne organizowane przez podmioty zewnętrzne, z których część uzyskała wsparcie finansowe ze środków miejskich.

Wśród najważniejszych wydarzeń sportowych 2024 r. wymienić należy:

- Mistrzostwa Europy Juniorów w skokach do wody,
- Narodowy Dzień Sportu (wraz z wydarzeniami towarzyszącymi),
- Lotto 3x3 Quest Cupra Rzeszów,
- 33. Rajd Rzeszowski,
- Mistrzostwa Świata Kettlebell,
- Puchar Europy i Puchar Polski w Triathlonie wraz z imprezami towarzyszącymi,
- Puchar Świata w Akrobatyce,

- Rzeszowski Festiwal Rowerowy,
- Rzeszów Streetball Challenge,
- Rowerowy Maj wraz z imprezami towarzyszącymi,
- Mikołajki na sportowo.

Wydarzenia biegowe w roku 2024 w których gospodarzem był Rzeszów:

- Nocna Piątka z Borg Warner,
- 17. PKO Półmaraton Rzeszowski i 9. PKO Sztafeta Półmaratońska,
- Festiwal Biegowy Pratt&Whitney,
- 12. PKO Bieg Niepodległości,
- Wbiegnij na PODIUM 3.

Wydarzenia sportowe realizowane na terenie miasta Rzeszowa stanowią rozgrywki ligowe, w których udział biorą rzeszowskie kluby sportowe. Wśród najważniejszych wskazać należy:

PlusLiga	Asseco Resovia Rzeszów	piłka siatkowa	mężczyźni
Tauron Liga	KS Developres Rzeszów	piłka siatkowa	kobiety
Orlen Ekstraliga Kobiet	Resovia Rzeszów	piłka nożna	kobiety
Ekstraklasa Kobiet w Tenisie Stołowym	Fibrain AZS Politechnika Rzeszów	tenis stołowy	kobiety
PZU Amp Futbol Ekstraklasa	Stal Rzeszów	AMP Futbol	mężczyźni
1 Liga	Fibrain Stal Rzeszów	piłka nożna	mężczyźni
	OPTeam Energia Polska Resovia Rzeszów	koszykówka	mężczyźni
	Texom Stal Rzeszów	żużel	mężczyźni
	KU AZS Politechniki Rzeszowskiej	tenis stołowy	mężczyźni
	SPR Handball Rzeszów	piłka ręczna	kobiety
2 Liga	CWKS Resovia Rzeszów	piłka nożna	mężczyźni
	SPR Handball Rzeszów	piłka ręczna	kobiety
	Heiro Rzeszów	futsal	mężczyźni

W 2024 roku zrealizowano program nagród sportowych na podstawie Uchwały nr XLIV/964/2017 z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania nagród dla osób fizycznych osiągających wysokie wyniki w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym. Budżet na realizację ww. zadania wynosił w 2024 roku 700 000,00 zł, beneficjentami programu było 219 rzeszowskich sportowców.

We współpracy z firmą OPTeam udało się przygotować oraz uruchomić internetowy serwis pn. www.sportowyrzeszow.pl. Jest to multifunkcyjny serwis internetowy stworzony z myślą o mieszkańcach miasta Rzeszowa, za pośrednictwem którego można poznać ofertę sportową rzeszowskich klubów, sprawdzić aktualności sportowe, poznać ścieżkę administracyjną dla postępowań związanych z działalnością sportową (takich jak np. zezwolenie na masową imprezę

sportową lub rejestrację klubu), a także dokonać rezerwacji oraz płatności za wynajem obiektów sportowych.

VIII. ROZDZIAŁ VIII. EDUKACJA

1. PROGRAM STYPENDIALNY MIASTA RZESZOWA PN. PRIMUS INTER PARES

Program Stypendialny Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2024 roku był realizowany na podstawie Uchwały Nr LXXVIII/1710/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów w ramach Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares (Dz. U Woj. Podkarpackiego z dnia 18 maja 2023 r. poz. 2811 z późn. zm.). Aplikowanie o stypendium następuje poprzez system elektronicznego składania i obsługi wniosków. Procedura zdecydowanie ułatwia przyszłym stypendystom składanie wniosków oraz umożliwia również bieżące monitorowanie etapów rozpatrywania wniosku.

O różne formy stypendiów mogą się ubiegać uczniowie w zależności od zdobytych wyników w nauce, wyników egzaminów, osiągnięć, jak również typu szkoły.

W ramach Programu wyróżnia się następujące formy stypendiów:

- *Primus dla:*
 - Ośmioklasisty,
 - Maturzysty,
- *Mistrz,*
- *Młody inżynier,*
- *Artysta,*
- *Zdolny uczeń,*
- *Zawodowiec.*

1.1. STYPENDIA PRIMUS

Stypendia mogą być przyznane uczniom będącym absolwentami rzeszowskich szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych z wyjątkiem szkół policealnych i dla dorosłych, którzy w danym roku szkolnym przystąpili do egzaminu końcowego danego etapu nauki i osiągnęli wynik egzaminu (przyznawane i wypłacane w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2024 r.):

- Ósmoklasisty – na poziomie co najmniej 95 %, liczonych jako średnia z przedmiotów obowiązkowych,
- Maturalnego – na poziomie co najmniej 90 %, liczonych jako średnia z obowiązkowych przedmiotów na poziomie podstawowym oraz co najmniej 80 %, liczonych jako średnia z dwóch przedmiotów na poziomie rozszerzonym.

1.2. STYPENDIA MISTRZ

Stypendia mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich szkół publicznych i niepublicznych z wyjątkiem szkół policealnych i dla dorosłych, którzy na dzień

klasyfikacji rocznej bezpośrednio poprzedzającej okres, na który ma być przyznane stypendium, uzyskali tytuł:

- laureata lub finalisty olimpiad i turniejów wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty albo laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponad wojewódzkim, przeprowadzanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy, organizowanych z zakresu jednego z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, które uprawniają do zwolnienia z przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu, egzaminu maturalnego z danego przedmiotu albo części pisemnej egzaminu zawodowego albo laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej lub laureata konkursu przedmiotowego organizowanego przez kuratora oświaty dla szkół podstawowych – z przedmiotów nieobjętych egzaminem ósmoklasisty.

W przypadku stypendiów Mistrz przyznawanych za rok szkolny 2023/24 możliwe było również złożenie wniosku dla uczniów, którzy uzyskali także w roku szkolnym 2022/23 tytuł laureata konkursu przedmiotowego organizowanego przez kuratora oświaty dla szkół podstawowych z przedmiotów nieobjętych egzaminem ósmoklasisty.

1.3. STYPENDIA MŁODY INŻYNIER

Stypendia mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich ponadpodstawowych szkół publicznych i niepublicznych z wyłączeniem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych, którzy na dzień klasyfikacji rocznej bezpośrednio poprzedzającej termin przyznania stypendium, spełniają łącznie następujące kryteria:

- uzyskali średnią ocen z zajęć edukacyjnych co najmniej 5,10,
- uzyskali średnią ocen z wybranych przedmiotów ogólnokształcących (matematyczno-przyrodniczych), zawodowych albo ogólnozawodowych co najmniej 5,30,
- uzyskali co najmniej dostateczne oceny z zajęć edukacyjnych.

1.4. STYPENDIA ARTYSTA

Stypendia mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich szkół artystycznych, publicznych i niepublicznych, realizujących kształcenie ogólne, którzy na dzień klasyfikacji rocznej bezpośrednio poprzedzającej termin przyznania stypendium, spełniają łącznie następujące kryteria:

- uzyskali średnią ocen ze wszystkich ogólnokształcących zajęć edukacyjnych co najmniej 5,00 oraz:
 - ✓ uzyskali średnią ocen z artystycznych zajęć edukacyjnych co najmniej 5,60 – dotyczy klas IV – VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
 - ✓ uzyskali średnią ocen z artystycznych zajęć edukacyjnych co najmniej 5,30 – w pozostałych przypadkach,
- uzyskali niżej wymienione szczególne osiągnięcie odnotowane na świadectwie szkolnym promocyjnym lub świadectwie ukończenia szkoły:
 - ✓ udział w olimpiadach lub udział w konkursach i turniejach wiedzy organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej i kuratora oświaty – co najmniej na szczeblu wojewódzkim, lub
 - ✓ osiągnięcia artystyczne i sportowe – co najmniej na szczeblu regionalnym.

1.5. STYPENDIA ZDOLNY UCZEŃ

Stypendia mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich szkół publicznych i niepublicznych, z wyjątkiem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych, którzy na dzień klasyfikacji rocznej bezpośrednio poprzedzającej termin przyznania stypendium, spełniają łącznie następujące kryteria:

- uzyskali średnią ocen z wybranych 3 zajęć edukacyjnych objętych egzaminem ósmoklasisty lub maturalnym przynajmniej:
 - ✓ 5,60 – w przypadku uczniów szkoły podstawowej,
 - ✓ 5,30 – w przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej,
- uzyskali miejsce – nagradzane lub honorowane zwycięskim tytułem – w zawodach wiedzy organizowanych przez kuratora oświaty albo organizowanych co najmniej na szczeblu powiatowym przez inne podmioty działające na terenie szkół wymienione jako szczególne osiągnięcia odnotowane na świadectwie szkolnym promocyjnym lub świadectwie ukończenia szkoły.

1.6. STYPENDIA ZAWODOWIEC

Stypendia mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich ponadpodstawowych szkół publicznych i niepublicznych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne z wyłączeniem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych, którzy przystąpili po raz pierwszy do egzaminu:

- zawodowego dla konkretnej kwalifikacji i osiągnęli wynik co najmniej 95 % punktów możliwych do uzyskania,
- dyplomowego (w przypadku uczniów będących absolwentami liceum szkół plastycznych) i uzyskali wynik co najmniej 5,50, liczony jako średnia ocen z części praktycznej i teoretycznej egzaminu,
- dyplomowego (w przypadku uczniów będących absolwentami szkoły muzycznej II stopnia) i uzyskali łącznie wynik:
 - ✓ z części praktycznej – co najmniej 23 punkty,
 - ✓ z części teoretycznej na poziomie co najmniej 5,00, liczony jako średnia wyników z przedmiotów egzaminacyjnych.

2. WYSOKOŚĆ STYPENDIÓW

Stypendia przyznawane i wypłacane jednorazowo uczniom w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2024 r.:

1) Stypendium *Primus* dla absolwentów szkół w następującej wysokości:

Uczeń szkoły, który przystąpił do egzaminu końcowego danego etapu nauki w roku szkolnym 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium <i>Primus</i> w 2024 r. (w zł)
ósmoklasista	2 500
maturzysta	3 500

2) Stypendium *Mistrz* dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023, 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium <i>Mistrz</i> w 2024 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I - II) – cykl 6 - letni	2 000
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III - VI) – cykl 6 - letni, Liceum Sztuk Plastycznych, Branżowa Szkoła I stopnia (klasa I - III)	3 000

3) Stypendium *Młody inżynier* dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium <i>Młody inżynier</i> w 2024 r. (w zł)
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia	1 500

4) Stypendium *Artysta* dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium <i>Artysta</i> w 2024 r. (w zł)
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I - II) – cykl 6 - letni	1 000
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III - VI) – cykl 6 - letni, Liceum Sztuk Plastycznych	1 500

5) Stypendium *Zdolny uczeń* dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium <i>Zdolny uczeń</i> w 2024 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I - II) – cykl 6 - letni	1 000
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III - VI) – cykl 6 - letni, Liceum Sztuk Plastycznych	1 500

6) Stypendium *Zawodowiec* dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2023/2024	Jednorazowa wysokość Stypendium Zawodowiec w 2024 r. (w zł)
Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia, Liceum Sztuk Plastycznych	1 200

W roku 2024 w ramach Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. *Primus inter pares* przyznano i wypłacono:

- 248 Stypendiów *Primus* na kwotę 825 000,00 zł,
- 112 Stypendiów *Mistrz* na kwotę 332 000,00 zł,
- 1014 Stypendiów *Młody Inżynier* na kwotę 1 521 000,00 zł,
- 35 Stypendiów *Artysta* na kwotę 46 000,00 zł,
- 366 Stypendiów *Zdolny uczeń* na kwotę 439 500,00 zł,
- 396 Stypendiów *Zawodowiec* na kwotę 475 200,00 zł.

W 2024 roku w ramach Programu łącznie wypłacono 2171 stypendiów na łączną kwotę 3 650 688,00 zł.

IX. ROZDZIAŁ IX. POLITYKA SPOŁECZNA

1. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030

UCHWAŁA NR LXXVI/1662/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 28 MARCA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030

Przedmiotem przedstawionego częściowego raportu jest Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030. Konieczność przeprowadzenia monitoringu wynika z treści Strategii przyjętej przez Radę Miasta Rzeszowa nr LXXVI/1662/2023 w dniu 28 marca 2023 r. Monitoring ma na celu sprawdzenie i ocenę skuteczności realizacji działań strategicznych i ewentualnie ustalenie, jakie należy podjąć środki zaradcze czy nowe działania, by zrealizować postawione cele. Monitorowanie dostarcza także informacji dla przyszłego planowania – pokazuje, w jakim stopniu podjęte w danym okresie działania przybliżyły jednostkę do realizacji postawionej wizji. Celem monitoringu jest zatem zapewnienie zgodności wdrażania zapisów strategicznych z wcześniejszymi założeniami.

Strategia uwzględnia wszystkie elementy wynikające z art. 16b ustawy o pomocy społecznej, tj.:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

Dokument określa również usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1- 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Realizacja założeń strategii jest monitorowana w kontekście obranych celów oraz działań przez określone wskaźniki, które określają cele strategiczne i operacyjne. Głównymi celami strategicznymi są:

- Cel strategiczny I. Rzeszów miasto rodzin. Podzielony na 5 celów operacyjnych:
 - Cel operacyjny 1.1: Dostosowywanie systemu infrastruktury opiekuńczo edukacyjnej do potrzeb mieszkańców,
 - Cel operacyjny 1.2: Wsparcie dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami,
 - Cel operacyjny 1.3: Organizacja systemu pieczy zastępczej,
 - Cel operacyjny 1.4: Poprawa sytuacji materialnej rodzin oraz wspieranie funkcji wychowawczych,
 - Cel operacyjny 1.5: Wsparcie rodzin uchodźców z Ukrainy,
- Cel strategiczny II Seniorzy – srebrny kapitał miasta. Rozbudowa wsparcia seniorów. Podzielony na 2 cele operacyjne:
 - Cel operacyjny 2.1 Senior w mieście – ograniczanie barier oraz rozwój usług,
 - Cel operacyjny 2.2: Senior dla miasta. Aktywność społeczna seniorów,
- Cel strategiczny III Seniorzy Miasto otwarte – miasto bez barier. Zawiera 3 cele operacyjne:
 - Cel operacyjny 3.1: Poprawa dostępności infrastruktury technicznej,
 - Cel operacyjny 3.2: Włączenie osób z niepełnosprawnościami w sprawy miasta,
 - Cel operacyjny 3.3: Rozbudowa oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób z niepełnosprawnościami,
- Cel Strategiczny IV Miasto włączające. Zawiera 1 cel operacyjny:
 - Cel operacyjny 4.1: Włączenie społeczne mieszkańców Rzeszowa znajdujących w trudnej sytuacji życiowej,
- Cel strategiczny V. Usługi społeczne dostępne dla wszystkich. Podzielony na 3 cele operacyjne:
 - Cel operacyjny 5.1: Deinstytucjonalizacja usług pomocy społecznej,
 - Cel operacyjny 5.2: Rozwój systemu pomocy społecznej bazujący na zasobach miasta,
 - Cel operacyjny 5.3: Doskonalenie systemu zarządzania pomocą społeczną w mieście.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rzeszowa w swoich zapisach zakłada coroczny monitoring realizacji założeń dokumentu, polegający na gromadzeniu i analizie danych

dotyczących realizacji celów strategicznych Strategii. Zgromadzono kompletne dane z rok 2023 r., proces pozyskiwania danych za rok 2024 jest w toku.

W 2024 r. Rzeszów skutecznie realizował działania w ramach strategii, rozwijając infrastrukturę opiekuńczo-edukacyjną, wspierając dzieci, młodzież i rodziny, w tym uchodźców z Ukrainy (Cel I). Zauważalny był również intensywny rozwój usług i aktywności dla seniorów, w tym ograniczanie barier w dostępie do usług i aktywizacja społeczna (Cel II). Miasto podejmowało działania na rzecz poprawy dostępności technicznej oraz integracji osób z niepełnosprawnościami (Cel III), a także wspierało osoby w trudnej sytuacji życiowej, wzmacniając system pomocy społecznej (Cele IV i V). Na kolejne lata zaleca się kontynuowanie deinstytucjonalizacji usług społecznych, dalsze wzmacnianie partycypacji osób starszych i z niepełnosprawnościami a także jeszcze szersze angażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne miasta.

2. MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

UCHWAŁA NR LXI/1268/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 29 MARCA 2022 R. W SPRAWIE UCHWALENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

UCHWAŁA NR LXXII/1576/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 29 GRUDNIA 2022 R. ZMIENIAJĄCA UCHWAŁĘ NR LXI/1268/2022 Z DNIA 29 MARCA 2022 R. W SPRAWIE UCHWALENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025.

Zgodnie z art. 41 ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Prezydent Miasta Rzeszowa sporządzi raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 i efektów jego realizacji oraz przedłoży go Radzie Miasta Rzeszowa w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r.

2.1. SZKOLNE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE UWZGLĘDNIAJĄCE ORGANIZACJĘ POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH ORAZ ZAJĘĆ KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNYCH

W roku 2024 szkolne programy profilaktyczne uwzględniające prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo- rekreacyjnych, realizowane były na terenie 46 rzeszowskich szkół. 3 724 uczniów uczestniczyło w zajęciach dostosowanych do ich wieku, zainteresowań, zaangażowania oraz umiejętności. Ich głównym celem było promowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów, a przede wszystkim kształtowanie nawyków i przyzwyczajzeń aktywnego oraz kulturalnego wypoczynku. Równocześnie 748 dzieci klas I-III z 21 szkół podstawowych brało udział w zajęciach z gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Miały one na celu podniesienie ogólnej sprawności fizycznej dzieci oraz korekcję wad postawy. W zawodach organizowanych w różnych dyscyplinach sportowych, które obejmowały w programie „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży” rywalizowało 7 366 dziewcząt i chłopców. Natomiast 752 dzieci z publicznych przedszkoli uczestniczyło w programie „Aktywny przedszkolak”.

W zajęciach w ramach programu „Rowerowy maj” wzięło udział 7 000 mieszkańców Rzeszowa. Zrealizowano 9 738 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, 2 400 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, 525 godzin w programie „Aktywny Przedszkolak” oraz 2 394 godzin w programie „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”.

Na realizację wszystkich programów profilaktycznych uwzględniających organizację 15 057 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz zawodów wraz z zakupem nagród dla ich uczestników, pokryciem kosztów transportu i opieki medycznej przekazano szkołom środki finansowe w wysokości 1 226 883,00 zł. Szkoły wydatkowały 1 134 646,78 zł, pozostała kwota w wysokości 92 236,22 zł została zwrócona do budżetu Miasta.

2.2. PROGRAMY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH – PROMUJĄCE ORGANIZACJĘ IMPREZ BEZALKOHOLOWYCH REALIZOWANE PRZEZ URZĄD MIASTA I MIEJSKĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie wszystkich Rad Osiedli realizowane były programy, których nadrzędnym celem była promocja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, sportowa rywalizacja, propagowanie aktywnego wypoczynku, promocja rodzinnych imprez bezalkoholowych, jak również integracja mieszkańców osiedla.

Na realizację programów zabezpieczono w budżecie kwotę 495 000 zł.

W 2024 roku na realizację wymienionych programów przekazano 68 jednostkom oświatowym środki finansowe w wysokości 495 000,00 zł z czego wydatkowały 476 059,41 zł, pozostała kwota w wysokości 18 940,59 zł została zwrócona do budżetu Miasta.

2.3. DOTACJE PODMIOTOWE

- 1) Dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie na realizację programów z zakresu: profilaktyki uzależnień uwzględniających profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.**

Programy z zakresu profilaktyki uzależnień uwzględniających profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W 2024 roku – przeprowadzono 1 529 psychoterapii indywidualnej i grupowej oraz diagnoz dzieci i młodzieży zagrożonych problemem uzależnień od substancji i czynności, rodzin z problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, osób doświadczających przemocy w rodzinie, dorosłych dzieci DDA, małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, zrealizowano 129 godzin dydaktycznych grup socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin

dysfunkcyjnych oraz kwalifikacji, przeprowadzono 9 zajęć terapeutycznych, mających na celu motywowanie do zapobiegania nawrotom choroby dla pacjentów, którzy odbyli leczenie w całodobowym Oddziale Leczenia Uzależnień w SP ZOZ CLU w Rzeszowie.

Pracownicy Centrum Leczenia Uzależnień prowadzili zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w 43 rzeszowskich szkołach i skorzystało z nich 12 598 uczniów. Ich celem było przeciwdziałanie uzależnieniom chemicznym (alkohol, narkotyki, dopalacze, nikotyna) oraz behawioralnym (uzależnienie od gier hazardowych, komputera, Internetu i innych technologii informacyjnych), jak również podnoszenie umiejętności w rozpoznawaniu i radzeniu sobie ze stresem oraz emocjami.

Prowadzone były także zajęcia dotyczące nawiązywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami, integracji zespołów klasowych, poczucia własnej wartości i świadomości swojej osoby oraz metod efektywnego uczenia się. Uczniowie uczestniczyli w warsztatach związanych z rozpoznawaniem i konstruktywnym reagowaniem w sytuacji przemocy oraz cyberprzemocy. Po zrealizowanych zajęciach przeprowadzono 120 godzin konsultacji psychoprofilaktycznych, z których skorzystało 41 pedagogów. Zrealizowano również 12 godzin szkoleń dla rodziców, 4 godziny szkoleń dla żołnierzy. Uczestniczyło w nich ogółem 459 osób.

Na realizację powyższych działań zabezpieczono i przekazano środki finansowe w wysokości 720 500,00 zł SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień rozliczył i wydatkował kwotę 692 189,77 zł. Środki finansowe w wysokości 28 310,23 zł zostały zwrócone do budżetu Miasta.

2) Dla Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie na realizację programów z zakresu: profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego trybu życia i kształtowania zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży wieku szkolnego.

Program „Profilaktyka uzależnień, promocja zdrowego trybu życia i kształtowanie zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży wieku szkolnego” w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program adresowany do uczniów rzeszowskich szkół, realizowany był w okresie od 1.03.2024 r. do 16.12.2024 r., przez Dział Higieny Szkolnej SP ZOZ Nr 1 i składał się z trzech modułów tematycznych:

- **„Profilaktyka uzależnień – wpływ uzależnień na zdrowie człowieka” - 762 spotkania,**
- **„Zdrowe odżywianie kształtuje umysł i ciało” - 764 spotkania**
- **„Zagrożenia współczesnego świata z jakimi borykają się uczniowie” - 662 spotkania.**

Miał on na celu przekazanie informacji o korzyściach płynących ze zdrowego stylu życia, wpływie alkoholu, środków psychoaktywnych, nikotyny, napojów energetyzujących i innych uzależnień na zdrowie człowieka, zagrożeniach wywołanych przez nałogi oraz choroby szerzące się drogą płciową i inne, np. HIV I AIDS oraz przekazanie informacji jak sobie radzić z problemem i gdzie szukać pomocy.

Uczestnicy zostali zapoznani także z zasadami odżywiania opartymi o piramidę zdrowego żywienia i korzyściach wynikających z urozmaiconej diety, skutkach złych nawyków żywieniowych oraz poinformowani o wpływie I i II śniadania na koncentrację i uczenie się. Uświadomiono również uczniom z jakimi zagrożeniami mogą się spotkać w życiu codziennym (media elektroniczne, szkodliwe treści, przestępczość internetowa, niebezpieczne znajomości, cyberprzemoc, niebezpieczne pliki, uzależnienia – niekontrolowane przebywanie w sieci), wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwrócono uwagę na temat czym jest przemoc i agresja, uświadomienie konieczności autopooznania swoich możliwości, samoakceptacji oraz konieczności podejmowania pracy nad

rozwojem osobistym (asertywność, samoocena), zapoznanie uczniów z negatywnymi skutkami zachowań ryzykownych (przygodny seks, środki psychoaktywne, grupy nieformalne, itp.), pokazanie jak radzić sobie ze stresem. Grupowe zajęcia edukacyjne mające na celu przekazanie uczniom powyższych informacji prowadzone były m.in. w formie pogadanek, prezentacji multimedialnych, konkursów, paneli dyskusyjnych. Uczestnicy otrzymali również materiały edukacyjne.

W programie uczestniczyło 24 565 uczniów oraz udzielono 5 942 porady indywidualne w szkolnych gabinetach profilaktyki. Na realizację programu zabezpieczono w budżecie kwotę 475 000 zł, która w całości została przekazana i wydatkowana.

3. PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2024 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART.3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2004 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

**UCHWAŁA NR LXXXIX/1938/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 21 LISTOPADA 2023 R. W SPRAWIE
UCHWALENIA PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2024 ROK Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24
KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE**

W 2024 roku Prezydent Miasta Rzeszowa ogłosił 33 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie złożyły łącznie 466 ofert.

Prezydent Miasta Rzeszowa zawarł 279 umowy o dotacje, których celem było wsparcie 114 zadań publicznych, w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogólna kwota dotacji, udzielonych w trybie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przez Gminę Miasto Rzeszów, wyniosła 12 503 547,86 zł.

Warto podkreślić, że organizacje pozarządowe zaangażowane w realizację zadań publicznych wniosły łącznie wkład własny w wysokości 2 213 464,55 zł. W sprawozdaniach z realizacji zadań publicznych przedstawionych przez podmioty dotowane, wykazano łącznie 256 128 osób jako beneficjentów działań.

W 2024 roku na terenie Miasta Rzeszowa zorganizowano łącznie 64 spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych, z czego część miała charakter konsultacyjny. Spotkania te stanowiły istotny element dialogu obywatelskiego oraz realizacji zasady pomocniczości w relacjach samorządu z sektorem pozarządowym. Ich celem było umożliwienie organizacjom pozarządowym wyrażania opinii, zgłaszania uwag i propozycji dotyczących istotnych dla nich zagadnień, w tym planowanych kierunków współpracy, działań programowych oraz mechanizmów wsparcia.

Organizacje pozarządowe korzystają również nieodpłatnie z zasobów lokalowych Miasta Rzeszowa – przestrzeni Międzynarodowego Centrum Integracji Feniks oraz Urban Lab.

Od 2024 r. odbywają się również cykliczne spotkania „Kawa z NGO”, których celem jest budowanie platformy dialogu i współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta. Spotkania mają charakter cykliczny i są otwartą przestrzenią do wymiany doświadczeń, prezentacji działań NGO, omawiania bieżących potrzeb trzeciego sektora oraz wspólnego planowania inicjatyw na rzecz mieszkańców.

Pełna treść Sprawozdania z realizacji „Programu współpracy Miasta Rzeszowa za 2024 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zostanie przekazana Radzie Miasta Rzeszowa najpóźniej do 31 maja 2025 r.

4. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024

UCHWAŁA NR LXIII/1329/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 24 MAJA 2022 ROKU W SPRAWIE UCHWALENIA „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024”

Program przewiduje tworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości funkcjonowania rodzin, które przeżywają trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez podjęcie działań profilaktycznych, obejmujących diagnozę, pomoc terapeutyczną, wychowawczą i socjalną, oraz działań wspierających i wzmacniających rodzinę biologiczną.

W 2024 roku zrealizowano następujące działania:

1) Udzielono świadczeń z systemu pomocy społecznej:

- Zasiłki stałe – wypłacono dla 482 osób, na kwotę 4 008 549 zł;
- Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe – przyznano dla 841 osób, na kwotę 767 506 zł;
- Zasiłki okresowe – przyznano dla 789 osób, na kwotę 2 261 110 zł;
- Pomoc w formie sprawienia pogrzebu – udzielono dla 9 obywateli Polski (na kwotę 36 168 zł) oraz dla 3 obywateli Ukrainy (na kwotę 13 125 zł);
- Zorganizowano 2 zbiorowe pogrzeby dzieci martwo urodzonych – łączny koszt: 4 352 zł;
- Pomoc w formie pokrycia kosztów posiłków oraz zasiłku celowego na zakup posiłku w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” – przyznano dla 2 179 osób; łączny koszt: 2 369 109 zł;
- Pomoc w formie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (1 500 zł) – objęto 9 osób w związku z urodzeniem 9 dzieci (1 x bliźnięta); łączny koszt: 13 500 zł;
- Pomoc w formie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone gminie) – objęto 53 osoby, natomiast pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób bez zaburzeń psychicznych (zadania własne gminy) – objęto 4 osoby;
- Pomoc w formie usług opiekuńczych – objęto 1 052 mieszkańców miasta;

2) Świadczenia rodzinne – wypłacono 6 147 rodzinom, na łączną kwotę 55 802 791 zł, w tym:

- Zasiłki rodzinne – wypłacono dla 1 727 rodzin, dotyczących 2 853 dzieci, na kwotę 3 260 100 zł;
 - Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – wypłacono dla 469 dzieci, na kwotę 650 366 zł (w tym kwota 171 808 zł finansowana z budżetu Miasta Rzeszowa na podstawie uchwały nr XXXI/674/2016 RADY MIASTA RZESZOWA z dnia 27 września 2016 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3245);
 - Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – wypłacono dla 658 dzieci, na kwotę 717 457 zł (w tym kwota 155 071 zł finansowana z budżetu Miasta Rzeszowa na podstawie uchwały nr X/210/2011 RADY MIASTA RZESZOWA z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2011 r., poz. 1373);
 - Dodatek z tytułu urodzenia dziecka – wypłacono dla 72 dzieci, na kwotę 70 198 zł;
 - Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – wypłacono dla 47 dzieci, na kwotę 115 603 zł;
 - Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – wypłacono dla 235 dzieci, na kwotę 440 984 zł;
 - Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – wypłacono dla 1 781 dzieci, na kwotę 168 455 zł;
 - Dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – wypłacono dla 24 dzieci, na kwotę 12 256 zł;
 - W ramach wsparcia rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem – udzielono pomocy finansowej w formie świadczenia pielęgnacyjnego 1 083 rodzinom, na kwotę 36 689 850 zł; zasiłek pielęgnacyjny wypłacono dla 4 485 osób, na kwotę 10 767 610 zł (w tym dla 1 752 dzieci, na kwotę 4 409 610 zł);
 - Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – przyznano 429 rodzinom, obejmujących 440 dzieci, na kwotę 440 000 zł;
 - Świadczenie rodzicielskie – wypłacono 381 rodzinom, obejmujących 389 dzieci, na kwotę 2 417 212 zł;
 - Specjalny zasiłek opiekuńczy – wypłacono dla 10 osób, na kwotę 52 700 zł;
- 3) Jednorazowe świadczenie „Za życiem” – wypłacono 27 rodzinom, na łączną kwotę 108 000 zł.
- 4) Zasiłek dla opiekuna – wypłacono dla 5 osób, na kwotę 34 720 zł.
- 5) Świadczenie wychowawcze – wypłacono 3 rodzinom, obejmując 5 dzieci, na kwotę 11 105 zł.
- 6) Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – objęto 453 rodziny, na kwotę 2 913 757 zł.
- 7) Rzeszowski Bon Żłobkowy – skorzystało z niego 944 dzieci; program został wprowadzony Uchwałą nr LI/1065/2021 RADY MIASTA RZESZOWA z dnia 24 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia szczegółowych zasad przyznawania świadczenia na rzecz rodziny pod nazwą „Rzeszowski Bon Żłobkowy” oraz określenia jego wysokości (Dziennik Urzędowy

Województwa
z 2021 r., poz. 2997); łączny koszt: 1 931 450 zł.

Podkarpackiego

- 8) Wyprawka „Rzeszów to my” – otrzymało ją 281 dzieci; łączna wartość: 30 401 zł. Program został wprowadzony Uchwałą nr LXXXIV/1842/2023 RADY MIASTA RZESZOWA z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia jednorazowego wsparcia rzeczowego „Wyprawka #RzeszówToMY” (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2024 r., poz. 4243).
- 9) Dodatek mieszkaniowy – wypłacono 2 226 gospodarstwom domowym, na kwotę 7 799 595 zł.
- 10) Refundacja podatku VAT – wypłacono dla 398 rodzin, na kwotę 304 216 zł.
- 11) Bon energetyczny – wypłacono 6 313 gospodarstwom domowym, na kwotę 2 332 532 zł.
- 12) Dodatek osłonowy – wypłacono 3 427 gospodarstwom domowym, na kwotę 1 145 781 zł.
- 13) Świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy – przyznawane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.) – wypłacono na podstawie 1 643 pozytywnie rozpatrzonych wniosków, dla 3 084 obywateli Ukrainy, na kwotę 5 781 520 zł.
- 14) Świadczenia rodzinne przyznawane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.) – wypłacono dla 279 rodzin, na kwotę 1 760 318 zł.
- 15) Wsparcie dzieciom i rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie Gminy Miasta Rzeszowa poprzez świadczenie usługi asystenta rodziny:
 - W Zespole do spraw Asysty Rodzinnej MOPS w 2024 roku zatrudniono 8 asystentów rodziny, w tym jednego koordynatora zespołu.
 - W ramach współpracy objęto 75 rodzin, z których 58 – na podstawie postanowienia sądu.
 - Rodziny, z którymi pracują asystenci, dzielą się na cztery grupy: rodzice biologiczni zamieszkujący wraz z dziećmi na terenie Miasta Rzeszowa, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz rodzice dzieci niepełnosprawnych, wspierani
 - w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
 - W 2024 roku podjęto następujące działania:
 - Opracowano 76 planów pomocy rodzinie;
 - Zorganizowano 49 posiedzeń zespołów w celu ustalenia zasadności przyznania asystenta rodzinie; dokonano 146 okresowych ocen sytuacji rodzin.
 - Po zakończeniu pracy z rodziną asystent, zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ma obowiązek monitorować rodzinę, z którą został zrealizowany plan pomocy. Tego rodzaju formą pracy objęto 7 rodzin z terenu Miasta Rzeszowa.

16) Wsparcie w formie pracy socjalnej – objęto 906 osób i rodzin.

17) Program „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027” – wydano 1 001 skierowań dla 1 822 osób.

5. MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR XLV/962/2021 Z DNIA 27 KWIETNIA 2021 ROKU W SPRAWIE PRZYJĘCIA „MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025”

W ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na Lata 2021–2025, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował następujące działania:

- 1) W zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, w tym działań interwencyjnych oraz podejmowanych w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego:
 - Odbyty się posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego – liczba: 10.
 - Pracownicy OPSiK w Rzeszowie wszczęli procedurę „Niebieskie Karty-A” – liczba: 11.
 - Współpracowano z organizacjami pozarządowymi – udział przedstawiciela jednej organizacji w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
 - Zapewniono osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w pokojach interwencyjnych – liczba: 7 osób.
 - Funkcjonował całodobowy telefon interwencyjny Ośrodka Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej MOPS w Rzeszowie, nr (17) 863 53 89, (17) 851 25 00.
 - Udzielono wsparcia specjalistycznego osobom doświadczającym przemocy domowej w formie:
 - poradnictwa prawnego – 17 osób,
 - poradnictwa psychologicznego w ramach interwencji kryzysowej – 68 osób.
 - Przeprowadzono dwie edycje programu oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową – w pierwszej edycji uczestniczyło 22 osoby, program ukończyło 17 osób.
 - Informowano o możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy i wsparcia poprzez strony internetowe instytucji publicznych oraz dystrybucję wizytówek i ulotek.
- 2) W zakresie wzmocnienia kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - Zorganizowano cykliczne superwizje prowadzonych przez certyfikowanego superwizora – liczba: 12 sesji.
 - Udział w szkoleniach podnoszących poziom wiedzy i kompetencji – w szkoleniach wzięły udział 3 osoby.
- 3) Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach występowania przemocy domowej:
 - Liczba interwencji: 194.
 - Udzielenie poradnictwa socjalnego: 824.

- Liczba wydanych „Niebieskich Kart”: 441.
 - Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej: 869.
 - Liczba osób stosujących przemoc domową: 525.
 - Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych wraz z rozszerzaniem składu grup o nowych członków, w celu zapewnienia wsparcia osobom doznającym przemocy domowej przez przedstawicieli wszystkich instytucji uczestniczących w procedurze – liczba: 439.
 - Złożono zawiadomienia na podstawie art. 207 KK – liczba: 89.
- 4) Praca socjalna:
- Udzielenie poradnictwa socjalnego – 824.
 - Liczba rodzin objętych pracą socjalną świadczoną przez Zespół Pracowników Socjalnych ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej – 553.
- 5) Działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej:
- Prowadzenie szkoleń dla kadry pedagogicznej w 4 placówkach oświatowych na terenie Rzeszowa, dotyczących procedury „Niebieskiej Karty”.
 - W ramach oddziaływań edukacyjnych i informacyjnych przeprowadzono kampanię społeczną pn. „Rzeszów krzyczy: Stop przemocy. II edycja. Dzieciństwo bez przemocy” – działania obejmowały rozpowszechnianie ulotek, plakatów, bilbordów, audycji w TV, prasie i radiu, aktywność w mediach społecznościowych oraz organizację konkursu plastycznego.
- 6) Dodatkowe działania w zakresie wzmocnienia kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu:
- Zorganizowano kolejne cykliczne superwizje prowadzonych przez certyfikowanego superwizora.
 - Umożliwiono udział pracowników w grupie wsparcia – od marca do grudnia 2024 r.
 - Pracownicy uczestniczyli w 16 szkoleniach podnoszących poziom wiedzy i kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

6. MIEJSKI PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA ROK 2024

UCHWAŁA NR XCIII/2114/2024 Z DNIA 27 LUTEGO 2024 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA MIEJSKIEGO PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH NA ROK 2024 DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

ORAZ

UCHWAŁA NR VII/60/2024 Z DNIA 25 CZERWCA 2024 R. ZMIENIAJĄCA UCHWAŁĘ W SPRAWIE PRZYJĘCIA MIEJSKIEGO PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH NA ROK 2024 DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

W ramach realizacji Miejskiego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych na Rok 2024, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie zrealizował następujące działania:

- 1) Odbyły się dwie edycje programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową:

- Pierwsza edycja: od 8 maja 2024 r. do 10 lipca 2024 r. – w której wzięło udział 10 uczestników, a program ukończyło 5 osób.
- Druga edycja: od 9 października do 4 grudnia 2024 r. – w której wzięło udział 12 uczestników, a wszystkie ukończyły program.

2) Organizacja zajęć:

- Zajęcia prowadzone były w formie grupy zamkniętej, obejmującej 10 spotkań grupowych po 6 godzin dydaktycznych każde oraz konsultacje indywidualne – po 2 godziny dla każdego uczestnika.

3) Metody pracy:

- Spotkania grupowe prowadzone były metodami aktywnymi (dyskusja, burza mózgów, praca w parach, odgrywanie scenek itp.), co umożliwiło uczestnikom aktywne uczestnictwo, swobodne wyrażanie opinii oraz pełne zaangażowanie w zajęcia.

4) Efekty programu:

- Z wyników ankiet ewaluacyjnych wynika, że udział w programie wpłynął na pogłębienie świadomości uczestników dotyczącej przemocy. Uczestnicy zrozumieli, jakim złem dla rodziny jest przemoc, a prezentowane treści były dla nich interesujące, zrozumiałe i przydatne w codziennym życiu, co ułatwiło im funkcjonowanie.

7. RZESZOWSKI PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2024-2026

UCHWAŁA NR XVII/299/2024 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 30 GRUDNIA 2024 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA RZESZOWSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2024-2026

Rzeszowski Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024-2026 określa cele i zadania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami z terenu Rzeszowa.

W programie przewidziano szczegółowe interwencje w obszarze czterech celów operacyjnych:

- 1) Tworzenie warunków do niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami w Rzeszowie.
- 2) Włączenie osób z niepełnosprawnościami w sprawy miasta.
- 3) Rozbudowa oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób z niepełnosprawnościami.
- 4) Deinstytucjonalizacja usług pomocy społecznej.

Założenia przedmiotowego Programu są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030.

Monitoring Programu będzie prowadzony przez Koordynatora Dostępności – Rzecznika Osób z Niepełnosprawnościami, który do 30 czerwca każdego roku sporządzi raport z realizacji Programu i przedstawi ten raport Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.

8. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” dla jednostek samorządu terytorialnego – EDYCJA 2024

UCHWAŁA NR XCIII/2112/2024 Z DNIA 27 LUTEGO 2024 ROKU W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA GMINY MIASTO RZESZÓW DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – EDYCJA 2024

Głównym celem programu było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystencji mogą uzupełniać usługi opiekuńcze, nie mogą ich jednak zastępować.

- 1) Program stanowi element polityki społecznej państwa w zakresie:
 - poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia,
 - wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb,
 - uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych,
 - dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnościami,
 - zwiększenia wsparcia asystenckiego dla uczniów z niepełnosprawnościami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.
- 2) Usługi asystencji osobistej polegają na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:
 - w czynnościach samoobsługowych, m.in. przy utrzymaniu higieny osobistej,
 - w prowadzeniu gospodarstwa domowego i pełnieniu ról w rodzinie,
 - w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania,
 - w podejmowaniu aktywności życiowej oraz komunikowaniu się z otoczeniem.
- 3) Adresatami programu były:
 - dzieci do ukończenia 16. roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem, o których mowa w pkt 7 i 8 orzeczenia – dotyczącymi konieczności stałej lub długotrwałej opieki bądź pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji dziecka.
- 4) osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie:
 - znacznym stopniu niepełnosprawności albo,
 - o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo,
 - traktowane na równi z orzeczeniami, o których mowa powyżej, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Według założeń programu usługę asystenta osoby z niepełnosprawnością zaplanowano łącznie dla 40 osób wymagających pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, tj.:

- 10 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym orzeczenia równoważne),
- 18 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym orzeczenia równoważne),
- 2 osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym orzeczenia równoważne),
- 3 osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (w tym orzeczenia równoważne),
- 7 dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami dotyczącymi konieczności stałej lub długotrwałej opieki oraz stałego udziału opiekuna w leczeniu, rehabilitacji i edukacji.

Limit godzin usług asystencji zaplanowano w łącznym wymiarze 10 852, tj.:

- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną – 3 010 godzin (301 godzin dla jednej osoby),
- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym – 5 418 godzin (301 godzin dla jednej osoby),
- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną – 404 godziny (202 godziny dla jednej osoby),
- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym – 606 godzin (202 godziny dla jednej osoby),
- dla dzieci do 16 roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością – 1 414 godzin (202 godziny dla jednego dziecka).

Z usług asystencji osobistej skorzystało łącznie 39 osób, w tym:

- 6 dzieci do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 10 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne,
- 18 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- 5 osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 31 osób wskazanych przez uczestników. Łączna liczba wypracowanych w 2024 r. godzin usług asystencji dla wszystkich 39 osób wyniosła 9 221 godzin, w tym:

- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym z niepełnosprawnością sprzężoną – 4 909,5 godziny,
- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym – 2 221 godzin,
- dla osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym z niepełnosprawnością sprzężoną – 1 005 godzin,
- dla dzieci do 16. roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością – 1 085,5 godziny.

9. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – EDYCJA 2024

UCHWAŁA NR XCIII/2113/2024 Z DNIA 27 LUTEGO 2024 ROKU W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA GMINY MIASTO RZESZÓW DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – EDYCJA 2024

Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z nim. Celem programu było odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasowego zastępstwa, co umożliwiało odpoczynek, regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogły również zabezpieczać potrzeby osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogli wykonywać swoich obowiązków. W ramach tej usługi zapewniano nieodpłatne, okresowe wsparcie w zastępstwie członków rodziny lub opiekunów sprawujących na co dzień bezpośrednią opiekę. W 2024 r. z pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej skorzystało 12 dzieci oraz 23 osoby dorosłe (w tym 20 seniorów).

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” – EDYCJA 2024 (POBYT DZIENNY)

Kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi do ukończenia 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą z niepełnosprawnością wymagającą stałej opieki w zakresie potrzeb życia codziennego. Usługa opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczona była w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością w godzinach 6:00–22:00. Ustalono limit maksymalnie 224 godzin zegarowych rocznie na rodzinę (do grudnia 2024 r.).

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” – EDYCJA 2024 (POBYT CAŁODOBOWY)

Kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z nim, zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą z niepełnosprawnością wymagającą stałej opieki w zakresie potrzeb życia codziennego. Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego realizowane było w placówce zapewniającej całodobową opiekę (SPECMED Sp. z o.o., NZOZ Zespół Przychodni i Poradni Specjalistycznych, Dom opieki senioralnej „Leśna Ostoja”, ul. Lisy 57b, 36-130 Raniżów). Placówka została wyłoniona w drodze zamówienia publicznego. Ustalono limit maksymalnie 14 dób opieki wytchnieniowej na jedną osobę, świadczonych w ramach całodobowego pobytu w placówce, do grudnia 2024 r. Gmina Miasto Rzeszów, przyznając usługi opieki wytchnieniowej, w pierwszej kolejności uwzględniała potrzeby członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, która stale przebywa w domu i nie korzysta m.in. z ośrodka wsparcia, placówek pobytu całodobowego, środowiskowego domu

samopomocy, dziennego domu pomocy, warsztatu terapii zajęciowej czy form wsparcia dla osób niezatrudnionych, uczących się lub studiujących.

10.PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2024 I PROGRAM OSŁONOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2024.

UCHWAŁA NR IV/37/2024 Z DNIA 28 MAJA W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2024 I UCHWALENIA PROGRAMU OSŁONOWEGO „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2024.

Program miał na celu zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 60 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, obejmujących wskazane w programie obszary, a także poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych dzięki dostępowi do tzw. „opieki na odległość”. Program podzielono na dwa moduły:

- **Moduł I** – którego celem było zapewnienie wsparcia seniorom (60 lat i więcej) poprzez przyznanie usług sąsiedzkich świadczonych osobom starszym. Wsparcie w formie sąsiedzkich usług opiekuńczych przede wszystkim zapobiegało poczuciu samotności, a także umożliwiało pomoc w podstawowych czynnościach dnia codziennego, np. przy robieniu zakupów artykułów spożywczych, leków czy przygotowywaniu posiłków. Ważna była również możliwość wyboru osoby świadczącej pomoc – kogoś znanego i lubianego – oraz dostosowanie pory świadczenia pomocy (od porannej do wieczornej). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie w 2024 r. w ramach Modułu I przyznał wsparcie w formie sąsiedzkich usług opiekuńczych 4 seniorom. Nawiązano współpracę z 3 osobami, które faktycznie świadczyły wsparcie dla zgłaszających się do programu, a ich potrzeby zostały zweryfikowane przez pracowników socjalnych ośrodka.
- **Moduł II** – którego celem była poprawa bezpieczeństwa seniorów oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania. Realizowano go poprzez:
 - wyposażenie seniorów w opaski bezpieczeństwa,
 - zapewnienie łatwego dostępu do kontaktu ze służbami medycznymi,
 - udzielenie adekwatnego do potrzeb seniora wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie w 2024 r. dokonał zakupu kolejnych 390 opasek bezpieczeństwa w ramach Modułu II Korpusu Wsparcia Seniorów. W roku 2024 użytkowane były również opaski zakupione w 2023 r., a łączna liczba użytkowanych opasek wyniosła 744. Do Modułu II zakwalifikowano 800 seniorów w wieku 60 lat i więcej, którzy wyrazili chęć udziału w programie. Z uwagi na rezygnacje zgłoszone w trakcie trwania programu, ostatecznie z opasek bezpieczeństwa korzystało 744 uczestników.

11. POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024 – 2026

UCHWAŁA NR XCVI/2195/2024 Z DNIA 23 KWIETNIA 2024 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024–2026”

Głównym celem programu jest zapewnienie dzieciom optymalnych warunków rozwoju w instytucjonalnych i rodzinnych formach pielęgnacji zastępczej. Cel ten realizowany jest poprzez cele szczegółowe.

Pracownicy Zespołu do Spraw Rodzinnej Pielęgnacji Zastępczej oraz Instytucjonalnej Pomocy Dziecku MOPS w Rzeszowie realizują zadania organizatora rodzinnej pielęgnacji zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pielęgnacji zastępczej dokonują diagnozy sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pielęgnacji, przygotowują we współpracy z rodzicami zastępczymi plan pomocy dziecku, a także oceniają jakość wykonywania obowiązków spoczywających na rodzicach zastępczych.

Zespół prowadzi działalność diagnostyczno-konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, szkolenie kandydatów do pełnienia tej funkcji lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto zespół przygotowuje rejestr rodzin zastępczych, udziela wsparcia rodzinom i dzieciom poprzez prowadzenie grupy wsparcia, grupy socjoterapeutycznej oraz pomoc wolontariuszy. Zapewnia także pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną, reedukacyjną i rehabilitacyjną. Przygotowuje rodziny zastępcze na przyjęcie dziecka, m.in. poprzez zgromadzenie niezbędnych dokumentów dotyczących dziecka, jego rodziny i rodzeństwa. W przypadku, gdy rodzina zastępcza okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku, organizuje opiekę nad dzieckiem w formie rodzin pomocowych.

W 2024 r. Zespół do Spraw Rodzinnej Pielęgnacji Zastępczej oraz Instytucjonalnej Pomocy Dziecku zrealizował następujące zadania:

- 1) Promowanie i rozwój rodzinnej pielęgnacji zastępczej jako najlepszej formy opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych.
- 2) Prowadzenie naboru kandydatów do prowadzenia pielęgnacji zastępczej poprzez:
 - umieszczenie informacji na stronie internetowej,
 - rozpowszechnianie materiałów promujących rodzicielstwo zastępcze.
- Kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zadanie to wymaga dogłębnej diagnozy pedagogicznej i psychologicznej w zakresie możliwości stworzenia właściwego środowiska życia rodzinnego dla przyjmowanego dziecka, motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kompetencji rodzicielskich. W 2024 r. wnioski o zakwalifikowanie na rodzinę zastępczą złożyło 14 rodzin (21 osób), w tym dwie rodziny ubiegały się o zakwalifikowanie na rodziny wspierające proces usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych. Diagnozą objęto 14 rodzin. Wystawiono 42 opinie psychologiczne i pedagogiczne oraz opinie o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 3 opinie o spełnianiu warunków i oceny

predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej. Wydano 20 skierowań dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe.

- Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620). Przeprowadzono dwie edycje szkoleń, w których wzięło udział 10 osób. Liczba godzin szkolenia – 52 godziny, zgodnie z programem szkolenia kandydatów do prowadzenia rodzinnej pieczy zastępczej „Słońce świeci dla Wszystkich – otwórz swoje serce dla dzieci”, celem zatwierdzenia.
- Zorganizowanie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez:
 - prowadzenie przez pracowników MOPS grupy wsparcia w ramach projektu „Otwórz przede mną świat – Czekam na Ciebie” (kontynuacja grupy, 21 spotkań, łącznie 13 uczestników; spotkania odbywały się do grudnia 2024 r.),
 - zorganizowanie dla wychowanków rodzin zastępczych prezentów z okazji Mikołajek,
 - wsparcie wolontariuszy – w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Study Buddy objęto 15 dzieci pomocą wolontariuszy,
 - liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 7,
 - liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora w ciągu roku 2024 – 97 rodzin,
 - liczba udzielonych porad specjalistycznych – 64,
 - liczba dzieci z rodzin zastępczych objętych poradnictwem – 38,
 - liczba przeprowadzonych diagnoz dzieci (6) oraz 10 predyspozycji psychologicznych,
 - liczba rodzin objętych wsparciem finansowym – 97,
 - liczba zorganizowanych imprez integracyjnych – w ramach projektu „Otwórz przede mną świat – Czekam na Ciebie” zorganizowano warsztaty plenerowe, w których wzięło udział 98 osób; zorganizowano dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej spotkanie ze św. Mikołajem (wzięło udział 85 dzieci); zorganizowano event świąteczny dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i dzieci biologicznych,
 - liczba zgłoszonych do przysposobienia dzieci – 9,
 - liczba zakwalifikowanych do przysposobienia dzieci – 3.

➤ **Rozwój profesjonalnych rodzinnych form pieczy zastępczej:**

Cele: zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka rozwoju kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz szkoleń dotyczących specyfiki pieczy zastępczej, a także wychowanków w nich przebywających; zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych, z uwzględnieniem rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego; zatrudnienie osób do pomocy w sprawowaniu opieki i w pracach gospodarczych zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka; zapewnienie zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka zatrudnienia rodzin pomocowych w przypadku zaplanowanego wypoczynku.

- liczba nowopowstałych rodzin zastępczych, liczba zawartych umów – 1, limit rodzin zastępczych – 3, liczba osób zatrudnionych do pomocy – 3, liczba zawartych umów – 3,
- liczba rodzin potrzebujących wsparcia rodziny pomocowej – 3, liczba rodzin pomocowych – 3, liczba zawartych umów – 3,
- liczba zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Rzeszowa – 2 rodziny zawodowe, 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, 2 rodzinne domy dziecka

➤ Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Rzeszowa:

- Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników pracujących na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej i ich rodzin (m.in. udział w szkoleniach i konferencjach);
- Inicjowanie współpracy z jednostkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, Kościołem katolickim i innymi kościołami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych:

W 2024 roku zapewniono opiekę 74 dzieciom: wychowankowie otrzymują wsparcie ze strony wychowawców i specjalistów, takich jak: pedagog, psycholog, pielęgniarka. Kontakty dzieci z rodziną biologiczną organizuje specjalista pracy socjalnej. Na terenie placówki organizowano:

- zajęcia socjoterapeutyczne, wyrównawcze oraz korekcyjno-kompensacyjne,
- programy profilaktyczne,
- zajęcia ogólnorozwojowe,
- zajęcia logopedyczne.

Kontynuowane były również porozumienia z wolontariuszami, na mocy których organizowano dla dzieci wsparcie z zakresu nauki matematyki, chemii, języków oraz zajęcia w czasie wolnym, takie jak: nauka tańca, nauka jazdy konnej, zajęcia plastyczne.

W placówkach realizowany jest program usamodzielnienia dla wychowanków w wieku od 15 do 18 lat. Objęto nim 8 wychowanków. Głównym celem programu jest wsparcie młodzieży wkraczającej w dorosłość, polegające na zmotywowaniu do działania, pokazaniu mocnych stron oraz nabyciu umiejętności komunikacyjnych, praktycznych i zawodowych. Zajęcia organizowane są przez wychowawców, psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego, zarówno na terenie placówek, jak i poza nimi. Na terenie miasta Rzeszowa funkcjonują:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr. Henryka Hanasiewicza jest placówką opiekuńczo-wychowawczą łączącą zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej, z regulaminową liczbą miejsc – 14.
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Marii Hanasiewicz – z regulaminową liczbą miejsc – 12.
- 3) Dom dla Dzieci „Mieszko” w Rzeszowie dysponuje 14 miejscami.
- 4) Dom dla Dzieci „Bolesław” to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, przeznaczona dla 14 wychowanków.
- 5) Dom dla Dzieci „Dobrawa” jest przeznaczony dla 14 wychowanków.

Placówki „Mieszko”, „Bolesław” i „Dobrawa” skupione są w Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, zapewniającym wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną. Pracą Centrum kieruje dyrektor, który jest zarazem dyrektorem trzech placówek i kieruje nimi przy pomocy wychowawców – koordynatorów. Placówki przeznaczone są dla dzieci powyżej 10 lat.

W wyjątkowych przypadkach w placówce mogą być umieszczone dzieci poniżej 1 roku życia, szczególnie gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. Placówki opiekuńczo-wychowawcze Miasta Rzeszowa dysponują łącznie 68 miejscami.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Rzeszowie przebywało 16 dzieci pochodzących z powiatu rzeszowskiego. W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci pochodzących z Rzeszowa w placówce na terenie miasta, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia ich w placówkach funkcjonujących na terenie innego powiatu.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 3 powiatów przebywało 27 dzieci pochodzących z Rzeszowa.

Na terenie Miasta Rzeszowa jednostką odpowiedzialną za wspieranie procesu usamodzielnienia i przyznawanie świadczeń osobom usamodzielnianym jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Sekcja ds. Pieczy Zastępczej i Wsparcia Osób Usamodzielnianych. Sekcja ds. Pieczy Zastępczej i Wsparcia Osób Usamodzielnianych zapewnia systematyczną pomoc w działaniach mających na celu zapewnienie właściwych warunków materialno-bytowych dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych. Na terenie miasta Rzeszowa w 2024 r. zabezpieczeniem finansowym objęto 95 rodzin zastępczych.

W 2024 r. zabezpieczono środki na fakultatywne świadczenia finansowe oraz inne świadczenia przewidziane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, między innymi:

- umożliwiono wypoczynek letni dzieciom umieszczonym w rodzinnych formach pieczy zastępczej poprzez wypłatę dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania – 22 świadczenia,
- wypłacono jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej – dla 31 dzieci,
- wypłacono rodzinom zastępczym na dzieci przebywające u nich 253 świadczenia – dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka,
- wypłacono 2 rodzinom zastępczym zawodowym świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub w domu jednorodzinnym.

Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków pieczy zastępczej obejmuje:

- wsparcie przy opracowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej,
- wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej poprzez zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej,

- wspieranie starań w uzyskaniu pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów Miasta Rzeszowa,
- zapewnienie mieszkania chronionego w sytuacji braku miejsca pobytu po opuszczeniu pieczy zastępczej.

W 2024 r.:

- 1) liczba osób przygotowanych do procesu usamodzielnienia – 20, w tym:
 - z rodzinnej pieczy zastępczej – 10,
 - z instytucjonalnej pieczy zastępczej – 10,
 - 2) liczba realizowanych programów usamodzielnienia – 116, w tym:
 - z rodzinnej pieczy zastępczej – 65,
 - z instytucjonalnej pieczy zastępczej – 51,
 - 3) wszystkie osoby usamodzielniane objęte pomocą w ramach programu usamodzielnienia zostały poinformowane o możliwości korzystania ze specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej,
 - 4) liczba przeprowadzonych przez pracowników sekcji aktualizacji sytuacji życiowej osób usamodzielnianych – 67,
 - 5) liczba wychowanków korzystających z pomocy finansowej oraz pomocy rzeczowej – 67, w tym:
 - z rodzinnej pieczy zastępczej – 42,
 - z instytucjonalnej pieczy zastępczej – 25,
- osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych otrzymały:
- pomoc na kontynuowanie nauki – 26 wychowanków, na kwotę 169 662,89 zł,
 - pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 10 wychowanków, na kwotę 60 864,00 zł,
 - pomoc na zagospodarowanie – 15 wychowanków, na kwotę 60 077,00 zł,
- osoby usamodzielniane z placówek opiekuńczo-wychowawczych otrzymały:
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki – 18 wychowanków, na kwotę 111 292,59 zł,
 - pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 8 wychowanków, na kwotę 74 813,00 zł,
 - pomoc na zagospodarowanie – 9 wychowanków, na kwotę 43 000,00 zł,
- liczba wychowanków, którzy uzyskali mieszkania socjalne – 7, w tym:
- z rodzinnej pieczy zastępczej – 1,
 - z instytucjonalnej pieczy zastępczej – 6,
- liczba wychowanków zamieszkujących w mieszkaniach treningowych – 4 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

12. RZĄDOWY PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU" NA LATA 2024 – 2028

UCHWAŁA NR LXXXIX/1961/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 21 LISTOPADA 2023 R. W SPRAWIE PODWYŻSZENIA KRYTERIUM DOCHODOWEGO UPRAWNIAJĄCEGO DO KORZYSTANIA Z POMOCY W RAMACH WIELOLETNIEGO RZĄDOWEGO PROGRAMU: "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU" NA LATA 2024-2028

W okresie od stycznia 2024 r. do grudnia 2024 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzeszowie rzeczywista liczba osób objętych programem (zarówno w formie pokrywania kosztów posiłków jak i w formie zasiłku celowego) wyniosła - 2.179 osób, z tego liczba dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej - 201, liczba uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej - 477, liczba pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej - 1.527. Suma poszczególnych grup osób korzystających ze wsparcia nie stanowi sumy ogólnej ilości osób. Łączny koszt programu wyniósł 2.369.109,14 zł., z tego środki własne gminy wyniosły 473.821,83 zł., natomiast dotacja rządowa 1.895.287,31 zł.

13. PROGRAM OSŁONOWY "POMOC GMINY MIASTO RZESZÓW W ZAKRESIE DOŻYWIANIA - POSIŁEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NA LATA 2024 - 2028"

UCHWAŁA NR XCI/2028/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 28 GRUDNIA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA PROGRAMU OSŁONOWEGO „POMOC GMINY MIASTO RZESZÓW W ZAKRESIE DOŻYWIANIA - POSIŁEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NA LATA 2024-2028”.

Na podstawie powyższego programu osłonowego istnieje możliwość zapewnienia posiłku w przypadkach wyjątkowych tj. w sytuacji, gdy dziecko lub uczeń wyraża chęć zjedzenia posiłku, a nie spełnia warunków otrzymania pomocy wynikających z rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W tym przypadku dyrektor szkoły lub przedszkola informuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie takiej pomocy ma charakter doraźny i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej ani ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Celem powyższego programu osłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, poprzez zapewnienie posiłku w szczególnie uzasadnionych sytuacjach.

W 2024 r. nie wstąpiły przypadki uzasadniające przyznanie pomocy na podstawie powyższego programu osłonowego.

X. Rozdział X. ZDROWIE

1. PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025

UCHWAŁA NR LIV/1142/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 LISTOPADA 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025

Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2021–2025 został opracowany w oparciu o zidentyfikowane problemy i potrzeby zdrowotne występujące w populacji mieszkańców Rzeszowa, a także ich oczekiwania w zakresie zdrowia publicznego.

Cele strategiczne programu wpisują się w cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, a efektem ich realizacji powinno być zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.

Na programy polityki zdrowotnej w ramach „Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2021 – 2025”, wydatkowano kwotę 499 662,00 zł

2. PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR LXXV/1637/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW RZESZOWA

Okres realizacji: 25.03.2024 r. - 30.09.2024 r.

Z programu mogli skorzystać mieszkańcy Rzeszowa mający 18 lat i więcej, osoby z grup ryzyka, hospitalizowani, po przebytych drobnych zabiegach medycznych oraz osoby bezrobotne. W ramach programu mieszkańcy mogli wykonać nieodpłatne badanie w kierunku obecności przeciwciał anty-HCV. Przeprowadzano także indywidualną edukację dotyczącą profilaktyki zakażeń HCV, przy czym uczestnikom programu przekazywano tematyczną ulotkę. Program promowano w lokalnych mediach, w tym społecznościowych, poprzez plakaty, ulotki oraz krótki spot emitowany w autobusach miejskich.

W okresie od 25.03.2024 r. do 30.09.2024 r. z bezpłatnych badań wczesnego wykrywania zakażeń HCV i edukacji prozdrowotnej skorzystało 500 osób. U 4 osób stwierdzono pozytywny wynik testu anty-HCV – osoby te zostały skierowane do lekarza rodzinnego celem dalszej diagnostyki i leczenia specjalistycznego, natomiast u 496 osób wyniki były negatywne.

Realizatorem programu było Centrum Medyczne Medyk.

Wydatkowano kwotę: 24 500,00 zł.

3. PROGRAM Wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego wśród mieszkańców miasta Rzeszowa na lata 2021-2025

UCHWAŁA NR LXXV/1636/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM Wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego wśród mieszkańców miasta Rzeszowa na lata 2021-2025”

Okres realizacji: 26.03.2024 r. - 30.11.2024 r.

Z programu mogli skorzystać mieszkańcy Rzeszowa w wieku 50–75 lat, niezależnie od wywiadu rodzinnego lub młodszy – w wieku 40–49 lat, jeśli krewni pierwszego stopnia chorowali na raka jelita, oraz osoby w wieku od 25 do 49 lat z potwierdzoną przez poradnię chorobą genetyczną.

Celem programu jest zwiększenie skuteczności wczesnego wykrywania polipów gruczolakowatych oraz nowotworów jelita grubego poprzez działania informacyjno-edukacyjne i wykonywanie badań przesiewowych. Program promowano w lokalnych mediach (w tym społecznościowych), poprzez plakaty, ulotki oraz krótki spot w autobusach miejskich. W okresie od 26.03.2024 r. do 30.11.2024 r. z programu skorzystało 140 osób. Na dalszą diagnostykę i/lub leczenie, finansowane przez publicznego płatnika, skierowano 75 osób, u 65 osób nie zweryfikowano podejrzeń zmian nowotworowych, natomiast u 32 osób wykryto polipy gruczolakowate. U 2 osób potwierdzono histopatologicznie nowotwór jelita grubego. W pełni osiągnięto cel dotyczący zwiększenia wiedzy mieszkańców Rzeszowa na temat profilaktyki chorób nowotworowych, realizując edukację zdrowotną podczas konsultacji lekarskich. Program został oceniony pozytywnie przez uczestników w ankietach satysfakcji pacjenta.

Realizatorem programu był Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 – Pracownia Endoskopii w Szpitalu Miejskim w Rzeszowie.

Wydatkowano kwotę: 232 600,00 zł.

4. PROGRAM „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2025”

UCHWAŁA NR LXXV/1638/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW RZESZOWA NA LATA 2022-2025”

Populację docelową programu stanowią pary (kobiety w wieku 20–40 lat, warunkowo kobiety do 42. roku życia oraz mężczyźni) u których stwierdzono niepłodność.

Od początku 2024 r. w wyniku rekrutacji do programu dołączyło 6 nowych par ze zdiagnozowaną niepłodnością. W ramach działań edukacyjnych 7 maja 2024 r. odbyło się spotkanie z psychologiem dotyczące wpływu stresu i sposobów radzenia sobie z nim w procesie leczenia niepłodności – uczestniczyło w nim 22 osoby.

W związku z realizacją od 1 czerwca 2024 r. programu pn. „Leczenie niepłodności obejmujące procedury medycznie wspomaganej prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe, prowadzone w ośrodku medycznie wspomaganej prokreacji, na lata 2024–2028” (finansowanego ze środków rządowych) do programu pn. „Dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Miasta Rzeszów na lata 2022–2025” nie są rekrutowane nowe pary.

W 2024 r. wykonano następujące procedury biotechnologiczne:

- punkcja pęcherzyków jajowych – 12,
- znieczulenie ogólne podczas punkcji – 12,
- zapłodnienie komórek jajowych i nadzór nad rozwojem zarodków – 12,
- transfer zarodków – 12,
- witryfikacja zarodków – 9,
- przechowywanie zarodków – 9.

Podsumowując, od początku 2023 r. spośród wszystkich uczestników programu 11 par potwierdziło ciążę, z czego 7 parom urodziło się dziecko.

Program realizuje Parens Sp. z o.o. Wydatkowano kwotę: 117 432,00 zł.

5. PROGRAM Wczesnego Wykrywania Raka Piersi Wśród Mieszkanek Miasta Rzeszowa na lata 2021-2025

UCHWAŁA NR LXXXVI/1919/2023 Z DNIA 24 PAŹDZIERNIKA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM Wczesnego Wykrywania Raka Piersi Wśród Mieszkanek Miasta Rzeszowa na lata 2021-2025”

Głównym celem programu jest poprawa zgłaszalności na badania profilaktyczne w kierunku raka piersi u mieszkanek Miasta Rzeszowa w wieku 40–49 lat oraz 70 lat i więcej, a także zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka piersi wśród mieszkanek w latach 2021–2025.

W ramach programu higienistki/pielęgniarki przeprowadziły zajęcia edukacyjne w szkołach średnich dla dziewcząt ostatnich klas – udział w zajęciach odnotowano u 1 496 uczestniczek.

Wykonano 84 instruktaże samobadania piersi dla kobiet w wieku 40–49 lat oraz 41 badań mammograficznych u kobiet w wieku 40–44 lat i u kobiet w wieku 70 lat i więcej (kobiety w wieku od 45 do 74 lat są objęte rządowym programem profilaktyki raka piersi). Z kontrolnej wizyty lekarskiej skorzystały 3 kobiety, u których otrzymano nieprawidłowy wynik badania mammograficznego.

W badaniach wiedzy pacjentek, porównując wyniki pre-testów i post-testów, osiągnięto 100% poprawnych odpowiedzi.

W ramach interwencji edukacyjnych Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 przeprowadził 2 wykłady dotyczące profilaktyki nowotworów piersi oraz opracował kilkunastominutowy film edukacyjny.

W autobusach miejskich emitowano spot zapraszający do programu, a także przygotowano plakaty i ulotki, które rozpowszechniono w placówkach realizatora oraz w Urzędzie Miasta Rzeszowa.

Program został oceniony pozytywnie przez uczestniczki w ankietach satysfakcji pacjenta.
Program realizuje Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1.
Wydatkowano kwotę: 38 232,00 zł.

6. „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI WŚRÓD DZIECI KLAS III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIASTO RZESZÓW NA LATA 2024– 2028”

UCHWAŁA NR XCVI/2196/2024 W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI WŚRÓD DZIECI KLAS III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIASTO RZESZÓW NA LATA 2024–2028”

Okres realizacji: 05.11.2024 r. - 10.12.2024 r.

Głównym celem programu jest zmniejszenie o 5 punktów procentowych częstości występowania nadwagi i otyłości wśród dzieci uczęszczających do klas III szkół podstawowych w Mieście Rzeszów poprzez objęcie ich kompleksową interwencją edukacyjno-zdrowotną, a także zwiększenie wiedzy wśród całej populacji dzieci tej grupy oraz ich rodziców/opiekunów prawnych w latach 2024–2028.

Program realizowany był od 05.11.2024 r. do 10.12.2024 r. Przeprowadzono akcję informacyjną wraz z badaniami przesiewowymi, polegającymi na pomiarze wzrostu, masy ciała oraz ocenie wskaźnika masy ciała (BMI) według siatek centylowych, wśród 1 115 dzieci klas III szkół podstawowych z terenu Miasta Rzeszów. Odwiedzono 36 szkół podstawowych.

W ramach akcji promocyjnej zaprojektowano, wydrukowano i rozdyskrebowano 100 plakatów promujących zdrowy styl życia oraz prawidłowe nawyki żywieniowe, a także 1 000 ulotek/katalogów zawierających szczegółowe informacje o programie, które dystrybuowano do szkół, placówek medycznych, Urzędu Miasta Rzeszów oraz wśród rodziców. Ponadto, w autobusach miejskich emitowano spot informacyjny o programie.

Program realizuje Centrum Medyczne Medyk. Wydatkowano kwotę: 49 998,00 zł.

7. „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA OSTEOPOROZY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024–2028”

UCHWAŁA NR VIII/94/2024 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 9 LIPCA 2024 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ PN. „PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA OSTEOPOROZY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024–2028”

W 2024 r. program został opracowany na podstawie Rekomendacji nr 9/2020 z dnia 30 listopada 2020 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, dotyczącej zalecanych technologii medycznych, działań realizowanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków ich realizacji w zakresie wykrywania osteoporozy. Następnie, uchwałą Nr VIII/94/2024 z dnia 9 lipca 2024 r., program został przyjęty do realizacji. W dniu 2 sierpnia 2024 r. program uzyskał pozytywną opinię wojewody, potwierdzającą zgodność planowanego programu z celami operacyjnymi Narodowego

Programu Zdrowia na lata 2021–2025 oraz z Wojewódzkim Planem Transformacji dla województwa podkarpackiego na lata 2022–2026. Wybór realizatora programu nastąpi w 2025 r.

8. „PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024–2030”

UCHWAŁA NR XV/276/2024 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 17 GRUDNIA 2024 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2024–2030”

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rzeszowa na lata 2024–2030, będący kontynuacją Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rzeszowa na lata 2019–2022, umożliwi kontynuowanie prowadzenia prozdrowotnej polityki ochrony zdrowia psychicznego.

Program ma na celu ułatwienie społeczeństwu Rzeszowa podejmowania działań ukierunkowanych na ochronę, wzmocnienie i zwiększenie potencjału zdrowia psychicznego. Jego realizacja wynika z przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030. Założenia programu są również zgodne z Kompleksowym Planem Działań w Zakresie Zdrowia Psychicznego na lata 2013–2030 Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz z innymi dokumentami międzynarodowymi, krajowymi i regionalnymi. Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rzeszowa na lata 2024–2030 – 36 900,00 zł.

XI. ROZDZIAŁ XI. OCHRONA ZWIERZĄT

1. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW W 2024 R.

UCHWAŁA NR XCIV/2176/2024 Z DNIA 26 MARCA 2024 R., W SPRAWIE OKREŚLENIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW W 2024 R.

Głównym celem założonym w Programie jest zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałania bezdomności zwierząt domowych. W 2024 r. Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami został zrealizowany zgodnie z podjętą uchwałą w następującym zakresie:

- **ZAPEWNIENIE BEZDOMNYM ZWIERZĘTOM MIEJSCA W SCHRONISKU DLA ZWIERZĄT I POSZUKIWANIE NOWYCH WŁAŚCICIELI DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.**

Zadanie to wykonywane było przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt w ramach zawartej umowy nr GK-K.7021.4.23.2023 z dnia 4.10.2023 r. „Ochrona Zwierząt” obejmujące:

- Kompleksowe prowadzenie Schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie.
- Interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu Miasta Rzeszowa.
- Do schroniska dla bezdomnych zwierząt „Kundelek” przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie przyjęto 372 psy i 425 kotów w 2024 r.

- Nowy dom lub prawowitego właściciela znalazło 180 psów i 326 kotów.
- W schronisku na dzień 31.12.2024 r. przebywało 78 psów i 44 koty.

➤ **SPRAWOWANIE OPIEKI NAD KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI, W TYM ICH DOKARMIANIE.**

Dokarmianie w 2024 r. w miesiącach od lutego do maja oraz od września do grudnia w miejscach publicznych na terenie Miasta Rzeszowa wolno żyjących kotów wykonywane było w oparciu o umowę nr GK-K.7031.5.2024 przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt.

W 2024 r. Gmina Miasto Rzeszów na podstawie zawartej umowy nr GK-K.7031.4.2024 realizowała sterylizację i kastrację wolno żyjących kotów. Zabiegi wykonywane były w dwóch gabinetach weterynaryjnych zlokalizowanych przy ul. Al. Wyzwolenia 11 i Rejtana 33. W 2024 r. wykonano 474 zabiegów sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów, w tym wysterylizowano 408 kotek i wykastrowano 66 kocurów.

➤ **ODŁAWIANIE BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.**

Odławianie bezdomnych zwierząt domowych w 2024 r. wykonywane było przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt w ramach zawartej umowy nr: GK-K.7021.4.23.2023 z dnia 4.10.2023 r. pn., Ochrona zwierząt obejmująca: Kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie, interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu miasta Rzeszowa”.

W zakresie bezdomnych zwierząt gospodarskich odławianie w 2024 r. wykonywane było przez Pana Roberta Sączawę oraz Pana Zbigniewa Lwa prowadzącego działalność gospodarczą usługi weterynaryjne, którzy zgodnie z zawartą umową wykonywali usługi w zakresie wyłapywania i przetransportowania bezdomnych zwierząt gospodarskich do gospodarstwa rolnego, znajdującego się w Rzeszowie, przy ul. Rzecha 8.

➤ **STERYLIZACJA I KASTRACJA ZWIERZĄT W SCHRONISKU.**

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt w 2024 realizowane było przez podmiot prowadzący Schronisko, zgodnie z zawartą umową nr: GK-K.7021.4.23.2023 z dnia 4.10.2023 r. pn., Ochrona zwierząt obejmująca: Kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie, interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu miasta Rzeszowa”.

➤ **USYPIANIE ŚLEPYCH MIOTÓW ZWIERZĄT.**

Usypianie ślepych miotów zwierząt w 2024 r. dokonywane było w Schronisku dla bezdomnych zwierząt zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt.

➤ **ZAPEWNIENIE MIEJSC DLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH WE WSKAZANYM GOSPODARSTWIE ROLNYM.**

Gmina Miasto Rzeszów w 2024 r. zapewnia miejsca bezdomnym zwierzętom gospodarskim w gospodarstwie rolnym Pana Roberta Hurkały, zlokalizowanym przy ul. Rzecha 8 w Rzeszowie na

podstawie umowy zlecenie. Przyjmujący zlecenie utrzymuje w gotowości odpowiednie pomieszczenia przeznaczone do przetrzymywania bezdomnych zwierząt gospodarskich lub odebranych, jest gotowy do utrzymania poszczególnych gatunków i grup technologicznych zwierząt gospodarskich oraz zapewnienia czasowej opieki nad odebranymi w wyniku interwencji zwierzętami gospodarskimi, traktowanymi w sposób określony w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt z terenu Miasta Rzeszowa, w dni robocze oraz wolne od pracy i święta. W 2024 r. nie zanotowano żadnej interwencji.

➤ **ZAPEWNIENIE CAŁODOBOWEJ OPIEKI WETERYNARYJNEJ W PRZYPADKU ZDARZEŃ DROGOWYCH Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT.**

Świadczenie usług weterynaryjnych, mających na celu zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej kotom wolno-żyjącym, chorym, rannym lub poszkodowanym w zdarzeniach drogowych oraz zwierzętom bezdomnym poszkodowanym w zdarzeniach drogowych na terenie Gminy Miasto Rzeszów w ubiegłym roku realizowane było m.in. na podstawie umowy nr GK-K.271.2.2024 przez podmiot prowadzący Schronisko dla bezdomnych zwierząt w ramach zawartej umowy z lekarzem weterynarii. Natomiast w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem dzikich zwierząt oraz bezdomnych zwierząt gospodarskich w 2024 r. zapewniono opiekę weterynaryjną wykonywaną przez Pana Roberta Sączawę oraz Pana Zbigniewa Lwa prowadzącego działalność gospodarczą usługi weterynaryjne.

XII. ROZDZIAŁ XII. GOSPODAROWANIE MIENIEM MIASTA RZESZOWA

1. PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR XLIII/899/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 LUTEGO 2021 R. W SPRAWIE UCHWALENIA WIELOLETNIEGO PROGRAMU GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021 – 2025.

Program jest dokumentem strategicznym, określającym zasady oraz cele prowadzonej przez gminę polityki mieszkaniowej.

Gmina Miasto Rzeszów posiada i tworzy mieszkaniowy zasób w celu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej.

Plan określa:

- Prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach.
- Analizę potrzeb oraz planów remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali z podziałem na kolejne lata.
- Planowaną sprzedaż lokali.
- Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu.
- Sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach.
- Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach.

- Wartość kosztów w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także koszty inwestycyjne.
- Opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Opisane w programie zadania i kierunki działań realizowane były zgodnie z przyjętymi założeniami. Zmiana nastąpiła jedynie co do zakładanej kontynuacji sprzedaży mieszkań komunalnych. Uchwałą Nr LXIII/1342/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie uchYLENIA uchwał w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych zakończono ciągłą sprzedaż lokali mieszkalnych w celu zachowania zasobu mieszkaniowego który jest niezbędny do realizacji zadań Gminy.

W 2024 roku Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. wykonał liczne remonty w budynkach komunalnych i w budynkach wspólnot mieszkaniowych, z których najważniejsze to:

- **remonty pustostanów** - w 2024 r. w ramach programu wyremontowano 32 pustostany. Spółka w 2022 r. przystąpiła do programu realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego - „Bezzwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Dopłat”. Do końca 2024 r. złożonych zostało 14 wniosków na remont 227 pustostanów. Wartość robót ogółem to 9.852 tys. zł, z czego dotacja może wynieść 80%, a środki własne MZBM stanowią 20%, tj. ok. 2.000 tys. zł. Dzięki programowi udało się przygotować w krótkim czasie znaczącą liczbę lokali, które skróciły kolejkę oczekujących na przydział lokalu komunalnego.
- **budowa fotowoltaiki w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych** - z chwilą ogłoszenia przez Bank Gospodarstwa Krajowego naboru wniosków o uzyskanie tzw. Grantu OZE (50% kosztów brutto) tj. od dnia 1 lutego 2023 r. do dnia 31.12.2023 r. zgłoszono 28 wielorodzinnych budynków mieszkalnych i wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. Do końca grudnia 2024 r. zostały wykonane wszystkie zawnioskowane instalacje fotowoltaiczne w budynkach Mikołajczyka 1, Krakowska 18G, Sportowa 4, Mikołajczyka 3, Mikołajczyka 7, Marcina Filipa 68-78, Armii Krajowej 76, Kwiatkowskiego 46A, Lenartowicza 27, Lenartowicza 29, Lenartowicza 31, Lenartowicza 39, Paderewskiego 30A-F, Św. Kingi 12, Św. Kingi 16, Św. Kingi 18, Św. Kingi 20. Całkowity koszt robót: 1.631,0 tys. zł, dotacja- suma grantów OZE: 685,0 tys. zł.
- **remonty elewacji** o wartości 1.381,5 tys. zł, budynki przy ul. 8-go Marca 7, Okrzei 2, Grodzisko 3A, Sobieskiego 6, Asnyka 4, Okulickiego 5, Spiechowicza 3, Spiechowicza 13, Kr. Augusta 33, Warszawska 1/3, Kr. Augusta 19, Kr. Augusta 11, Czackiego 5, Dąbrowskiego 25, Dąbrowskiego 85.

Łączna wartość wykonanych w 2024 r. remontów i inwestycji w zasobach administrowanych przez MZBM Sp. z o.o. wyniosła 9.723,0 tys. zł. Szczegółowe zestawienie wykonanych remontów i inwestycji z podziałem na źródła finansowania prezentuje Tabela 1.

Tabela 1. Remonty i inwestycje wykonane w 2024 r. /tys. zł/

Lp.	Rodzaj remontu	Źródła finansowania			Razem remonty
		Fundusz remontowy	Środki MZBM	Środki miejskie i zewnątrz.	
I	Remonty wykonane w budynkach wspólnot mieszkaniowych:				
1.	Budowa fotowoltaiki	1.631,0			1.631,0
2.	Remont elewacji	1.381,0			1.381,0
3.	Malowanie klatek schodowych	841,0			841,0
4.	Remont instalacji c.o. i c.c.w.	450,0			450,0
5.	Remonty w otoczeniu budynków	383,0			383,0
6.	Remont instalacji wodnokanalizacyjnej	305,0			305,0
7.	Wymiana stolarki	243,0			243,0
8.	Remont dachu	184,0			184,0
9.	Remont WLZ	160,0			160,0
10.	Projekty techniczne	75,0			75,0
11.	Remont kominów	65,0			65,0
12.	Remont instalacji gazowej	59,0			59,0
13.	Pozostałe remonty	1.474,0			1.474,0
II	Remonty wykonane w budynkach 100 % gminnych, w lokalach gminnych znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych i w otoczeniu budynków:				
1.	Remonty części wspólnych budynków		201,0		201,0
2.	Remonty lokali mieszkalnych		133,0		133,0
3.	Remonty w otoczeniu budynków		43,0		43,0
4.	Wymiana stolarki w lokalach mieszkalnych		22,0		22,0
5.	Remonty lokali użytkowych		15,0		15,0
6.	Pozostałe remonty bieżące		270,0		270,0
III	Nakłady inwestycyjne poniesione ze środków własnych MZBM:				
1.	Inwestycje wykonane w zasobach komunalnych		1.735,0		1.735,0
2.	Inwestycje własne		53,0		53,0
IV	Razem remonty i inwestycje wykonane w 2024 r.	7.251,0	2.472,0	0,0	9.723,0

XIII. ROZDZIAŁ XIII. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA

UCHWAŁA NR XVIII/372/2015 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 17 LISTOPADA 2015 ROKU W SPRAWIE USTANOWIENIA NA DROGACH PUBLICZNYCH MIASTA RZESZOWA STREFY PŁATNEGO PARKOWANIA

POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH ORAZ WPROWADZENIA WYSOKOŚCI OPŁAT ZA POSTÓJ POJAZDÓW, WYSOKOŚCI OPŁATY DODATKOWEJ I SPOSOBU ICH POBORU.

Strategicznym celem wprowadzenia strefy płatnego parkowania jest poprawa funkcjonalności transportu miejskiego oraz uregulowanie parkowania w centrum Rzeszowa.

Przedmiotem funkcjonowania strefy jest wzmocnienie infrastruktury transportowej, wzrost efektywności oraz atrakcyjności ekologicznego systemu transportu zbiorowego, a także poprawa warunków i bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego w Rzeszowie, w tym zmniejszenie ruchu samochodowego w centrum miasta i ograniczenie emisji spalin. Podstawowym celem działania strefy jest regulacja liczby pojazdów w mieście zmierzająca do zwiększenia rotacji pojazdów, skrócenia czasu postoju oraz zmiany przyzwyczajeń komunikacyjnych obywateli zmierzający do większego wykorzystania środków transportu zbiorowego.

Początkowo zasięg zewnętrznej granicy strefy płatnego parkowania w Rzeszowie został wyznaczony przede wszystkim z uwzględnieniem naturalnych granic występujących w przestrzeni miasta, a jej obszar podzielono na dwie podstrefy: podstrefa I, oznaczoną kolorem niebieskim obejmującą ściśle centrum i śródmieście Rzeszowa wraz z okolicami dworca kolejowego oraz podstrefę II, oznaczoną kolorem pomarańczowym obejmującą tereny wokół śródmieścia.

W roku 2020 przeprowadzono działania związane z projektem poszerzenia strefy płatnego parkowania na dwa kolejne osiedla sąsiadujące z ówczesną strefą płatnego parkowania wzmacniając w ten sposób swój cel główny w postaci ograniczenia wjazdu pojazdów samochodowych w rejon centrum miasta. W ten sposób w październiku 2020 roku powstały dwie kolejne podstrefy, podstrefa III oznaczona kolorem zielonym, obejmująca obszar osiedla 1000-lecia oraz podstrefa IV oznaczona kolorem czerwonym obejmująca teren osiedla Gen. „Grota” Roweckiego.

W chwili obecnej kierowcy mogą uiszczać opłaty za postój w strefie w 217 parkomatach, które obsługują płatności zarówno gotówkowe jak i bezgotówkowe. Ponadto w Rzeszowie istnieje możliwość skorzystania z 7 aplikacji od różnych dostawców (AnyPark, City Park APP, E-Park, FlowBird, moBILET, MobiParking oraz MPay), którzy oferują możliwość opłacenia postoju poprzez urządzenia mobilne.

W celu bardziej efektywnego zarządzania strefą płatnego parkowania uruchomiono w 2021 roku inteligentny system opomiarowania zajętości miejsc postojowych oparty w większości na analizie obrazu z kamer. System wykorzystuje 338 kamer zainstalowanych na 237 konstrukcjach wsporczych oraz 312 zaawansowanych czujników parkingowych zamontowanych w podłożu, rozmieszczonych na obszarze podstrefy I i podstrefy II oraz częściowo w podstrefie IV. Informacja dla kierowców o liczbie wolnych miejsc do parkowania wyświetlana jest na 22 tablicach zmiennej treści, które zostały rozmieszczone na głównych wlotach do strefy i wewnątrz na najczęściej uczęszczanych trasach przejazdów tak, aby kierowcy mieli możliwość otrzymywania na bieżąco informacji o sytuacji parkingowej na poszczególnych ulicach miasta podczas przemieszczania się do celu swojej podróży. Natomiast niezwykle ważną częścią systemu informowania o zajętości miejsc parkingowych na obszarze płatnej strefy parkowania w Rzeszowie jest aplikacja mobilna e-PARKING. Dzięki niej do kierowców trafia najbardziej aktualna i szczegółowa informacja o wolnych i zajętych miejscach postojowych. Ponadto aplikacja ułatwia użytkownikowi wyszukiwanie wolnych miejsc parkingowych oraz posiada funkcję nawigowania do wybranego parkingu.

Ostatnimi istotnymi zmianami w Strefie Płatnego Parkowania w Rzeszowie były wprowadzone od 1 stycznia 2023 roku zmiany opłat za postój oraz wydłużenie okresu funkcjonowania strefy od godziny 8.00 do 20.00 wprowadzone poprzez Uchwałę Nr LXIX/1516/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia na drogach publicznych miasta Rzeszowa strefy płatnego parkowania pojazdów samochodowych oraz wprowadzenia wysokości opłat za postój pojazdów, wysokości opłaty dodatkowej i sposobu ich poboru (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego poz. 4785 z 6 grudnia 2022 r. z późn. zm.).

W dniu 23 stycznia 2024 zgodnie z art. 130a ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym Rada Miasta Rzeszowa, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań dotyczących administracyjnego usuwania pojazdów i ich przechowywania oraz kosztów z tym związanych, ustaliła wysokość opłat z tego tytułu w drodze uchwały Nr XCII/2049/2024. Ustalona wysokość opłat (mieszcząca się w określonym przez ustawodawcę i Ministra Finansów przedziale stawek) pozwoliła zapewnić sprawną realizację nałożonych na miasto zadań w tym zakresie.

W roku 2024 r. dokonano znaczących zmian w Zarządzeniu Prezydenta Miasta Rzeszowa w sprawie utworzenia Strefy Ograniczonego Ruchu „A” i Strefy Ograniczonego Ruchu „B” oraz wydawania zezwoleń na wjazd w w/w strefy. Zarządzenie to obejmuje organizację uprawnień wjazdowych w ulice w ścisłym centrum Rzeszowa.

Zgodnie z ww. Zarządzeniem Nr 0050/693/2024 z dnia 31 grudnia 2024 r. uprawnienia do wjazdu w ulice strefy A ograniczono w dużej mierze tylko do pojazdów uprzywilejowanych służb oraz pojazdów mieszkańców i właścicieli zamieszkałych wyłącznie w kamienicach posiadających podwórka przy ulicach w ww. strefie. Z kolei dla mieszkańców Strefy „B” ograniczono m.in. ilość wydawanych zezwoleń wjazdowych na jeden lokal (adres). Powodem tych zmian było oddanie przestrzeni miejskiej przede wszystkim niezmotoryzowanym, a zatem ograniczono do minimum wystawianie uprawnień wjazdowych i pozwoleń na przejazd lub parkowanie w ulicach objętych strefami.

Władze Miasta Rzeszowa na przestrzeni ostatnich kilku lat i na bieżąco dążą do ograniczenia ruchu i postoju pojazdów w ścisłym centrum Rzeszowa, czego przykładem jest wprowadzona zmiana organizacji ruchu na ul. 3 Maja, ul. Kościuszki, ul. Matejki oraz ul. Grunwaldzkiej w Rzeszowie, tj. wprowadzenie zakazu poruszania się pojazdów po tych ulicach. Kolejną wprowadzoną zmianą jest usunięcie pojazdów z okolic Ratusza i Rynku, części ulicy Słowackiego, Jagiellońskiej, Mickiewicza, Pl. Farnego.

XIV. ROZDZIAŁ XIV. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR XLIV/933/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 30 MARCA 2021 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA

Realizując politykę ochrony środowiska, zgodnie z ustawą POŚ, Prezydent Miasta Rzeszowa sporządził Program ochrony środowiska Miasta Rzeszowa, dokument ten określa cele i kierunki działań na rzecz poprawy stanu środowiska w obrębie analizowanych obszarów interwencji

w przyjętej perspektywie czasowej, tj. w latach 2021 – 2024. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), Prezydent Miasta Rzeszowa sporządza co 2 lata raporty z wykonania Programu, które przedstawia Radzie Miasta Rzeszowa, a następnie na podstawie art. 18 ust. 3 ww. ustawy przekazuje do Zarządu Województwa Podkarpackiego. Pierwszy raport z realizacji Programu za lata 2021-2022 został opracowany w 2023 r.

1.1. RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA ZA 2024 ROK.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Wskaźniki			Koszt y realizacji zadania [tys. zł/rok]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Nazwa	Wartość bazowa	Wartość osiągnięta w roku sprawozdawczym			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	N	O
1	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa jakości powietrza oraz efektywne zarządzanie energią.	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na obiektach MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Instalacja PV	3	0 (wartość 14 szt. osiągnięta w 2022 r.)	0	-	-
			Rozbudowa instalacji PV na budynkach miejskich	GMINA MIASTO RZESZÓW (WI)	Instalacja PV	58 szt.	2 szt.	475	Środki własne	*
			Budowa systemu monitorowania parametrów i zarządzania energią w jednostkach organizacyjnych miasta Rzeszowa.	Gmina Miasto Rzeszów (WI+KŚ-E)	Budynek	73	75	20	Środki własne, dotacja Fundusz Solidarnościowy, dotacja PFRON	
			Poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez eliminację zużycia energii biernej.	Gmina Miasto Rzeszów (Zarządca budynku +KŚ-E)	Budynek	16	9	135	Gmina Miasto Rzeszów	
			Rozbudowa instalacji PV na budynkach miejskich.	Gmina Miasto Rzeszów (WI)	Instalacja PV	73	2	360	Środki własne, dotacja Fundusz Solidarnościowy, dotacja PFRON	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Wskaźniki			Koszt y realizacji zadania [tys. zł/rok]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Nazwa	Wartość bazowa	Wartość osiągnięta w roku sprawozdawczym			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	N	O
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu na mieszkańców miasta Rzeszowa oraz środowisko naturalne.	Sieć wypożyczalni rowerów, skuterów i hulajnóg miejskich	GMINA MIASTO RZESZÓW (ZTM w Rzeszowie)	Liczba dostępnych rowerów, skuterów, hulajnóg	80 rowerów, 20 skuterów, 50 -e-hulajnóg	0 wypożyczeń rowerów, 0 wypożyczeń skuterów, 0 wypożyczeń hulajnóg	0	Środki własne	Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu poprzez przechodzenie na ekologiczne formy transportu.
3.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej miasta Rzeszowa jako element działań na rzecz poprawy stanu wód podziemnych i powierzchniowych.	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Rzeszowa	GMINA MIASTO RZESZÓW (WI)	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	972,36 km	0,34 km	790	Środki własne, pożyczka Spółdzielni Zodiak	**
			Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na obiektach MPGK Sp. z o.o. w Rzeszowie	MPGK – Rzeszów Sp. z o.o.	Instalacja PV	2 instalacje	4 instalacje	232, 9	środki własne	
			Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Rzeszowa	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	611,4 km	644,1 km (8,2 km 2024 r.)	8939,2	środki MPWiK	
			Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta Rzeszowa	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	569,2 km	618,5 km (10,5 km w 2024 r.)	5 574,9	Środki MPWiK	
			Monitoring sieci wodno-kanalizacyjnej	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Inteligentny system zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi	0	0 (wartość docelowa 1 szt. osiągnięta w 2022 r.)	0	-	-
			Rozbudowa zbiorników wody pitnej na osiedlu	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Zwiększenie pojemności sieciowej zbiorników wodociągowych Miasta Rzeszowa z	38 000 m³	0 (wartość docelowa 53 000 m³)	0	-	-

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Wskaźniki			Koszt realizacji zadania [tys. zł/rok]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Nazwa	Wartość bazowa	Wartość osiągnięta w roku sprawozdawczym			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	N	O
			Pobitno w Rzeszowie		38 000m ³ do 53 000m ³		osiągnięta w 2022 r.)			
4.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Wdrażanie działań mających na celu poprawę systemu gospodarowania odpadami.	Budowa instalacji do termicznego przetwarzania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych z odzyskiem energii	GMINA MIASTO RZESZÓW (WI)	Liczba miejskich instalacji termicznego przetwarzania odpadów	0	0	0	-	Brak zadania w budżecie
			Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)	Masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest	439,30	78,88 ton	68	Środki własne	
			Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)					Środki własne	
			Przebudowa instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych w celu przystosowania jej do rozsortowania (doczyszczania selektywnie zbieranych odpadów	MPGK – Rzeszów Sp. z o.o.	Poziom recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia odpadów komunalnych	45%	29,5 %*	0	środki własne	Planuje się wymianę wyeksploatowanych urządzeń na nowoczesne zautomatyzowane linie do segregacji odpadów przebudowę lub budowę nowej hali
			Rozbudowa i modernizacja kompostowni odpadów biodegradowalnych.	MPGK – Rzeszów Sp. z o.o.	Moc przerobowa kompostowni (MG/rok)	4000 (Mg/rok)	4000 (Mg/rok)	4,83	środki własne, środki WFOŚiGW	Planuje się budowę hermetycznych bioreaktorów z systemem usuwania substancji odorowych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Wskaźniki			Koszt y realizacji zadania [tys. zł/rok]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Nazwa	Wartość bazowa	Wartość osiągnięta w roku sprawozdawczym			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	N	O
			Realizacja placów przetwarzania odpadów	MPGK – Rzeszów Sp. z o.o.	Moc przerobowa placów przetwarzania	5000 (Mg/rok)	7000 (Mg/rok)	7,46	środki własne	
			Działania informacyjno - edukacyjne dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	GMINA MIASTO RZESZÓW (GK)	Ilość przeprowadzonych akcji <i>Źródło UM Rzeszowa</i>	1 w ciągu roku	1 w ciągu roku	147,60	środki własne	***
					Ilość przeprowadzonych akcji <i>Źródło UM Rzeszowa</i>	1 w ciągu roku	1 w ciągu roku	5,3	InPost	****
					Ilość przeprowadzonych akcji <i>Źródło UM Rzeszowa</i>	1 w ciągu roku	1 w ciągu roku	46,926	środki własne	*****
5.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Zachowanie bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych przestrzeni miejskiej.	Nasadenia zieleni na terenach obiektów użyteczności publicznej.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)	Liczba nasadzonych drzew i krzewów <i>Źródło: UM Rzeszowa, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa</i>	200 drzew/rok 1 000 krzewów/rok	195 drzew 1124 krzewy 215 bylin 62 traw	142	Środki własne KS z opłat i kar za korzystanie z środowiska	
			Nasadenie zieleni i wykonanie nowych trawników na terenach zielonych i w parkach na terenie miasta.	ZZM w Rzeszowie	Liczba nasadzonych drzew i krzewów <i>Źródło: ZZM w Rzeszowie</i>	300 drzew/rok 2 000 krzewów/rok	1117 drzew 4775 krzewów 11052 traw, bylin i pnączy 4 łąki kwietne o pow. 387 m ²	2 531	Środki własne, RBO, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, „Zielony Fundusz dla Rzeszowa”	
6.	(...)		Inne zadania nie wskazane w harmonogramie realizacji Programu.							

*

Zadania zakończone w 2024 r. w ramach, których były zrealizowane instalacje PV:

- 1) Budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Skrajna 1 wraz z zapleczem i rozbudową pomieszczeń przedszkola – wartość instalacji PV – 281 364,80 zł – środki własne,
- 2) Budowa hali sportowej przy I LO – wartość instalacji PV – 193 681,10 zł, środki własne. Razem: 475 045,90 zł.

**

Zadania realizowane w 2024 r. związane z budową / modernizacją sieci kanalizacji deszczowej:

- 1) Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Antoniego Gromskiego – wykonanie 2024: 101 m, 322 343,00 zł (pożyczka ze Spółdzielni Zodiak), zbiorniki retencyjne V=37,72 m³ – 2 szt.
- 2) Utwardzenie terenu w rejonie ul. ks. Kazimierza Guzego – wykonanie 2024: 238 m, 468 261,00 zł (środki własne). Razem: 339 m, 790 604,00 zł.

Na podstawie umowy nr GK-O.271.2.2024 z dnia 31 lipca 2024 r. zawartej pomiędzy Business Communication Group Sp. z o.o. a Gminą Miasto Rzeszów zrealizowano kampanię edukacyjną w ramach, której zrealizowano szereg następujących działań:

- 1) Wykonawca zaprojektował w porozumieniu z Zamawiającym poradnik na temat jak zmniejszyć ilość odpadów w codziennym życiu wraz ze wskazówkami na temat ograniczenia produkowania odpadów, wydrukował w ilości 1000 sztuk i dystrybuował podczas Happeningu w dniu 7 września 2024 r.
- 2) Wykonawca zaprojektował w porozumieniu z Zamawiającym broszurę z przepisami z resztek jedzenia, wydrukował w ilości 1000 sztuk i dystrybuował podczas Happeningu w dniu 7 września 2024 r.
- 3) W dniu 7 września 2024 r. w Parku Jedności Polonii z Macierzą w godz.10:00-15:00 odbył się Happening Ekologiczny pn. „Nowe życie odpadów”. Podczas wydarzenia ustawione były stoiska tematyczne w zakresie: zasad prawidłowej segregacji dla dzieci, warsztatów dotyczących wyrobu kosmetyków Eko, gotowania z resztek jedzenia, zrób to sam i dwa stoiska o tematyce zero waste oraz testy wiedzy w zakresie postępowania z odpadami. Podczas wydarzenia odbyły się liczne konkursy ekologiczne w trakcie których dzieci otrzymały drobne nagrody rzeczowe i książki, a dorośli książki. Uczestnicy otrzymali peelingi do ciała oraz kule do kąpieli, które wykonali własnoręcznie. Wykonawca przygotował upominki dla mieszkańców takie jak: torby i wieszaki na doniczki wykonane z koszulek, oraz wcześniej przygotowane kosmetyki, które były przekazywane mieszkańcom. Na zakończenie wydarzenia wystąpiła grupa teatralna „Krakowskie Biuro Promocji Kultury” ze spektaklem o tematyce ekologicznej.
- 4) Wykonawca zaprojektował i wykonał grę planszową wielkoformatową o tematyce segregacji odpadów komunalnych, w którą uczestnicy grali podczas happeningu ekologicznego w dniu 7 września 2024 r.
- 5) Wykonawca w ramach promocji wydarzenia przygotował 100 sztuk plakatów w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej, które przekazał Zamawiającemu w celu ich dalszej dystrybucji.
- 6) Wykonawca przekazał Zamawiającemu: - film z happeningu ekologicznego, który odbył się w dniu 7 września 2024 r.

Na podstawie Listu intencyjnego z dnia 4.08.2021 r. InPost Sp. z o.o. przekazał na rzecz Gminy Miasto Rzeszów darowiznę pieniężną w ramach realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz idei green i smart city jako dofinansowanie do organizowanego przez Gminę Miasto Rzeszów Happeningu Ekologicznego w dniu 7.09.2024 r.

Na podstawie umowy nr ZP.272.69.2023 z dnia 20.12.2023 r. zawartej pomiędzy konsorcjum firm, którego liderem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Rzeszów Sp. z o.o. a Gminą Miasto Rzeszów przeprowadzono następujące działania:

1. przeprowadzony został konkurs z nagrodami dla szkół za zebranie największej ilości (wagowo) odpadów z makulatury i butelek PET,
2. zostały przygotowane i przeprowadzone zajęcia dydaktyczne (co najmniej jedna godzina lekcyjna) w każdej szkole w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz gospodarki o obiegu zamkniętym,
3. przekazano każdej ze szkół co najmniej 100 szt. ulotek w formacie A5 oraz co najmniej 10 szt. plakatów w formacie A3 o tematyce dotyczącej gospodarowania odpadami.

2. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR XLVIII/1031/2017 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 29 SIERPNIA 2017 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA RZESZOWA

➤ MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH SP. Z O.O.

W 2024 r. kontynuowane były działania na rzecz neutralności klimatycznej, ukierunkowane na poprawę jakości środowiska naturalnego w mieście Rzeszowie, a także na poprawę warunków społeczno-bytowych oraz jakości życia mieszkańców w budynkach zarządzanych i administrowanych przez MZBM Sp. z o.o., z wykorzystaniem dofinansowania z programów unijnych i krajowych.

Efekty działań podejmowanych przez Spółkę na rzecz neutralności klimatycznej w 2024 r.:

- ✓ Zadanie 6.3 „Wprowadzenie instalacji centralnej ciepłej wody użytkowej z sieci miejskiej wraz z likwidacją indywidualnych piecyków gazowych opcjonalnie z modernizacją centralnego ogrzewania w budynkach zarządzanych i administrowanych przez MZBM Sp. z o.o. (lokalizacja rozproszona, 80 budynków)”.
- ✓ W 2024 roku zlikwidowano 49 pieców gazowych w 3 budynkach. Koszt 270 000 zł. Likwidacja nieefektywnych i wyeksploatowanych piecyków gazowych i wprowadzenie instalacji c.w.u., zasilanych z miejskiej sieci ciepłowniczej - w okresie od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2024 roku zlikwidowano 9 412 piecyków w 256 budynkach. Likwidacja piecyków gazowych do podgrzewania ciepłej wody oznacza zwiększenie bezpieczeństwa budynku poprzez wyeliminowanie możliwości zaczadzenia, wybuchu czy też poparzenia, związanych ze stosowaniem wysłużonych podgrzewaczy gazowych oraz wyprowadzenie emisji kominowej poza centrum miasta. Pozostaje 367 piecyków w 17 budynkach, które są planowane do sukcesywnej likwidacji. Koszt: 38,75 mln zł (Gmina 11,6 mln zł, Wspólnoty: 27,15 mln zł).

1) Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną

- Termomodernizacja budynków - w okresie od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2024 roku wykonano termomodernizację 348 budynków, w rezultacie czego nastąpiło zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną o 32%. Łączna powierzchnia dociepleń: 444 tys. m². Na chwilę obecną wszystkie budynki w zasobach zarządzanych przez MZBM są poddane termomodernizacji.
- Wprowadzenie opomiarowania instalacji/podzielników ciepła. W 2024 r. wprowadzono podzielniki ciepła w 35 budynkach łącznie w ostatnich latach w 101 budynkach, co przełożyło się

w bezpośredni sposób na zmniejszenie zużycia ciepła w tych budynkach. Działanie jest sukcesywnie kontynuowane.

2) Zmniejszenie zapotrzebowanie na energię elektryczną

- Fotowoltaika w budynkach MZBM:
 - budynki administracyjne MZBM: 5 instalacji / 35,1 kW
 - budynek usługowy przy ul. Boya Żeleńskiego 4 – posiada instalację PV o mocy 10 kW, która wytwarza rocznie 10 000 kWh.
 - budynek komunalny przy ul. Granicznej 12A – posiada instalację o mocy 9,0 kW. Razem 7 instalacji fotowoltaicznych w budynkach MZBM o mocy – 54,1 kW, produkuje rocznie ponad 50 tys. kWh. Oszczędność ponad 30 tys. zł/rocznie.
- Fotowoltaika w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych - Razem 28 instalacji: Moc - 0,34 MW (340 kW), produkują rocznie 340 tys. kWh. Ogółem w zasobach MZBM pracuje już 35 instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 0,4 MW.
- Montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych w zasobach MZBM ponad 90% oświetlenia w częściach wspólnych budynków bazuje na żarówkach typu LED.

3) Korzystanie z zielonej energii

1 lipca 2022 roku podpisano umowę z nowym dostawcą na dostarczanie do lokali biurowych, będących w administrowaniu MZBM (budynki obsługi mieszkańców, przychodnie itd.), energii pochodzącej wyłącznie z OZE (Odnawialnych Źródeł Energii), w tym z farm fotowoltaicznych, elektrowni wodnych i wiatrowych.

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „METALOWIEC”

- Zadanie 14.1 „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. W ramach tego zadania wybudowano instalację c.c.w.u. wraz z likwidacją piecyków gazowych w budynku przy ul. B. Krzywoustego 2 (277 777,59 zł netto) oraz dokonano termomodernizacji instalacji centralnego ogrzewania w budynku przy ul. M. C. Skłodowskiej 1a (170 000 zł netto).

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „NOWE MIASTO”

- Zadanie nr 14.1 „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. 2 Wykonano termomodernizację w 5 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (łącznie koszt: 1 477 908,65 zł).

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „PROJEKTANT”

- Zadanie nr 14.1 „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach

należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. W 2024 roku docieplona została ściana budynku wielorodzinnego przy ul. Wyspiańskiego 41C (67 900,00 zł brutto).

➤ RZESZOWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

- Zadanie nr 14.1 „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”.

W 2024 roku wykonano:

- docieplenie stropodachów w 17 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych
- docieplenie stropów piwnic w 12 budynkach wielorodzinnych,
- przebudowę instalacji c.o. w dwóch budynkach wielorodzinnych.

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODNO I KANALIZACYJNE

W 2024 r. w zakresie niskoemisyjności Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rzeszowie zakupiło samochód dostawczy elektryczny marki Citroen za kwotę 147,9 tys. zł netto / 181,9 tys. zł brutto. W 2025 r. roku planowany jest zakup jednego samochodu elektrycznego. Zgodnie z Planem Inwestycji i Remontów MPWiK na ten cel zarezerwował kwotę 140 tys. zł netto / 172,2 tys. zł brutto.

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ – RZESZÓW SP. Z O.O.

W 2024 r. w ramach zadania “Zmniejszenia emisji spalin taboru przeznaczonego do odbioru odpadów komunalnych”, zakupiono 2 pojazdy niskoemisyjne CNG, 1 pojazd spełniający normę EURO 6, 2 pojazdy elektryczne. W planie na 2025 rok jest zakup 7 pojazdów (w tym niskoemisyjnych i elektrycznych).

W ramach zadania “Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na obiektach MPGK”, zrealizowano inwestycję polegającą na uruchomieniu kolejnych 2 instalacji fotowoltaicznych, o sumarycznej mocy 100 kW oraz zwiększeniu mocy istniejącej instalacji o 25 kW. Aktualnie eksploatowane są 4 instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy ok. 175 kW, z szacowaną produkcją energii 150 MW/rok (ponad trzykrotne zwiększenie produkcji energii).

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE RZESZÓW SP. Z O.O.

W 2024 r. prowadzone były działania przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Rzeszowie które miały na celu promowanie bezpiecznej komunikacji zbiorowej jak również istotnych dla miasta i środowiska naturalnego działań proekologicznych między innymi:

- Konferencja zamykająca realizację Projektu pod nazwą „Rozbudowa myjni autobusów zgodnie z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym” w której brała udział młodzież szkół średnich miasta Rzeszowa oraz przedstawiciele spółek o podobnym profilu działalności. Program konferencji obejmował prezentację efektów zrealizowanego zadania inwestycyjnego jak również szeroko prezentowana była tematyka wdrażania Gospodarki Obiegu Zamkniętego. Bloki tematyczne prowadzone były przez naukowców Politechniki Rzeszowskiej i przedstawicieli spółki.

- Impreza o nazwie „Dni otwarte MPK Rzeszów”. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem mieszkańców Rzeszowa. W czasie tej imprezy oprócz licznych atrakcji prezentowane były także autobusy zabytkowe (możliwość podróży ulicami miasta) jak również najnowocześniejsze pojazdy zeroemisyjne.
- Wprowadzenie do eksploatacji 10 sztuk autobusów niskoemisyjnych AUTOSAN 12 LF zasilanych sprężonym gazem CNG.
- Europejski Tydzień Mobilności, piknik na terenie zajezdni MPK Rzeszów, w czasie którego zorganizowano dla najmłodszych liczne atrakcje i konkursy z nagrodami, jak również promowano transport publiczny jako jeden z najlepszych sposobów przemieszczania się ludzi w zurbanizowanych miastach. W czasie pikniku prezentowano historyczny i współczesny tabor autobusowy.
- Testy zeroemisyjnych autobusów takich producentów jak IRIZAR, Solaris Bus & Coach, KingLong. Autobusy o napędzie elektrycznym przez kilkanaście tygodni przewoziły mieszkańców Rzeszowa na liniach komunikacyjnych.
- Wymiany tradycyjnego oświetlenia placów postojowych i hal naprawczych i zastąpienie energooszczędnymi oprawami z oświetleniem LED. Liczba wymienionych punktów świetlnych to około 200 szt.
- Modernizacja ogólnodostępnej Stacji Paliw, wymieniono trzy zbiorniki podziemnych na produkty ropopochodne. Ekologiczne dwupłaszczowe zbiorniki stalowe z systemem wykrywania i sygnalizacji ewentualnych przecieków paliw.
- Wprowadzenie do eksploatacji pojazdu Pogotowia Technicznego o normie emisji spalin EURO 6.

➤ BIURO ROZWOJU MIASTA RZESZOWA

„Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłów i benzo(a)pirenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z wymaganiami zawartymi w POP dla strefy miasta Rzeszów”.

Zarówno w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rzeszowa, jak i w planach miejscowych jednym z celów ochrony środowiska jest zachowanie jak najlepszego stanu powietrza atmosferycznego. Dlatego też w uchwałach, a także w Studium jako źródła ciepła dopuszcza się ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz z indywidualnych niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych źródeł ciepła, z wykorzystaniem gazu, instalacji odnawialnych źródeł energii lub energii elektrycznej. Przestrzeganie i realizowanie wyłącznie dopuszczonych źródeł ciepła przyniesie odpowiedni efekt ekologiczny w zakresie poprawy jakości powietrza.

➤ WYDZIAŁ INWESTYCJI

„Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA”

W 2024 roku w ramach ww. wykonano dojścia do peronów w 6 lokalizacjach wraz z oświetleniem, ogrodzeniem dojeżdż, odwodnieniem, wiatą na rowery w ilości 7 sztuk, 2 parkingi, zieleni oraz kan. deszczową - 3 studnie chłonne,

- Przystanek osobowy Rzeszów Dworzysko: Wykonano: dojście do peronu na terenie kolejowym, oświetlenie, stojaki rowerowe, tablice informacyjne, ogrodzenie, parking na terenie Powiatu Rzeszowskiego (na podstawie umowy użyczenia dla Gminy Miasto Rzeszów),
- Przystanek osobowy Rzeszów Miłocin: wykonano: na terenie kolejowym: dojście do peronu, ogrodzenie, tablice informacyjne, zakres robót na terenie miejskim: dojście do peronu, zadane miejsca na rowery, oświetlenie,

- Przystanek osobowy Rzeszów Północny (Staromieście) wykonano: na terenie kolejowym: dojście do peronu, tablice informacyjne, zakres robót na terenie miejskim: dojście do peronu, zadane miejsca na rowery, oświetlenie,
- Przystanek osobowy Rzeszów Wschodni (Pobitno) wykonano: w całości na terenie kolejowym: dojście do peronu, zadane miejsca na rowery, oświetlenie, tablice informacyjne,
- Przystanek osobowy Rzeszów Baranówka LK 91, zakres robót wykonany w całości na terenie kolejowym: dojście do peronu, zadane miejsca na rowery, oświetlenie, tablice informacyjne,
- Przystanek osobowy Rzeszów Zwięczyca LK 106 - zakres robót: parking na 20 miejsc parkingowych, oświetlenie, ogrodzenie, odwodnienie, zadane stojaki rowerowe, tablica kierunkowa.

W 2024 roku wydatkowano na ww. realizację środki własne w wysokości 2 981 859,01 zł.

➤ MIEJSKI ZARZĄD DRÓG

W 2024 r. wybudowane zostało oświetlenie drogowe w ramach, których zamontowano 218 sztuk energooszczędnych opraw oświetleniowych LED, które zużywają o 27% mniej energii niż wysokoprężne źródła światła.

Dokonano również wymian opraw na LED w ramach umów na konserwację punktów świetlnych w ilości 182 szt., co pozwoliło obniżyć zużycie energii pobieranej przez te oprawy o 39 %.

➤ ZARZĄD TRANSPORTU MIEJSKIEGO W RZESZOWIE

„Promowanie strategii niskoemisyjnych, w tym wspieranie rozwoju miejskiego transportu multimodalnego. Wzrost konkurencyjności ofert transportu zbiorowego. Zastosowanie źródeł OZE dla wiat przystankowych”.

W 2024 r. realizowane były działania takie jak kampanie informacyjne i promocyjne:

- dzień zrównoważonego transportu w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności 2024 r, piknik i dzień otwarty w MPK
- dzień bez samochodu,
- wizyty grup szkolnych i przedszkolnych na Dworcu Lokalnym,
- wizyty studentów w Centrum Zarządzania Transportem.

KONTYNUACJA ZAKUPU EKOLOGICZNEGO TABORU AUTOBUSOWEGO

W latach 2024-2026 planowany jest zakup 20 szt. autobusów wodorowych – podpisana umowa na dofinansowanie nr 318/2024/Wn09/OA-TP/D z dnia 18.10.2024 r.

3. PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030

UCHWAŁA NR XVII/332/2019 RADY MIASTA RZESZÓW Z DNIA 27 SIERPNIA 2019 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PLANU ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030

W dniu 27 czerwca 2019 r., w ramach projektu Ministerstwa Środowiska „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” został przekazany Miejski Plan

Adaptacji dla miasta Rzeszowa. Projekt jest realizacją wskazań Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (SPA 2020), pierwszego rządowego dokumentu będącego odpowiedzią na wyzwania w zakresie adaptacji do zmian klimatu.

Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Rzeszowa do roku 2030 został przyjęty uchwałą Nr XVII/332/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 sierpnia 2019 r.

Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Rzeszowa do roku 2030 powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zmiany klimatu i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian.

Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji miasta do zmian klimatu, jakie powinny zostać osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach miasta, to jest w zakresie zdrowia publicznego/grup wrażliwych, gospodarki wodnej, transportu oraz turystyki w rozumieniu terenów rekreacyjnych w mieście.

Plan adaptacji ma na celu przystosowanie miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

Plan adaptacji zawiera część diagnostyczną, w której opisano zjawiska klimatyczne i ich pochodne wpływające na miasto, oceniono wrażliwość miasta na te zjawiska oraz możliwości w samodzielnym radzeniu sobie ze skutkami zmian klimatu.

W odpowiedzi na ryzyka zidentyfikowane w części diagnostycznej dokumentu określono działania adaptacyjne niezbędne do realizacji w celu zwiększenia odporności miasta na występujące aktualnie i przewidywane w przyszłości zjawiska.

Plan zawiera trzy rodzaje działań:

- działania informacyjno-edukacyjne,
- działania organizacyjne,
- działania techniczne.

W Planie adaptacji określono także zasady wdrożenia działań adaptacyjnych (podmioty odpowiedzialne, ramy finansowania, wskaźniki monitoringu, założenia dla ewaluacji oraz aktualizacji dokumentu).

3.1. DZIAŁANIA ADAPTACYJNE:

- **Stworzenie lokalnej bazy wiedzy o zagrożeniach i konsekwencjach tych zagrożeń (w tym o stratach w mieniu publicznym i prywatnym) związanych ze zmianami klimatu na terenie miasta Rzeszowa. Działanie o charakterze organizacyjnym.**

Horyzont czasowy realizacji działania: 2019 – 2030.

Zagadnienia związane ze zmianami klimatycznymi znajdują odzwierciedlenie w planach i procedurach działań nadzorowanych przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Urzędu Miasta Rzeszowa. Mówi o nich zarówno „Plan zarządzania kryzysowego dla Miasta Rzeszowa”, „Plan ochrony przeciwpowodziowej”, jak również różne procedury powiadamiania i alarmowania.

W „Planie zarządzania kryzysowego dla Miasta Rzeszowa” rozpisano procedury i schematy działania w przypadkach wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych, dla poszczególnych faz kryzysu – od prognozowania, poprzez działania prewencyjne, doraźne, po usuwanie skutków.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa posiada mapy podtopień i zagrożeń ze strony wód stuletnich i tysiącletnich. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa prowadzi także stały monitoring zdarzeń na terenie miasta Rzeszowa – zadanie to wykonują pracownicy Wydziału w godzinach pracy, dyżurni poza godzinami pracy oraz dyżurny Straży Miejskiej w Rzeszowie. Pośród wielu opcji, stworzonych grup powiadamiania i podmiotów zawiadamianych w razie wystąpienia określonego zagrożenia – są również komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne. Te działania bazują w całości na systemie eBOM. Operator dysponuje określonymi schematami działania i grupami powiadomień, przekazując stosowne komunikaty do właściwej grupy podmiotów.

Niezależnie od powyższego, regularnie i stale przekazywane są ostrzeżenia i komunikaty, które otrzymywane są drogą e-mailową z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, w tym te na temat zagrożenia silnymi opadami, podtopieniami, możliwością wezbrania rzek z przekroczeniem stanów ostrzegawczych oraz inne ostrzeżenia meteorologiczne – na temat zamieci śnieżnych, silnego wiatru czy wystąpienia upałów zagrażających życiu i zdrowiu. Komunikaty te przekazywane są bezzwłocznie ustalonym podmiotom i podawane do publicznej wiadomości (publikacja na stronach internetowych, komunikaty medialne, Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa). Wyznaczeni pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa mają również dostęp do Centralnej Aplikacji Raportującej (CAR), gdzie również zamieszczane są informacje o zdarzeniach o charakterze sytuacji kryzysowej.

W 2024 r. dokonano modernizacji stacji pomiarowych oraz przestrojenia systemu. Obecnie odczyt dokonywany jest na bieżąco, w czasie rzeczywistym, co pozwala na realne odwzorowanie rozwoju sytuacji oraz podejmowanie działań interwencyjnych i prewencyjnych:

➤ **Rozbudowa systemu prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Rzeszowie. Działanie o charakterze organizacyjnym.**

Horyzont czasowy realizacji działania: 2019 – 2021. Działanie zrealizowane.

- 1) System inteligentnie sterowanej retencji zbiornikowej wprowadzony został w ramach projektu pn.: „Porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie miasta Rzeszowa poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej - etap I”. System SIS-RZ zastosowano na grupie 6 zbiorników retencyjnych wód opadowych. Po przetestowaniu centralnego systemu będzie można dołączać do niego dowolnie dużą liczbę nowych zbiorników. Wartość zrealizowanych robót wyniosła 2 132 820 zł.
- 2) Na terenie miasta Rzeszowa prowadzony jest stały monitoring rzek, za pomocą systemu monitoringu MARIKO (System monitoringu i ostrzegania powodziowego miasta Rzeszowa).

Program opiera się na systemie wodowskazów, pokazujących aktualny stan wysokości rzeki/potoku wraz z podaniem progu ostrzegawczego i alarmowego. Po ich przekroczeniu, wdrażane są określone procedury – uruchomienie (w drodze Zarządzenia Prezydenta Miasta Rzeszowa) pogotowia przeciwpowodziowego lub alarmu powodziowego dla miasta Rzeszowa (trwa od uruchomienia Zarządzeniem, do odwołania w ten sam sposób, po ustąpieniu zagrożenia, nieprzerwanie w systemie 24/7).

Monitoring rzek prowadzony jest na bieżąco, podobnie jak przekazywanie sygnałów o konieczności podejmowania określonych działań i interwencji, dysponowanie sił i środków, dystrybucja worków i piasku w miejsca szczególnie zagrożone, organizowanie ich transportu i depozytu.

Do w/w systemu ma wgląd „każdy” (również z poziomu Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa), natomiast jedynie administrator (Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa) może dokonywać zestawień i wydruków za określone przedziały czasowe.

W 2024 r. dokonano modernizacji stacji pomiarowych oraz przestrojenia systemu.

➤ **Likwidacja pieców węglowych oraz zastąpienie ich podłączeniem do sieci ciepłowniczej w mieście Rzeszowie.**

Horyzont czasowy realizacji działania: 2019 – 2030.

W okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o. nie podłączyła do miejskiej sieci ciepłowniczej żadnych obiektów ze źródłami ogrzewania na paliwo stałe. Zrealizowała natomiast 36 nowych przyłączy do sieci ciepłowniczej (łączna długość sieci: 2,25 km; w tym: 21 budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz 15 obiektów komercyjnych o charakterze handlowo - usługowo-produkcyjnym). Kwota: 6 009 710 zł (w tym: środki własne 4 621 000, środki zewnętrzne: 1 388 710).

➤ **Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę kotłów zgodnie z tzw. uchwałą antysmogową sejmiku województwa podkarpackiego.**

Horyzont czasowy realizacji działania: 2019 – 2027.

- 1) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie realizuje Program „Czyste powietrze”, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie, m.in. na likwidację źródeł ciepła na paliwo stałe oraz wymianę na ekologiczne źródła ogrzewania.

W okresie sprawozdawczym w ramach w/w Programu wymieniono na terenie miasta 105 kotłów na paliwo stałe. Koszty: 5 126 262,35 zł.

Z dniem 30 września 2022 r. Gmina Miasto Rzeszów podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej w Rzeszowie dot. utworzenia gminnego

punktu konsultacyjno – informacyjnego programu „Czyste Powietrze” przy Wydziale Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Rzeszowa, celem efektywniejszego wykorzystania potencjału programu.

- 2) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie realizuje Program „Ciepłe Mieszkanie”, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie na wymianę nieefektywnego źródła ciepła na paliwa stałe na inne bardziej ekologiczne systemy lub podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego systemu ogrzewania. W okresie 4 sprawozdawczym w ramach w/w Programu wymieniono na terenie miasta 9 źródeł ciepła. Koszty: 114 551, 15 zł.

Z dniem 16.02.2023 r. Gmina Miasto Rzeszów podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej w Rzeszowie dot. utworzenia gminnego punktu konsultacyjno – informacyjnego programu „Ciepłe mieszkanie” przy Wydziale Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Rzeszowa, celem efektywniejszego wykorzystania potencjału programu.

3.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (TERMOMODERNIZACJA) BUDYNKÓW MIESZKALNYCH (GMINNYCH I WSPÓLNOTOWYCH) NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Rzeszowa w 2024 r. zakończył realizację zadań w ramach, których zostały wykonane instalacje PV:

- Budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Skrajna 1 wraz z zapleczem i rozbudową pomieszczeń przedszkola – wartość instalacji PV – 281 364,80 zł – środki własne,
- Budowa hali sportowej przy I LO – wartość instalacji PV – 193 681,10 zł, środki własne.

3.3. ROZWÓJ SIECI ŚCIEŻEK ROWEROWYCH.

W okresie objętym sprawozdaniem:

- Miejski Zarząd Dróg w Rzeszowie, wykonał 1,410 km ścieżek rowerowych. Realizacja ścieżek związana była z zadaniami:
 - budowa drogi 45 KZ na osiedlu Staromieście Ogrody od drogi 44 KL (ul. Niecia) do drogi 46 KZ,
 - budowa drogi dojazdowej do osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Miłocińska – Tarnowska (Parkowa) – etap II,
 - wykonanie drogi dla pieszych i rowerów przy ul. Plenerowej w ramach zadania budżetowego pn. „Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miasta Rzeszowa.
- Zarząd Zieleni Miejskiej w Rzeszowie wykonał zadanie:
 - budowa ścieżki rowerowej – lewa strona rzeki Wisłok od mostu Lwowskiego – realizacja: 2023-2024 r. Opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie pozwoleń – plan finansowy 2024 - 154 150 zł; wydatkowano w 2024 r. – 153 921,66 zł.

3.4. REKREACYJNO-SPORTOWE ZAGOSPODAROWYWANIE TERENÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM AKWENÓW I TERENÓW PRZYBRZEŻNYCH ZALEWU RZESZOWSKIEGO I RZEKI WIŚŁOK

Horyzont czasowy realizacji działania: 2024 - 2026.

- Zarząd Zieleni Miejskiej w Rzeszowie, w roku sprawozdawczym zrealizował 2 zadania:
 - Wiśłok - zielona strefa wypoczynku - realizacja: 2024 r. – 2025 r. na łączną kwotę 2 714 817,00 zł (zgodnie z planem finansowym), kwota wydatkowana w 2024 r. – 12 693,00 zł. W ramach zadania zlecono opracowanie mapy do celów projektowych i prawnych, opracowanie operatu wodnoprawnego i wykonanie dokumentacji projektowej na ciągi piesze. Dokonano również opłat administracyjnych na cele związane z uzyskaniem pozwolenia wodnoprawnego. W 2024 r. wybrano wykonawcę zadania inwestycyjnego i podpisano umowę na kwotę 2 701 223,91 zł. Do końca 2024 r. wykonał on nasadzenia, alejki żwirowe, dostarczył część elementów małej architektury, przygotował materiał do wykonania strefy piaskowej.
 - Renowacja terenu przyrodniczego w Rzeszowie – działania ochronne w rezerwacie przyrody Lisia Góra i jego otulinie, w dn. 25.09.2024 r. została podpisana umowa na kwotę 99 015,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wymaganych pozwoleń i uzgodnień na budowę Ekoparku na terenie otuliny rezerwatu przyrody Lisia Góra. Obecnie trwają prace związane z wykonaniem umowy - realizacja 2024- 2025. Plan finansowy na 2024 r. – 100 000,00 zł, wydatkowano w 2024 r 93,90 na opłaty administracyjne związane z zakupem map.

3.5. ROZWÓJ SYSTEMU BŁĘKITNO-ZIELONEJ INFRASTRUKTURY NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.

Horyzont czasowy realizacji działania: 2027 – 2030.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Rzeszowie, w charakter działania wpisuje się siedem zadań:

- 1) ARKADIA- zielona strefa wypoczynku dla juniora i seniora przy ul. Jachowicza– plan finansowy na 2024 r. – 391 000,00 zł; wydatkowano w 2024 r. – 390 617,69 zł. W ramach zadania zamontowano elementy zabawowe- 5 szt. wraz z nawierzchnią 6 bezpieczną z piasku, 6 szt. ławek, 4 szt. koszy na śmieci, stojaki rowerowe, tablice informacyjne i 2 kpl. zadaszenia przeciwsłonecznego. Utwardzono nawierzchnię kostką i płytami betonowymi oraz nasadzono 1305 szt. roślin ozdobnych.
- 2) Rewitalizacja parku Sybiraków – plan finansowy na 2024 r. – 513 436,00 zł; wydatkowano w 2024 r. – 513 336,82 zł. W ramach zadania zmodernizowano istniejący plac zabaw poprzez montaż urządzenia zabawowego - 1 kpl., urządzenia sprawnościowego - 1 kpl., zestawu huśtawek - 1 kpl. i piaskownicy. Zamontowano nowe ławki z oparciem - 8 szt., stojaki rowerowe - 4 szt., kosze na śmieci - 4 szt., tablice regulaminowe - 2 szt. W części sportowej obiektu zamontowano urządzenia street workout - 2 kpl. i 2 bramki piłkarskie. W części wypoczynkowej nasadzono 1533 szt. roślin ozdobnych, zainstalowano 8 kpl. pergoli ogrodowej oraz 20 szt. ozdobnych słupków drewnianych. Ponadto, założono 50 m² łąki kwietnej i 655 m² trawnika.

- 3) Budowa ogrodów kieszonkowych w Rzeszowie – plan finansowy na 2024 r. – 1 000 000,00 zł; wydatkowano ze środków własnych w 2024 r. – 849 425,48 zł. W ramach zadania stworzono nowe miejsca rekreacji przy ul. Tarnowskiej (zamontowano elementy małej architektury: ławki z oparciem - 4 szt., ławkoleżak - 3 szt., parklety - 3 szt., obręcze z huśtawkami wahadłowymi - 3 szt., podświetlane pergole z huśtawką - 3 szt., kosze na śmieci - 4 szt., tablica regulaminowa - 2 szt., tablice edukacyjne i informacyjne - 3 szt., zadaszenie przeciwsłoneczne - 2 szt., stojak na rowery - 5 szt., trampoliny - 5 szt., atlas zewnętrzny 4 - stanowiskowy - 2 kpl., dla ptaków - 10 szt., domki dla owadów - 9 szt., domki dla jeży - 4 szt., latarnie parkowe wraz z przyłączem - 5 szt., nawierzchnia naturalna z obrzeżami z listwy stalowej - 424 m.b., nasadzenia drzew - 5 szt., krzewów - 300 szt., bylin i traw - 1691 szt., roślin cebulowych - 500 szt., założono 348 m² łąki kwietnej, 3452 m² trawników i utworzono ogród deszczowy o pow. 370 m²). Przy ul. K. Wojtyły (wybudowano plac zabaw wraz ze strefą bezpieczeństwa, na którym zamontowano wieżę ze zjazdem linowym - 1 kpl., bujak - 2 szt. i drewniane kubiki - 6 szt. W strefie rekreacyjnej zamontowano elementy małej architektury tj. ławki z oparciem - 6 szt., ławki sportowe - 4 szt., tablice informacyjne i edukacyjne - 5 szt., kostki wiedzy - 4 szt., domki dla owadów - 3 szt., kosze na śmieci - 3 szt., stojaki na rowery - 6 szt. W strefie sportowej wykonano boisko o nawierzchni trawiastej o pow. 560 m², zamontowano 2 kpl. bramki do piłki nożnej, 102 m.b. i piłkochwyty o dł. 102 m.b. Teren został oświetlony 8 szt. latarni solarnych LED oraz utwardzono nawierzchnię wodoprzepuszczalną ciągi komunikacyjne. Wykonano również nasadzenia 3 szt. drzew, 60 szt. krzewów, 200 szt. bylin i traw ozdobnych, żywopłot wiklinowy i założono łąkę kwietną o pow. 60 m²). Przy ul. Szkolnej wykonano plac zabaw wraz ze strefą bezpieczeństwa, na którym zamontowano tyrolka, huśtawkę podwójną, wieżę typu linarium, urządzenie typu domek oraz dwa bujaki. Siłownię plenerową wyposażono w drabinkę, tor przeszkód, most linowy, równoważnię, drążki do podciągania i zestaw sprawnościowy. Ponadto zamontowano ławki z oparciem - 20 szt. siedzisko wypoczynkowe – leżak - 6 szt., kosze na śmieci - 10 szt., stojaki na rowery 7 - 8 szt., tablice informacyjne i edukacyjne - 8 szt., kostki wiedzy - 6 szt., domki dla owadów - 4 szt., budki dla jeży - 3 szt., budki dla ptaków - 8 szt. Stworzono strefę naturalistyczną z klasą terenową oraz stworzono scenę plenerową wyposażoną w miejsca do siedzenia w postaci ław i schodów terenowych. Cały obiekt oświetlono 25 szt. latarni parkowych wysokich, 12 szt. latarni niskich i 8 szt. punktami świetlnymi ziemnymi, a nawierzchnię utwardzono za pomocą drewnianych podestów i geokraty wypełnionej żwirem. Nasadzono 46 szt. drzew, 345 szt. krzewów oraz 1203 szt. bylin i traw ozdobnych, założono 225,5 m² łąki kwietnej i 2355,7 m² trawnika z siewu. Dokonano zapłaty w postaci zaliczek, które wypłacono ze środków własnych. Plan finansowy na 2025 r. – 8 000 000,00 zł. W 2025 r. planowane jest ukończenie ostatniego ogrodu kieszonkowego w rejonie ul. Kopisto i dokonanie zapłaty pozostałej kwoty za ogrody kieszonkowe w 4 lokalizacjach w wykorzystaniem środków dofinansowania z Polskiego Ładu na kwotę: 6 796 168,44 zł.
- 4) Budowa placu zabaw na osiedlu Staromieście – plan finansowy na 2024 r. – 2 060 000,00 zł w tym środki z dofinansowania Polski Ład – 1 999 000,00 zł.; kwota wydatkowana w 2024 r. – 1 637 206,26 zł, w tym dofinansowanie z Polskiego Ładu w wysokości: 1 588 744,95 zł a kwota ze środków własnych – 48 461,31 zł. W ramach zadania wybudowano nowy plac zabaw wyposażony w urządzenie sprawnościowe, zestaw zabawowy linowy, zestaw zabawowy statek, zestaw zabawowy domek, huśtawkę linową, huśtawkę wagową, zestaw zabawowy linowy ze zjeżdżalnią, tor przeszkód, piaskownicę, karuzelę, bujak, zestaw z podestem. Plac zabaw ogrodzono 123 mb. ogrodzenia drewnianego. Zamontowano elementu małej architektury w postaci ławek - 8 szt., leżaków - 8 szt., parkletów - 2 kpl., pergole - 2 szt., kosze na śmieci

- 4 szt., tablice informacyjne, edukacyjne i regulaminowe - 4 szt., kostki wiedzy - 2 szt., budki dla ptaków - 2 szt., domki dla owadów - 3 szt., żagiel zacieniający - 2 kpl. Zamontowano 2 szt. lamp oświetlenia solarne, wykonano suchą rzekę z kamieni ozdobnych o powierzchni 50 m² oraz utwardzono 75m² nawierzchni. Nasadzono 3141 szt. Roślin ozdobnych oraz założono łąkę kwietną o pow. 52 m².

- 5) Utworzenie niebieskiej łąki – plan finansowy na 2024 r. – 36 564,00 zł, kwota wydatkowana w 2024 r. 29 653,78 zł. W ramach zadania posadzono 1350 szt. bylin oraz wysiano nasiona roślin jednorocznych i wieloletnich na powierzchni 120 m².
- 6) Wykonanie łąki krokusowej i ogrodu motyli - plan na 2024 r. – 100 000,00 zł, kwota wydatkowana w 2024 r. 94 644,72 zł. W ramach zadania zagospodarowano część Parku Kultury i Wypoczynku poprzez stworzenie rabaty z roślin wabiących motyle. Nasadzono 151 szt. krzewów ozdobnych, 747 szt. bylin, 123 szt. traw ozdobnych i 30 szt. roślin cebulowych. Zamontowano 8 również 4 domki dla owadów. W drugim etapie zadania wykonano łąkę krokusową na terenie Placu Cichociemnych poprzez nasadzenie 34 500 szt. cebul krokusów.
- 7) Rewitalizacja parku na osiedlu Słocina - plan finansowy na 2024 r. – 1 220 445,00 zł, plan finansowy na 2025 r. – 1 250 000,00 zł; kwota wydatkowana w 2024 r. 414 497,70 zł w tym dofinansowanie ze środków UE – 373 047,93 zł, a kwota środków własnych wynosiła 41 449,77 zł. W ramach zadania podpisano umowę z wykonawcą na kwotę: 2 470 445,00 zł. Opracowano dokumentację projektową, uzyskano pozwolenie na budowę oraz pozwolenie konserwatorskie. Wykonano rozbiórkę istniejącej nawierzchni alejki wraz z jej utylizacją, demontaż istniejących latarni oraz elementów małej architektury, odmulenie dna stawu, wykonanie zasilania dla latarni wraz z fundamentami, wykonanie zasilania do podświetlania drzew i krzewów, zamontowano tablice informacyjne o dofinansowaniu, dostarczono i zamontowano części urządzeń zabawowych i siłowych, wykonano część nawierzchni bezpiecznej z piasku. W 2025 r. planowane jest ukończenie rewitalizacji parku.

Ponadto zadania zaplanowane do realizacji w 2025 r. w zakresie zielonej infrastruktury są następujące:

- Utworzenie parku kieszonkowego – w grudniu 2024 r. podpisano umowę z wykonawcą. Umowę zawarto na kwotę brutto 526 766,07 zł. Planowane prace przewidują odbetonowanie terenu parkingu przy siedzibie Estrady przy ul Jagiellońskiej i utworzenie terenu zieleni z licznymi nasadzeniami i małą architekturą. Zadanie jest dofinansowane ze środków UE.
- Utworzenie ogrodów deszczowych – w styczniu 2025 r. podpisano umowę z wykonawcą na kwotę 1 088 373,94 zł. Planowane prace przewidują zdjęcie nawierzchni uszczelnionych w obrębie ciągów pieszych i w pasach środkowych przy ulicach i założenie ogrodów deszczowych w 35 lokalizacjach na terenie miasta. Zadanie jest dofinansowane ze środków UE.
- Sad Owocowy na Baranówce – budowa paleniska, alejki wiśniowej i monitoringu – plan finansowy na 2025 r. – 250 000,00 zł.
- Stworzenie strefy relaksu – os. Mieszka I – plan finansowy na 2025 r. 400 000,00 zł.

3.6. PROGRAM „MAŁA RETENCJA” ORAZ PROGRAM „MAŁA RETENCJA 2.0”.

Innym działaniem, które wpisuje się w zadanie „Rozwój systemu błękitno – zielonej infrastruktury na obszarze miasta Rzeszowa” jest program „Mała retencja” oraz program „Mała retencja 2.0”.

W 2022 roku Urząd Miasta Rzeszowa rozpoczął pilotażowy program dotacyjny dla osób fizycznych na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z małą retencją, czyli wykonaniem systemu do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych. Wszelkie informacje zostały określone w uchwale Rady Miasta Rzeszowa nr LIV/1153/2022 z 23 listopada 2021 roku. Projekt zakłada możliwość realizacji przez mieszkańców miasta takich inwestycji jak: ogród deszczowy, oczko wodne, zakup i montaż zbiornika naziemnego 9 lub zbiornika podziemnego na deszczówkę. Od 15 czerwca 2023 roku obowiązuje Uchwała Nr LXXIX/1745/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r. z późn. zm. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na realizację zadań związanych z retencją wód opadowych na terenie Gminy Miasto Rzeszów pn. „Mała retencja 2.0”. Dofinansowanie stanowi uzupełnienie Uchwały Nr LIV/1153/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 listopada 2021 r. o pozostałe podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych w szczególności: wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorców oraz jednostki sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Nabór wniosków do programu Mała Retencja od pierwszego ogłoszenia cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców. W przeciągu ostatnich trzech lat (2022- 2024) do Urzędu wpłynęło prawie 600 wniosków, a dofinansowanych zostało około 400 inwestycji. W 2024 roku złożonych zostało 171 wniosków o udzielenie dotacji, podpisano 168 umów, a w terminie rozliczyło się 154 wnioskodawców (w ramach dotacji łącznie wypłacono 138 585,30 zł). Największa część wniosków dotyczyła zbiorników naziemnych, co może wiązać się przede wszystkim z ich dostępnością, umiarkowanymi cenami, łatwością montażu oraz dużą różnorodnością wariantów pod względem pojemnościowym i wizualnym. Mając na uwadze duże zainteresowanie oraz liczne zapytania mieszkańców planowana jest kontynuacja programu w następnych latach.

ZESTAWIENIE REALIZOWANYCH INWESTYCJI Z PROGRAMU „MAŁA RETENCJA” W LATACH 2022-2024:

Inwestycja / Rok	Zbiorniki naziemne	Zbiorniki podziemne	Oczka wodne	Ogrody deszczowe
2022	90	1	1	1
2023	124	6	1	2
2024	149	2	2	1
Suma	363	9	4	4

Brak jest szczegółowych statystyk na temat całkowitej pojemności zamontowanych zbiorników, jednak mając na względzie zapisy Regulaminu udzielania dotacji, gdzie minimalna pojemność dla inwestycji polegającej na montażu zbiornika naziemnego wynosi 500 litrów, a w przypadku zbiornika podziemnego 2000 litrów, zrealizowane inwestycje retencjonują co najmniej 183 300 litrów wody deszczowej przy minimum jednym pełnym zapełnieniu w sezonie.

Analizując złożone wnioski do programu „Mała retencja 2.0” dotacja została udzielona na realizację zbiorników naziemnych na deszczówkę oraz studni chłonnych:

**ZESTAWIENIE REALIZOWANYCH INWESTYCJI Z PROGRAMU „MAŁA RETENCJA 2.0”
W LATACH 2023-2024:**

Inwestycja / Rok	Zbiorniki naziemne	Studnie chłonne
2023	4	1
2024	6	0
Suma	10	1

W 2024 roku 7 podmiotów wnioskowało o dotację, umowę podpisano z 6 podmiotami. Dotacja w wysokości 9662,79 zł została przeznaczona na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykorzystaniem systemów do gromadzenia wody deszczowej poprzez montaż zbiorników naziemnych. Łączna pojemność zamontowanych zbiorników w ramach programu „Mała retencja 2.0” zgodnie z przedłożonymi do rozliczenia wnioskami wyniosła 12 440 litrów.

Realizowane programy w perspektywie wielu lat będą miały ogromne znaczenie dla zachodzących zmian środowiskowych. Są to działania lokalne skierowane na konkretne, praktyczne rozwiązania mające duże znaczenie dla poprawy jakości życia oraz bezpieczeństwa ludzi i łagodzenia postępujących zmian klimatu takich jak niekorzystne zjawiska meteorologiczne tj. fale upałów i częste, gwałtowne ulew.

Ponadto, realizacja inwestycji z zakresu małej retencji wpłynie pozytywnie na utrzymanie naturalnego poziomu wód opadowych, poprawę lokalnego mikroklimatu czy ograniczenia wykorzystania wody pitnej do podlewania i celów gospodarczych. Ponadto, w ramach działań promujących program został wydany poradnik „Jak wykorzystać deszczówkę”, w którym w zwięzły i przejrzysty sposób opisano rolę małej retencji, przedstawiono rodzaje inwestycji podlegające dofinansowaniu, wyszczególniono co warto sprawdzić przed rozpoczęciem realizacji inwestycji oraz na jakich zasadach będzie przyznawana dotacja. Poradnik dostępny jest w formie papierowej w Wydziale Klimatu i Środowiska oraz w formie elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa.

Od 2020 roku działania z zakresu małej retencji obejmują również realizację przez Urząd Miasta Rzeszowa inwestycji wprowadzających infrastrukturę do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych przy jednostkach organizacyjnych, które mają szczególne znaczenie ze względu na realizowane w tych miejscach coroczne nasadzenia zieleni. Działania te wzajemnie się uzupełniają i wpisują w miejską sieć zielono-niebieskiej infrastruktury, tworząc kompleksowy system działający jak gąbka, która wykorzystuje wody opadowe w miejscach, w których tworzone są przestrzenie zielone poprawiające jakość powietrza, łagodzące zjawisko miejskiej wyspy ciepła i stanowiące miejsca rekreacji i odpoczynku dla mieszkańców. W ramach inwestycji przy jednostkach organizacyjnych montowane są zbiorniki naziemne na deszczówkę o pojemności od 500 do 1000 litrów.

Ponadto, na terenie Zespołu Szkół Agropredsiębiorczości sfinansowano wykonanie ogrodu 11 deszczowego. Zadanie dot. zakupu zbiorników dla jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta, w tym m.in. dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, domów pomocy społecznej w latach 2022-2023 realizowane było przy współfinansowaniu przez WFOŚiGW w Rzeszowie w ramach realizacji zadania z zakresu edukacji ekologicznej pn. „Program edukacji ekologicznej w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu”, który skierowany jest do uczniów, mieszkańców oraz pracowników, którzy mogą zapoznać się z treścią tablicy oraz wykorzystać zgromadzoną w zbiorniku wodę m.in. do podlewania istniejących przestrzeni zielonych (zieleńców, nasadzeń, ogrodów itp.). Dzięki współpracy z Funduszem udało się zakupić i zamontować zbiorniki i tablice edukacyjne w 25 placówkach objętych wnioskiem (12 w 2022 r.; 13 w 2023 r.). W 2024 roku Gmina Miasto Rzeszów, w całości ze środków własnych, zrealizowała zadanie poprzez montaż zbiorników naziemnych oraz tablic edukacyjnych przy 13 przedszkolach publicznych z terenu Rzeszowa oraz montaż zbiorników przy 3 Rzeszowskich Domach Kultury. Program będzie kontynuowany również w kolejnych latach. Łącznie w latach 2022-2024 w placówkach zamontowano 62 zbiorniki o łącznej pojemności 57 200 litrów.

3.7. POPRAWA STANU TECHNICZNEGO ROWÓW, POTOKÓW I RZEK, POD KĄTEM KONIECZNOŚCI ICH ODBUDOWY I PRZEBUDOWY, W CELU POPRAWY ICH NATURALNEJ RETENCJI

Horyzont czasowy realizacji działania: 2022-2024.

- 1) Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Rzeszowa zrealizował w roku sprawozdawczym zadanie: „Bieżąca konserwacja i utrzymanie rowów odwadniających będących w utrzymaniu Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Rzeszowa zlokalizowanych na terenie miasta Rzeszowa”. Długość otwartego systemu kanalizacji – 21,412 km. Koszt realizacji – 308 000,00 zł (w całości z budżetu własnego).

W ramach umowy prowadzone były prace utrzymaniowe polegające na koszeniu traw ze skarp i dna rowów, przycinaniu skarp, odmulaniu dna rowów oraz zbieraniu zanieczyszczeń z koryt, a w razie potrzeby pełnienie dyżurów w czasie burzy i deszczów nawalnych. Powyższe działania były zaplanowane i wykonywane na bieżąco zgodnie z harmonogramem.

Działania związane z konserwacją i bieżącym utrzymaniem rowów odwadniających zwiększają atrakcyjność Rzeszowa poprzez poprawę stanu środowiska i podniesienie potencjału adaptacyjnego z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju w warunkach zmieniającego się klimatu.

- 2) Wydział Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Rzeszowa zajmuje się konserwacją rowów melioracyjnych będących własnością Gminy Miasto Rzeszów w ramach zadania pn.: „Usługa polegająca na bieżącej konserwacji rowów melioracyjnych na terenie miasta Rzeszowa”. Do konserwacji bieżącej w 2024 r. ujęto 20,1 km rowów (w osiedlach: Budziwój, Zalesie, Słocina, Załęże, Wilkowyja Północ, Biała, Przybyszówka, Miłocin, Pogwizdów) za kwotę 177 633,72 zł (w całości budżet własny).

Prace polegały na koszeniu traw i porostów na skarpach rowów, odmulaniu dna rowów i przepustów, hakowaniu roślin korzeniących się w dnie, wycince drzew i zakrzaczeń, zbieraniu 12 odpadów komunalnych, usuwaniu tam bobrowych, usuwaniu z koryt rowów zatorów, gałęzi

i różnych odpadów. Roboty te wykonywał Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Rzeszowie, wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego. Prace zostały odebrane w dniu 08.10.2024 r. Dzięki wykonaniu konserwacji urządzeń melioracji wodnych – rowów melioracyjnych na terenie miasta Rzeszowa, rowy są drożne i zapobiegają lokalnym podtopieniom.

Ponadto, w 2024 r. Miejska Spółka Wodna Rzeszów otrzymała dotację celową z budżetu Gminy Miasto Rzeszów na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych oraz konserwację i renowację rowów melioracyjnych wraz z budowlami w wysokości 70 tys. zł. W ramach powyższej dotacji Miejska Spółka Wodna Rzeszów utrzymywała w 2024 r. dodatkowo 10,7 km rowów melioracyjnych objętych działalnością spółki.

3) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie w okresie objętym sprawozdaniem wykonał prace na łączną kwotę 6 308 910, 61 zł (koszty poniesione z własnego budżetu – 1 563 204, 23 zł, źródła pozyskanych zewnętrznych środków finansowych – 4 745 706, 38 zł), które obejmowały zadania:

- „Konserwacja bieżąca potoku Przyrwa w km 0+000-10+900 w m. Rzeszów” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy, ręczne usuwanie namułu z cieków,
- „Konserwacja bieżąca potoku Młynówka w km 0+000-10+400 w m. Rzeszów, Maława, Krasne” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy,
- „Konserwacja potoku Strug w km 0+000-8+200 w m. Rzeszów, Tyczyn” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy,
- „Konserwacja potoku Czekaj w km 0+315-1+545, potoku Matysówka w km 0+000-2+345, potoku Paryja w km 0+000-4+570 w m. Rzeszów” - dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy, odcinkowe oczyszczenie betonowego umocnienia z naniesionego mułu, rozbiórka zatorów, wycinka zakrzaczeń.
- Utrzymanie trwałości projektu dla zadania „Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego Rzeszów na rzece Wisłok” – odmulenie dna zbiornika wodnego.
- Awaryjne usuwanie obumarłych konarów drzewa rosnącego w korycie potoku Przyrwa przy ul. Partyzantów w Rzeszowie.

Ponadto regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie realizuje zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w oparciu o Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (dalej: „PZRP”, który stanowi najważniejszy dokument planistyczny w zakresie gospodarki wodnej dla obszaru dorzecza Wisły oraz na podstawie Programu Planowanych Inwestycji w Gospodarcę Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej: „PPI”). W powyższych dokumentach planistycznych zostały ujęte następujące działania inwestycyjne:

- „Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug. Strug – etap I – odcinkowa przebudowa - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Strug na długości 8,62 km na terenie miejscowości: Rzeszów, gm. Rzeszów, Tyczyn, gm. Tyczyn, woj. podkarpackie” (W_GWW_1906). W grudniu 2024 zakończono realizację zadania.
- „Zabezpieczenie przed powodzią terenów zlokalizowanych w zlewni potoku Młynówka na terenie gminy Miasto Rzeszów oraz Gminy Krasne, woj. podkarpackie” (W_GWW_1908). Planowana data zakończenia inwestycji to rok 2030, obecnie inwestycja posiada wydaną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

- „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w zlewni rzeki m.in. Malawka, Przyrwa, Matysówka, Mikośka, Paryja, Czekaj, Hermanówka i inne poprzez kompleksową realizację działań w zakresie odcinkowego: kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego koryta cieku, budowy obwałowań, budowy murów oporowych, budowy zbiorników wodnych” (W_GWW_3017). Obecnie dla cieku Matysówka przygotowano dokumentację przedprojektową oraz KIP. Planowana data zakończenia inwestycji to rok 2028.
- „Koncepcja Zabezpieczenia przeciwpowodziowego w zlewni rzeki Wisłok poprzez budowę zbiorników przeciwpowodziowych” (W_GWW_3018). Nie rozpoczęto realizacji inwestycji.
 - „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w zlewni potoku Młynówka poprzez kompleksową realizację działań w zakresie odcinkowego: kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego koryta cieku, budowy obwałowań, budowy murów oporowych, budowy zbiorników wodnych” (W_GWW_3034). Nie rozpoczęto realizacji inwestycji.
- „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w zlewni rzeki Strug i potoku Hermanówka poprzez kompleksową realizację działań w zakresie odcinkowego: kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego koryta cieku, budowy obwałowań, budowy murów oporowych, budowy zbiorników wodnych” (W_GWW_3035). Nie rozpoczęto realizacji inwestycji.

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Rzeszowa w ramach zadania pn.: „Przebudowa rowu odwadniającego W-2-8 w rejonie ul. Porąbki” zakończył opracowywanie dokumentacji projektowej, wykonanie za 2024 r. – 54 735, 00 zł (środki własne).

3.8. BUDOWA/MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEJ KANALIZACJI DESZCZOWEJ W CELU PRZYSTOSOWANIA JEJ DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU.

Horyzont czasowy realizacji działania: 2026 – 2028.

W roku objętym sprawozdaniem, Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Rzeszowa zrealizował następujące zadania, wpisujące się w charakter działania:

- Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Antoniego Gromskiego – wykonanie 2024: 100,60 m, 322 343,00 zł (pożyczka ze Spółdzielni Zodiak), zbiorniki retencyjne o pojemności V=37,72 m³ – 2 szt.
- Utwardzenie terenu w rejonie ul. ks. Kazimierza Guzego – wykonanie 2024: 238 m, 468 261,00 zł (środki własne). Zrealizowano roboty budowlane polegające na wykonaniu kanalizacji deszczowej średnicy 40 cm o długości 233 m, kanalizacji średnicy 20 cm o długości 5 m, 3 studni średnicy 1,20 m oraz 9 studni średnicy 1 m. Roboty zgłoszono do odbioru końcowego.

4. PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2011-2032

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miasto Rzeszów na lata 2011 – 2032” został przyjęty uchwałą Nr VIII/136/2011 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 29 marca 2011 r., a następnie zmieniony uchwałą Nr XI/240/2011 Rady Miasta Rzeszowa z 31 maja 2011 r., uchwałą Nr XXIII/485/2011 Rady Miasta Rzeszowa z 28 grudnia 2011 r., uchwałą Nr XLIV/842/2012

Rady Miasta Rzeszowa z 18 grudnia 2012 r., uchwałą Nr XLVIII/1265/2014 z 28 stycznia 2014 r., uchwałą Nr IX/171/2015 z 28 kwietnia 2015 r., uchwałą Nr XXV/554/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r., uchwałą Nr XLI/885/2017 z dnia 28 marca 2017 r., uchwałą Nr LXV/1542/2018 z dnia 25 września 2018 r., uchwałą Nr XV/276/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 18 czerwca 2019 r., uchwałą Nr XXXI/626/2020 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 28 kwietnia 2020, uchwałą Nr XLV/968/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 kwietnia 2021 r., uchwałą Nr LXII/1318/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 kwietnia 2022 r., uchwałą Nr LXXIX/1746/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r. oraz Uchwałą Nr VII/65/2024 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 czerwca 2024 r.

Podstawą do opracowania Programu była przeprowadzona w roku 2010 na terenie miasta Rzeszowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest.

Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest określona w w/w Programie, która przeznaczona jest do usunięcia to 6 021,298 ton (Mg).

W ramach realizacji Programu, od 2011 r. na terenie miasta Rzeszowa prowadzone są prace związane z demontażem azbestu z budynków oraz odbiorem odpadów azbestowych zgromadzonych luzem na posesjach.

Mieszkańcy nie ponoszą kosztów związanych z realizacją w/w prac. Całkowita ilość azbestu przekazana do unieszkodliwienia na składowisko odpadów niebezpiecznych w latach 2011-2024 wyniosła 2 841,882 ton.

W 2024 r. zdemontowano z budynków i usunięto łącznie 78,88 Mg wyrobów azbestowych. Stopień wykonania uchwały z dnia 29 marca 2011 r. Nr VIII/136/2011 ze zmianami wynosi ok. 47%.

5. AKTUALIZACJA ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2026

„Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” została przyjęta [**UCHWAŁĄ RADY MIASTA RZESZOWA NR XC/1974/2023 Z DNIA 12.12.2023 R.**](#)

W celu opracowania „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” zwanego dalej Planem, Oddział Energetyki Wydziału Klimatu i Środowiska UM Rzeszowa podjął następujące działania, mające na celu optymalizację zużycia energii oraz zmniejszenie kosztów wynikających z tego tytułu:

- systematyczna budowa nowych instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej będących w zarządzie Urzędu Miasta Rzeszowa. Dzięki temu aktualnie funkcjonuje 80 instalacji fotowoltaicznych o sumarycznej mocy 1489,4 kW.
- monitorowanie na bieżąco ilości zużywanej energii w budynkach miejskich, prowadzenie oceny energochłonności budynków,
- w 9 budynkach zamontowano układy kompensacyjne mające na celu redukcję mocy biernej, ponosząc koszty 130 000,00 zł. Oszczędności z tego tytułu w pierwszym roku pracy tych urządzeń wyniosą około 250 000 zł. Prowadzone analizy zużycia energii elektrycznej w budynkach miejskich wskazują na kolejne obiekty, w których należy zastosować to rozwiązanie,
- wskazywanie budynków przeznaczonych do wykonania termomodernizacji,

- współpraca z Politechniką Rzeszowską przy opracowywaniu koncepcji projektu tzw. „Mikrosieci energetycznej” mającego na celu zbilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną sąsiadujących budynków z ich sumarycznymi możliwościami produkowania energii z instalacji fotowoltaicznych. Wdrożenie projektu pozwoli na optymalne wykorzystanie możliwości budynków do produkcji energii a docelowo na budowę mikroobszarów niezależnych energetycznie,
- budowa koncepcji systemu zarządzania energią w budynkach miejskich prowadzona we współpracy z podmiotami posiadającymi sprawdzoną innowacyjną technologię i doświadczenie w tym zakresie,
- prowadzenie szkoleń, zebrań, budowanie świadomości u mieszkańców Rzeszowa o konieczności optymalizacji wykorzystania energii, propagowanie dbałości o czyste powietrze przez ekspertów realizujących projekt LIFE we współpracy z Urzędem Marszałkowskim województwa podkarpackiego.

„Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną energią elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rzeszowa” będzie ponownie opracowywana w 2026 r.

6. AGLOMERACJA RZESZÓW

WYZNACZONA W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH, NA PODSTAWIE USTAWY PRAWO WODNE - UCHWAŁA NR LXXXIII/1798/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 11 LIPCA 2023 R. ZMIENIAJĄCA UCHWAŁĘ W SPRAWIE WYZNACZENIA AGLOMERACJI RZESZÓW, ZOSTAŁA OPUBLIKOWANA W DZIENNIKU URZĘDOWYM WOJ. PODKARPACKIEGO Z 19 LIPCA 2023 R. POZ. 3629.

Aglomeracja Rzeszów została wyznaczona uchwałą Rady Miasta Rzeszowa Nr XLI/851/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rzeszów (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z dnia 13 stycznia 2021 r. poz. 186).

Swoim zasięgiem obejmuje Rzeszów, część gminy Krasne, część gminy Trzebownisko oraz część gminy Tyczyn. Zgodnie z definicją zawartą w art. 86 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne aglomeracja to teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

W przypadku aglomeracji Rzeszów, ścieki z całego obszaru są odprowadzane do oczyszczalni ścieków komunalnych w Rzeszowie.

Zgodnie z art. 92 ustawy Prawo wodne, prezydent miasta, dokonuje przeglądu granic aglomeracji co dwa lata. W wyniku przeglądu dokonanego w 2022 r. ustalono, że z uwagi na zmianę granic administracyjnych miasta Rzeszowa, która dokonała się w styczniu 2021 r., konieczna jest zmiana granic aglomeracji. Zasadnym było włączenie obszaru przyłączonego sołectwa Pogwizdów Nowy w granice aglomeracji. Ścieki komunalne z obszaru aktualnie osiedla Pogwizdów przekierowane zostały do oczyszczalni ścieków w Rzeszowie. Jednocześnie skorygowano granice aglomeracji na terenie gminy Krasne i gminy Tyczyn, gdzie wyłączono zostały tereny nieobsługiwane zbiorczym systemem odprowadzania ścieków komunalnych, wyposażone w zbiorniki bezodpływowe, na których nie ma sieci kanalizacji sanitarnej i nie jest ona planowana do budowy. Konsekwencją tych zmian było także określenie wskaźnika RLM (równoważnej liczby mieszkańców) dla całej aglomeracji.

Zgodnie z art. 87 ust. 3 ustawy Prawo wodne, zmiana obszaru i granic aglomeracji Rzeszów została poprzedzona zawarciem w dniu 1 czerwca 2023 r. porozumienia międzygminnego, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Woj. Podkarpackiego z dnia 26.06.2023 r. poz. 3230, którego treść stanowił załącznik do Uchwały Nr LXXIX/1742/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie zawarcia Porozumienia międzygminnego dotyczącego współdziałania gmin wchodzących w skład aglomeracji Rzeszów przy realizacji zadania polegającego na zmianie obszaru i granic aglomeracji Rzeszów. Zgodnie z art. 87 ust. 4 ustawy Prawo wodne, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rzeszów uzyskał pozytywne uzgodnienie przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Rzeszowie oraz Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Prace prowadzone były przez Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa.

XV. ROZDZIAŁ XV. TRANSPORT ZBIOROWY I ELEKTROMOBILNOŚĆ

1. PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO

UCHWAŁA NR XLIII/901/2021 Z DNIA 23 LUTEGO 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „PLANU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO”.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. 2011 nr 5 poz. 13), miasta spełniające określone kryteria demograficzne zostały zobowiązane do przyjęcia w drodze uchwały planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, obejmującego sieć komunikacyjną, której są organizatorem. Rada Miasta Rzeszowa zobligowana została więc do uchwalenia planu transportowego (i konsekwentnie jego aktualizacji), dotyczącego komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego w Rzeszowie.

Plan transportowy sporządzony został dla obszaru Gminy Miasto Rzeszów oraz gmin, które na mocy porozumień dwustronnych powierzyły zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Rzeszów. Miasto podpisało takie porozumienia z gminami Lubenia, Łańcut, Tyczyn, Świlcza, Boguchwała i Krasne.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego został przygotowany zgodnie ze strategią zrównoważonego rozwoju transportu, której podstawą jest uznanie istotnego znaczenia mobilności dla rozwoju społeczno-gospodarczego i dążenie do ograniczenia negatywnych następstw rozwoju motoryzacji indywidualnej.

W planie sprecyzowano główne kierunki działań ZTM, obejmujące funkcjonowanie przyjaznych dla środowiska form zbiorowego transportu publicznego oraz integracji komunikacji miejskiej w

ramach całego systemu mobilności miejskiej. Uwzględniając, że spaliny samochodowe są bardziej szkodliwe dla mieszkańców niż zanieczyszczenia przemysłowe ze względu na fakt ich dużych stężeń na niewielkich wysokościach, Zarząd Transportu Miejskiego kontynuuje odnowę taboru miejskiej komunikacji.

Zmierzamy do dalszej poprawy komfortu podróży pasażerów poprzez:

- podniesienie atrakcyjności oferty przewozowej poprzez jej optymalizację –dostosowanie do wielkości popytu,
- zwiększenie efektywności realizowanych przewozów,
- lepsze gospodarowanie taborom poprzez maksymalne wykorzystanie autobusów zero i niskoemisyjnych,

Realizowane są zasady rozwoju i funkcjonowania infrastruktury paliw alternatywnych w Polsce, nałożone na jednostki samorządu terytorialnego Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 317 z późn. zm.), transponującą do polskiego systemu prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz. Urz. UE z dnia 28 października 2014 r., poz. L. 307/1), która wprowadziła wymóg zlecenia świadczenia usług komunikacji miejskiej wyłącznie podmiotom, u których udział autobusów zeroemisyjnych we flocie użytkowanych pojazdów w tym transporcie wyniesie co najmniej 30 %. Nowelizacja wchodzi w życie od 1 stycznia 2026 r.

W 2024 r. wykonana przez operatora – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Rzeszów Sp. z o.o. w Rzeszowie – praca przewozowa wyniosła 10 993 456,993 wzkm.

Do obsługi siatki połączeń, w godzinach szczytów transportowych dysponowano średnio 185 pojazdami. Przewiezionych zostało 27 089,7 tys pasażerów i zanotowano w stosunku do roku poprzedniego blisko 5 % wzrost ilości podróży.

XVI. ROZDZIAŁ XVI. STRATEGIA ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

UCHWAŁA NR LXVI/1571/2018 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 16 PAŹDZIERNIKA 2018 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI STRATEGII ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO.

Przyjęta Strategia ZIT stanowi aktualizację dokumentu uchwalonego w sierpniu 2017 r. (sporządzoną z uwagi m.in. na zmiany w przepisach prawnych, zmiany granic miasta czy rozszerzenie katalogu projektów przewidzianych do realizacji) i umożliwia ubieganie się oraz uzyskanie dofinansowania dla projektów realizowanych z udziałem Gminy Miasto Rzeszów na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Strategia ZIT obowiązywała do końca 2023 r., realizacja projektów przewidzianych w tym dokumencie została w tym okresie zakończona (obecnie – z wyjątkiem projektu dot. wymiany źródeł ciepła, którego obejmuje aktualnie tzw. kontrola po złożeniu wniosku o płatność końcową - znajdują się one w okresie trwałości lub w 2024 r. okres trwałości już upłynął).

W 2024 r. Stowarzyszenie ROF prowadziło prace związane z opracowaniem nowego dokumentu pod tą samą nazwą, z okresem obowiązywania do 2030 r.

W 2024 r. trwała realizacja i/lub rozliczanie projektów rozpoczętych wcześniej (rewitalizacja, transport publiczny, ciepłownictwo i wymiana źródeł ciepła). Złożono wnioski o płatność końcową i rozliczano projekty pn. „Integracja różnych form publicznego transportu zbiorowego w Rzeszowie” i „Rozbudowa systemu transportu publicznego w Rzeszowie”. Oba były realizowane z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

Dokonano otwarcia Rzeszowskiego Centrum Komunikacyjnego który stanowi węzeł przesiadkowy zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie dworca PKP Rzeszów Główny. Jest to jedna z największych inwestycji infrastrukturalnych w Rzeszowie, mająca na celu integrację różnych środków transportu i poprawę jakości komunikacji miejskiej.

W części podziemnej zbudowano parking typu "Kiss and Ride" z 110 miejscami postojowymi, w tym 15 przeznaczonych dla taksówek. Parking wyposażono w wiatę rowerową oraz instalację fotowoltaiczną na dachu. Na powierzchni powstały perony i stanowiska autobusowe, wyposażone w zadaszenia, wiaty, tablice informacyjne i biletomaty. Przewidziano również stanowiska do ładowania autobusów elektrycznych. Celem Rzeszowskiego Centrum Komunikacyjnego jest stworzenie węzła transportowego, który ułatwi mieszkańcom i podróżnym korzystanie z różnych środków transportu.

XVII. ROZDZIAŁ XVII. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

1. PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025

UCHWAŁA NR LXXIX/1740/2023 Z DNIA 23 MAJA 2023 R. RADY MIASTA RZESZOWA W SPRAWIE UCHWALENIA „PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025

Program został opracowany na podstawie zbadania stanu bezpieczeństwa miasta i oceny realizacji zadań oraz w oparciu o doświadczenia i efekty działań z lat poprzednich w tym zakresie, a także na podstawie analizy aktualnych potrzeb. Wskazano również nowe kierunki działań, gdyż wraz z postępem techniki powstały nowe zagrożenia. Obecnie mamy do czynienia z nowym rodzajem przestępstw związanych z Internetem i cyberprzestrzenią, elektroniczną bankowością i elektronicznymi środkami płatniczymi. Może również nastąpić przejmowanie tożsamości elektronicznej i kradzież danych osobowych lub elektronicznych baz danych. W związku z tym w Programie wskazano nowy obszar pn. „Bezpieczeństwo w sieci” oraz propozycje działań w tym zakresie. Program ma również na celu integrację instytucji oraz organizacji odpowiedzialnych za szeroko pojęte bezpieczeństwo, nie ingerując w ich suwerenność, dążąc do osiągnięcia pożądanego skutku poprzez działania skoordynowane i realizowane w sposób kompleksowy.

Głównym celem Programu jest poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz stworzenie optymalnego miejskiego systemu monitorowania, planowania i koordynacji działań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- 1) realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- 2) zapobieganie przestępczości i wykroczeniom w szkołach; podniesienie bezpieczeństwa uczniów,
- 3) ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych,
- 4) podniesienie gotowości jednostek PSP i OSP z terenu miasta w celu skuteczniejszej ochrony życia i mienia obywateli,
- 5) poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 6) kształtowanie bezpiecznych form zachowania młodzieży w miejscach publicznych,
- 7) wzrost poziomu bezpieczeństwa obywateli w miejscu zamieszkania,
- 8) popularyzację problematyki ochrony przeciwpożarowej wśród uczniów szkół podstawowych i średnich,
- 9) kształtowanie umiejętności prawidłowego postępowania w przypadku zagrożeń spowodowanych klęskami żywiołowymi,
- 10) ograniczenie ryzyka stania się ofiarą przestępstwa,
- 11) zapobieganie szerzeniu się patologii wśród dzieci i młodzieży.

Członkowie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Rzeszowa brali udział w posiedzeniach Zespołu Zarządzania Kryzysowego według swoich kompetencji, służąc doświadczeniem, doradztwem i wszelką możliwą pomocą. Działali w sytuacjach kryzysowych, wykazując się szybkością działania, adekwatnością przyjętych rozwiązań i elastycznością w dynamicznie zmieniającej się sytuacji.

W zimie, nadal pilne były kwestie zapewnienia ciepła, regularnego odśnieżania, zapewnienia pomocy dla potrzebujących. Oprócz zwyczajowo przyjętych już numerów alarmowych do służb i jednostek Miasta, zorganizowano pomoc w okresie zimowym. Osoby potrzebujące mogli korzystać z noclegowni, jadłodajni, pomocy osób funkcyjnych i dyżurujących (plakaty informujące o tej akcji rozmieszczono w wielu punktach Miasta).

Prezydent Miasta Rzeszowa wraz z Rzeszowskim Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie ponownie zorganizował akcję pod nazwą „Autobus Ciepła” – czyli mobilną jadłodajnię dla osób potrzebujących ciepłego posiłku. Przemieszcza się ona „od punktu do punktu”, działając według grafiku od 15 listopada 2024 r. – 15 marca 2025 r.:

- parking przy ZTM ul. Trembeckiego 3 (w godz. 10:30 – 11:30),
- parking przy kościele M.B. Różańcowej ul. Orla 17 (w godz. 11:50 – 12:50),
- parking Podpromie (w godz. 13:10 – 14:10),
- park Papieski – parking od ul. Armii Krajowej (w godz. 14:30 – 15:30).

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Rzeszowa stwierdziła, że Rzeszów jest miastem bezpiecznym. Działania prowadzone były w sposób skoordynowany i sprawny, przyczyniając się do utrzymywania wysokiego standardu życia mieszkańców, komfortu i bezpieczeństwa, nawet w sytuacji kryzysowej.

